

OMA TIE, YHTEINEN ASIA

Mikko Rönholm 70

MR

TIETÄ KÄYDEN TIEN ON VANKI

Tiedän monen kirjaan tarttuvan tutustuneen isäni ajatteluun ja toimintaan ja seuraavan hänen kirjoituksiaan. En olekaan ainoa joka on kannustanut häntä kirjoittamaan muistiin niin ajankohtaisia kuin menneitä tapahtumia joko blogiinsa tai vain omaksi ja historiankirjoittajien iloksi. Nyt laaja kirjoittajajoukko on seurannut tätä esimerkkiä ja laittanut muistiin Mikkoon liittyviä tunnelmia ja tarinoita vuosien varrelta. Esitän kaikille kirjoittajille suuren kiitoksen. Kii-tän myös kirjan taittaja Joonas Veijosta, kuvia toimittanutta Jouko Leinoa ja samalla tunnustan toimitustyön mahdolliset puutteet omikseni. Moni tarina jää vielä kerrottavaksi ja osa kirjoittaa kenties vastakkaisia muistikuvia tai uusia muisteloita. Niin on tarkoituskin.

Politiikka on ollut isän elämäntapa koko hänen aikuisikänsä. Ollessamme haastattelemassa Ministeri Veikko Hellettä joskus 2000-luvun alussa tuli esille tarina ajalta, jolloin yleinen ihmapiiri oli hieman nykyistä vasemmistolaisempi. Tuolloin varapuhemiehenä toiminut Helle oli koonnut eduskuntaryhmän kaikki kolme

oikeistodemaria yhteen kerhoon, jossa SAK:n entisen puheenjohtajan Niilo Hämäläisen vastuulla oli nuoriso-osasto ja Mikko Rönnholmilla jäsenhankinta. Helle muisteli, että joskus myöhemmin heidän tavatessaan hän oli puheenjohtajana todennut Mikolle, että nykyisellään oikeistodemareista on enää vain runsaudenpulaa: ”Jäsenhankinnan voi puolestani kyllä jo lopettaa.”.

Vaikka kotiseututyötä Naantalin valtuustossa on takana pian puoli vuosisataa, käy seuraavilta sivuilta ilmi ettei yhteiskunnallinen toiminta ei ole isäni koko persoona. Teksteissä tulee esille myös ymmärtävä ja hauska ystävä, luotettava työtoveri, auttavainen naapuri, reilu sukulainen, tilaa antava isä ja ohjaava isoisä.

Itse muistan lapsuudestani turvallisen kyydin pyörän tarakalla keltaisessa lastenistuimessa ja jännittävät soutuarengat lähisaariin. Mieleen palaavat myös pienet punaiset menopelimme Talbotista Peugeottiin. Mökkisesongin tarpeiden pakkaaminen näihin autoihin oli haaste jo-

hon isä ei saanut puuttua. Tällainen yhteistointa onkin muodostunut vanhempieni pitkän avioliiton tunnuksiksi. Rakkaudentunnustuksia ei jaella joka välissä, mutta tuttu humoristinen sanailu pitää sisällään valtavasti lämpöä ja ymmärrystä. Ihailen äidissäni hänen urheuttaan ja huumorintajuun. Ja isäni toimiessa kuskina tarpeen on myös valppaus, sillä matkan varrelle ilmestyy aina uusia avohakkuita ihailtavaksi.

Isän urheilullisuutta ja aikaansaavuutta voi ihailla objektiivisesti. Sulkavan soudut on kierretty pian 40 kertaa jo useamman soutu-kump-panin kanssa. Infraprojekteihin hän on lähtenyt pelotta, piti sitten korjata puutalokortteli, muuttaa Saimaan humuslahti hiekkarannoiksi, etsiä uusi työväentalo, tai rakentaa tie Turusta Naantaliin. Isälle rakas kompostin hoito on ollut tuttua Frankensteinin kotipihassa kauan ennen kuin siitä tuli muotia.

Otsikko mukailee isän lempilainausta Hellaa-koskelta: ”Tietä käyden tien on vanki, vapaa on

vain umpihanki”. Aforismi on hänen syntymävuodeltaan 1946. Ehkä se kuvaakin parhaiten hänen ajatteluaan ja toimintaansa. Omia latuja on ollut pakko luoda, sillä isässä on insinöörin lisäksi poliittista filosofiaa, kansantaloustietelijää, juristia, yrittäjää, sotilasta ja metsänhoitajaa. Rikun kanssa olemme tainneet periä näitä ominaisuuksia vain osittain.

Isäni ajattelun ja toiminnan takana on selkeä punainen lanka: kysymys oikeudenmukaisuudesta, kohtuudesta, edistyksestä ja yleisen hyvän asettamisesta yksityisen edun edelle. Tämä perintö seuraa mukana mihin tahansa meneekin ja velvoittaa arvioimaan omaa toimintaa ja ajatuksia kriittisellä silmällä. Se on paljon.

Ja kuten tämä esimerkki velvoittaa meitä, kannustakoon kirjaan osallistuneiden esimerkki myös päivänsankaria kirjaamaan muistiin mennyttä ja tulevaa.

Antton Rönnholm

HANNU AALTO, ESKO HEINONEN, HEIKKI SAARI

Aikansa aate

Ensimmäisistä vaaleista on nyt 40 vuotta aikaa. Aika monet on sen jälkeen nähty. Vaikka Naantali oli alusta aina yhtenäisenä Mikon takana, taustaksi on hyvä muistella miten Turussa 70-luvun lopulla tiukka jako kolmeen leiriin. Tässä ehkä keskeisinä hahmoina siihen aikaan olivat niin ”punakhmerit” eli Lahoniitty ja Laihininen sekä Paasiot. Monet niin kutsutut perinteiset tai oikeistodemarit olivat paitsiossa ja he lähtivät myös tästä syystä innolla Mikon vaalityöhön mukaan. Kunnallisvaaleissa 1980 Suhonen, Valke ja Ratu jopa loikkasivat. Myöhemmin ”oikeisto” demareista muodostuikin Turkuun kouluneuvoston nimellä kulkenut yhteistyömuoto. Tero Lehto oli keskeinen hahmo joka organisoï päivittäin Kisällin kahvilassa kokouksia jossa käsiteltiin niin politiikkaa, Turun kunnallisasioita kuin vaalityötä. Terho oli aikaansaapa ideanikkari, mutta myös tarkka vallastaan. Tuona jakojen aikana rönnholmilaisuus oli oman aikansa aate.

Vaalityön keskeisenä kehikkona oli Yhteinen Naantali-lehti, johon tietysti myytiin mainoksia. Perinteisen kiertelyn lisäksi keksittiin myös uusia kikkoja, joista osa on osoittautunut tehokkaiksi jopa Obaman kampanjoissa. Eräs Haapasalo-niminen vähän tuntemattomampi ehdokas oli noussut puolueäänestyksessä listalla korkealle soittelemalla äänioikeutetuille. Tästä Mikko sai idean että nyt kaikki soittelemaan. Kyllä se oli vaikeaa ja hävetti. Mutta kun keksimme että teemmekin tutkimusta Pekka Hjeltin omistaman Suomen tilastotutkimus Oy:n nimeen, oli ihmisiä helpompi lähestyä tiedustelemalla: ”Oletteko nähneet Mikko Rönnholmin mainoksia?”. Näin juttu saatiin kulkemaan. Joulukorttejakin lähetettiin Mikon puolesta Naantalin Työväentalon kuvalla. Moni sellaisen vastaanottanut oli aidosti hyvillään ja vastasi myös kortilla. Ja niin mukava kun kortteja on saada ja lähettää, niin tästä alkoi kyllä korttikierre jonka kanssa ollaan kaikki oltu helisemässä.

Turun Sanomat suhtautui aina nihkeästi demareihin yleensä ja meidän tukiryhmäläisten mielestä erityisesti Mikkoon. Toisaalta jokaisen ehdokkaan taustalla oleva porukka on helposti tätä mieltä. Mitään median suosikkia ei ainakaan oltu, siitä voi olla varma. Mutta riitti kun tukijoiden listalla oli jopa pari tuhatta nimeä. Naantalissa eri rantasaunoilla järjestettiin vaalityörupeamien jälkeen purkulaisuksia, joissa käytiin hyvät keskustelut. Oli mukava tuntee ylpeyttä siitä, että oma ehdokas ei puhunut kuin hevoskauppias tai sortunut populismiin. Vaalityössä hän ei jaellut käsikyjä kapteenin tyyliin vaan odotti mitä muilla on ehdottaa.

Vaalit 1975

Ekat vaalit järjestettiin poikkeuksellisesti jo syyskuussa 1975 kun Kekkonen oli antanut määräyksen eduskunnan hajottamisesta. Vaalislogan oli jämäkkä demari. Mikko oli 29-

vuotias. Vaaleissa lähetettiin kirje jokaiselle äänestysoikeutetulle, mutta eri alueille menivät kirjeet olivat tietysti hiukan eri teksteillä ja suunnattuna juuri sille seutukunnalle. Talkoissa näitä postittamassa oli kymmeniä ihmisiä joka ilta, mahtaisiko sellaista porukkaa enää saada kasaan? Nuorisajaosto teki ensimmäisissä vaaleissa valtavasti töitä ja oli meillä jonkun Turunkin yhdistyksen kanssa yhteistyötä.

Vaalit 1979

Sorsan hallituksen puolueet saivat kaikki vaaleissa takkiinsa. SDP tunnuksena oli nykyhetkessä kepulta tuttu Suomi nousuun! Vaalien teemana oli Varsinais-Suomi junana, jossa veturin roolissa oli aktiiviväestö. Piirin vaalijuhlassa konserttitalolla meidän piti junan vauuiksi pukeutuneina esiintyä kun oli Mikon vuoro puhua. Turun kunnallisjärjestön kunnallissihteeri Oinonen kuitenkin ohjasi meidät aulan puolelle pahveinemme.

Ajoimme omilla autoilla isot tarrat ikkunas-
sa pisin maakuntia. Vaaliristeilyt Naantalista
olivat suosittuja ja niillä saatiin kerättyä jopa
pientä vaalikassaa. Yhdellä risteilyllä Mikko
pelkäsi että tuliaisjuomia on liikaan ja ulkoisti
niiden kuljetuksen tullin läpi. Mikko tuli valit-
tua äänimäärällä 5740. Apua ja vinkkejä saa-
tiin piirin toimitsijalta Veikko Latvalta.

Vaalit 1982

Koiviston valitsijamiesvaaleissa Mikko oli täy-
sin ylivoimainen puolueäänestyksen äänihara-
va kaksinkertaisella äänimäärällä seuraavaan
verrattuna. 16400 olikin Mikon kaikkien aiko-
jen äänimäärä, vaikka lopulta Paasio ja Eenilä
kiilasivat ohi täpärästi ohi. Naantalista saatiin
jopa jopa 35% äänistä.

Vaalit 1983

Nämä vaalit olivat protestivaalit joissa SMP
kävi rötösherrajahtiaan. Päättyneellä kaudella
oli useita kohuja kuten Salora- ja Valco-jutut.
SDP ja me tukiryhmäläiset odotimme Koivis-
ton presidentinvaalien kannatuksen näkyvän
tuloksessa piikkinä, mutta SDP sai normaalin
paikkaluvun ja Mikko 6571ääntä. Jakotuot-
teena oli alkutalveen sopiva kolmiomainen
skrapa Mikon kuvalla.

Vaalit 1987

Mikko kiersi koko kesän pisin maakuntia niin
pyörällä kuin soutuveneellä. Vaikkapa Karu-
nan tehtaalle mennessä ei yhtään voinut oi-
kaista ja veneellä oli mentävä perille asti.
Talvella kierreltiin englantilaisella double de-
cker-bussilla. Ajatuksena oli havainnollistaa
kaksikerroksisella bussilla ihmisten jakoa kah-
den kerroksen väkeen. Mahtoiko se sarjakin
pyöriä siihen aikaan televisiossa. Punainen
bussi kyllä herätti huomiota mutta oli paukku-
pakkasilla sisältä umpijäässä. Niissä vaaleissa
oli hauskaa, mutta ne hävittiin. Teemana ”kai-
va kallis ruoka hampaankolosta” sekä maa-
seudulla kiertely osoittautui kohtalokkaaksi.
Ihmiset eivät ymmärtäneet maatalouden kri-
tisointia ja vaikka äänimäärä ehkä tuplaantui
pienemmillä paikkakunnilla, kasvulla neljästä
kahdeksaan ääneen ei päässyt vielä maaliin.
Äänimäärä oli 4897 ja isoin pudotus tapahtui
Turussa ja Naantalissa.

Vaalit 1991

Lamaa ei vielä vaalien alla tiedostettu. Liika-
nen oli SDP:n valtiovarainministeri ja näkyvä
hahmo. Järjestettiin suuret kaljajuhlat Forum
Marinumuissa. Niitä tuoppeja on vieläkin jäljel-
lä. Joku kritisoi aikanaan että oluttarjoilu on
moraalitonta ja oli paikalle tullut kärkkymään

jopa Iltalehden toimittaja. Ilkeää juttua ei kui-
tenkaan syntynyt kun väkeä oli ennätykselli-
set yli 500 ja tunnelma katossa. Tarjoiluistakin
ihmiset vastasivat pääosin omilla rahoillaan.
Vuonna 1993 järjestettiin puolimatkan
krouvi jonne sinnekin löysi hyvin väkeä paikal-
le. Äänimäärällä 4783 pääsi läpi.

Vaalit 1995

Vaaleissa kummittelivat pankkikriisi, Mikon
siinä saama negatiivinen julkisuus ja yleinen
laman ilmapiiri. Tilannetta vaikeutti myös
että Mikko oli Euroopan parlamentissa ja sa-
manaikaisesti ehdokkaana eduskuntaan. TYP
ja SKOP ja niistä aiheutuneet oikeudenkäyn-
nit olivat Mikolle todella rankkoja kokemuk-
sia. Uhka kaiken henkilökohtaisen
omaisuuden menettämiseen,
oikeudenkäytön politisoitu-
minen ja henkilöön koh-
distuva arvostelu otti-
vat lujille.

Hannu Aalto:

Omilla teemoilla

Mikko on ollut poliitikoksi kohtuullisen hyvä-
hermoinen ja yleensä vasta vaalien tiukimmis-
sa taistoissa polttanut päreensä. Hulluja ideoita
meille kuitenkin välillä tuli ja yksien kunnallis-
vaalien yhteydessä keksimme Hessun kanssa
ihan vitsinä että teemaksi otetaan että vas-
tustamme ydinvoimalan rakentamista Luon-
nonmaalle. No mitään tällaista projektia ei ol-
lut edes suunnitteilla mutta ajattelimme että
jonkun vastustaminen toimii aina. Kun Mikko
tuli eduskunnasta perjantaina ja kuuli suunni-
telmistamme, hän kiehautti ja sanoi ärräpäiden
saattelemana että ei voi olla vihreämpi kuin
mitä vihreät jo ovat. Mikolle on ollut tärkeää
mennä aina omilla teemoilla ja puolueen asioil-
la. Nykyään tämä näkyy ajatuksessa ettei voi
olla perussuomalaisempi kuin persut itse. Mi-
nusta Mikon olisi kannattanut olla vielä joskus
myöhemmin ehdolla, hänen kaltaiselleen eh-
dokkaalle olisi ollut kysyntää. Olen ollut Naantali Työväenyhdistyksen sihtee-
rinä nyt vuodesta 1976 eli vuoden keskeytystä
lukuun ottamatta 40 vuotta. Sama luku tulee
Mikolle piakkoin täyteen sen puheenjohtajana.
Työnjohtajana soveluin piiskuriksi vaalitöihin
ja Mikko taas ominaisuuksiltaan omaan tehtä-
vänsä.

Esko Heinonen:

Täyttä vauhtia!

Olimme vaaleissa eräissä kiertämässä maakuntaa ja asentamassa Mikon vaalimainoksia eri puolille. Autoilija Berghällin kyydissä kaasuttelimme pisin maalaisteitä ja keskipenkillä istui poikamme Ville, joka oli siihen aikaan vielä aika pieni. Yhtäkkiä huomasimme kuskin kanssa että kuorma-auton lava nousi ja oli kippaamassa vauhdissa taaksepäin. Ville oli kesken matkan päättänyt keventää Mikon vaalikuormaa ja vetänyt jostakin vivusta. Tuli kiire jarruttaa ja saada lava laskemaan.

Heikki Saari:

Demarinuorten ja Mikon suusta kuulet totuuden

Aluksi voisi todeta, että Mikko on liian kunnollinen, joten hänestä on lähes mahdotonta kertoa jotakin sensaatiomaista. Siksi muistelenkin tässä ainoastaan kahta asiaa, joita itse aikoinani ihmettelin. 70-luvun loppupuoliskolla, jolloin paremmin tutustuin häneen, oli tapana kokoontua lähes viikoittain keskustelemaan Rönnholmeille lähinnä Naantalia koskevista kunnallispoliittisista asioista. Tällöin tutustuin myös osaan paikallisista demarinuorista, joilla myös oli tapana vierailla siellä ja

nauttia Leenan ja Mikon tarjoamista antimista. Usein nämä tapaamiset kuitenkin päättyivät koviinkin väittelyihin ja joskus Mikon molaamiseen. Itse en koskaan voinut ymmärtää kuinka ovet kuitenkin aina pysyivät auki tälle joukolle. Ehkä nyt paremmin ymmärrän kun olen jo lähes seitsemänkymppinen, mutta kolmekymppisenä?

Toinen muisto liittyy puhujamatkoihin joissa joskus toimin autonkuljettajana. Vaikka tilaisuudessa oli minkä sortin porukkaa tahansa, Mikko puhui aina siitä, mitä mieltä hän todella oli. Joskus yritimme Jopin kanssa saada hänet hiukan huomioimaan yleisön ja olemaan enemmän perinteinen poliitikko, mutta se ei vain käynyt. Usein hän vain totesi, että jos vaalimenestystä ajattelette, hänen pitäisi saada 20cm pituutta lisää ja Jukka Mikkolan leuka. No useammissa vaaleissa, kun näiden ominaisuuksien sijaan Mikon piti toimia totuudentorvena, rima jäikin vähän heilumaan.

Onnittelut Mikolle!

Hannu Aalto, Heikki Saari, Esko Heinonen
vaalityöntekijät

ALF BJÖRKMAN

Deltamarinin tarina – Mikko loi mahdollisuuksia

Vuonna 1990 oli ryhmällä laivasuunnittelijoita ajatus että insinööritoimistojen perinteinen palvelutyypinen suunnittelutoiminta voisi olla muutakin. Tekninen osaaminen tulisi nostaa tasolle joka muuttaisi toiminnan konsultointiluontoiseksi. Tämä katsottiin silloisessa yhtiössä liian riskialttiiksi. Kärkiosaaminen oli hydrodynamiikkaa joka kiinnosti varustamoita, ja rakennus tapa osaamista joka kiinnosti kansainvälisesti telakoita.

Hankintana yritysjärjestely koski jonkin verran yli saattaa suunnittelijaa, juoksevaa tilaustantaa, tietokoneita, ohjelmistoja ja niin edelleen. Rahoittajan löytäminen, joka ei ollut telakkasidonnainen, oli hyvin vaikeaa. Mikko oli tässä vaiheessa vaikuttanut siihen että Turun Korjaustelakan MBO sai rahoituksen TYP:stä. Sten Segerqvist, jolla oli pitkä tausta Wärtsilän ja Masa Yardsin talouspäällikkönä oli mukana myös tässä operaatiossa.

Tuskailin kerran korjaustelakan Markku Mäkiselle meidän rahoitusongelmastamme. Markun lyhyt kommentti oli “puhu Mikon kanssa”. Näin tein jonka jälkeen ruvettiin toimimaan kun Mikolta tuli keltainen valo. Segerqvistin mukanaolo oli Mikolle edellytys. Myös Masa Yardsin laskentapäällikkö Kalevi Pyykkö liittyi mukaan. Toimintasuunnitelmat, budjetit ja herkkyysanalyysit tulivat kaikki ammattitaidolla tehdyiksi.

Rahoituspäätös siitä sitten syntyi. Mikko sai tämän henkilökohtaisesti läpi vaikka hän tapaa siitä vähätellä. Vielä on selvässä muistissa kuinka jotkut pankin johdossa olevat toimivat esille kantansa että riski on liian suuri.

Mikko alkoi toimia hallituksen puheenjohtajana. Hän tunsikin ympäristön tapahtumat ja niihin vaikuttavat ihmiset. Tämä auttoi meitä selviämään taloudellisessa ahdingossa suhdannelamasta. Hän osasi myös valtavalla kokemuksellaan ja monessa mukana olleena

sanoa “tuo voi onnistua” tai “tuo ei onnistu”. Eteenpäin mentiin, talous tuli kuntoon osaaminen kehittyi niin että olimme selvästi kärkiyhtiö alallamme. Henkilöstömäärä yli kaksinkertaistui ja viennin keskimääräinen osuus oli yli 80 prosenttia.

Lyhykäisesti voi todeta että ilman Mikon panosta emme olisi päässeet käyntiin ilman Mikon osaamista emme olisi selvinneet.

Kiitos ja onnittelut Mikolle!

Alf Björkman

Kuva: tasavallan presidentin kanslia

NuoruuSVuodet

Kuvat: Helena ja Armas Rönholm perikunta

Maanteli kaupungin
kauppalan
maalaiskunnan LASTENNEUVOLA.

Neuvolan osoite: *Maunelkiesimieh. 21 Puh. 134*

Lääkärin vastaanotto: *Isä ja 3. s Keeliviek klo 12-14*

Terveyssisaren vastaanotto: *Kaikkina muina Keeli-
viek. klo 12-14 ja arkipäivä klo 9-10*

Lapsen nimi: *Rönholm, Mikko Armas*

Kortin n:o *27* v. *1946*

Tämä kortti on aina otettava mukaan neuvolaan tultessa.

1409—43. 30,000, III. 43.

Lapsen syntymäpaino: *3.500*

Vuosi ja päivä	Paino	Pituus	Vuosi ja päivä	Paino	Pituus
<i>13/5.46</i>	<i>4.140</i>				
<i>27/3 "</i>	<i>4.600</i>				
<i>10/4 "</i>	<i>5.240</i>				
<i>22/5 "</i>	<i>6.780</i>	<i>62cm</i>			
<i>12/6 "</i>	<i>7.520</i>	<i>64 "</i>			
<i>29/8 "</i>	<i>9.490</i>	<i>70 "</i>			
<i>30/10 "</i>	<i>11.000</i>	<i>72 "</i>			

Kuva: Raino Puottulan perikunta

Lappalaisten Liity
Kisat Sikalaan
Ohjelma Ostakaa Sikala-
laisten Tekemään
Pienois kortteli 200:-
Osaan ottojia paljon
Suuret Lapsi kisat
reitti Kiertää Kuppari mäen maas-
tessa Lähtö paikka Torikadun alussa
Lajit 2 km, hiihto Mäen Lasku
Jaetaan Lajien piste Lasussa
pää palkinto
Tärjöstäjä: Sikala

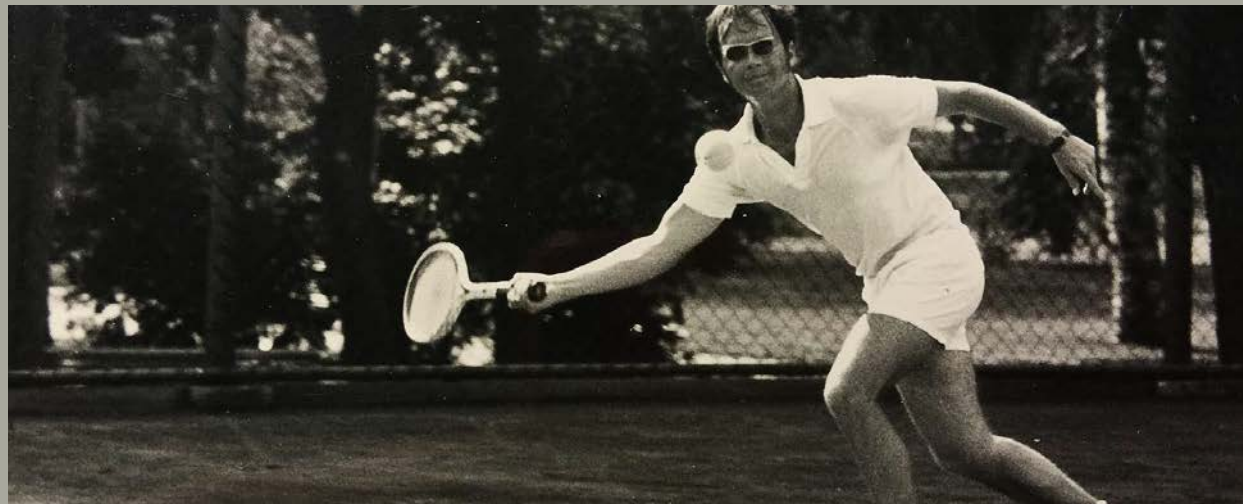
Kuva: Heino Niiniahon arkisto

Kuva: Helena Sohlman

Kuva: Keijo Virtanen

NILS-ERIK EKLUND

Kunniallinen ihminen, avarakatseinen yhteiskunnan rakentaja ja valtiomies!

Elokuussa 1967 aloitti Viking Linen alus liikennöinnin Naantaliin. Aiemmin vuodesta 1959 liikennettä oli ollut vain syrjäisempien satamien kuten Korppoon Galtbyn ja Paraisten Lill-Mälön välillä. Tämä mahdollisuus tarjoutui kun Silja Line kannattavuussyistä päätti jättää sataman. Viking Linelle muutto Naantaliin tarkoitti suurta harppausta eteenpäin, sillä nyt oli tarjolla hyvät maantie- ja rautatieyhteydet sekä läheisyys niin väestökeskittymiin kuin vientiteollisuuteen.

Mikolla oli merkittävä rooli sataman uudistamisessa niin terminaalien, laituri- ja skyway-rakennelmien sekä lastaus ja parkkialuiden ja tarvittavien tieyhteyksien rakentamisessa. Ulkopuolelta katsottuna vaikutti, että Naantalin päätävillä tahoilla oli selkeä yhteinen näkemys tarpeellisista investoinneista, joita suuremmat alukset ja kasvava henkilö- ja rahtiliikenne vaativat.

Naantalin kaupungin edustajana Mikko teki

aina selväksi myös muiden puolueiden edustajille, että tehtävät investoinnit edellyttivät liikennettä, volyymejä ja sitä kautta korkeampia satamamaksuja joista olisi kaupungille hyötyä.

Mikko on aina tehnyt voimakkaasti työtä varmistaakseen Naantalin aseman merkittävänä liikenteen solmukohtana ja vientisatamana. Tästä on ollut hyötyä niin kaupungille, sen elinkeinoelämälle ja asukkaille. Hänen työnsä ulottui kuitenkin myös kaupugin rajojen ulkopuolelle. Hän korosti usein elävän telakkateollisuuden merkitystä joka tukisi alihankkijoiden kasvavaa liiketoimintaa ja työllisyyttä koko Lounais-Suomen alueella.

Mikolla oli myös tiedossa että maakunta oli varustamoille tärkeintä rekrytointintimaasta tuhansien työntekijöiden löytämiseksi Suomen ja Ruotsin välisille laivoille. Luonnollisesti kätevä vuorottelujärjestelmä – viikko töitä laivalla ja viikko vapaalla maissa – mahdol-

listaa asumisen missä vain Suomessa Lappia myöten, mutta satamien läheisyydessä asumisessa on aina etunsa.

Myöhemmin liikenteen kehittyessä ja laivojen koon kasvaessa siirtyi rahtia autolautoille. Tämä paransi vientiteollisuuden kilpailukykyä nopeampien toimitusten ja edullisempien rahtihintojen kautta. Kun miettii, että 90 prosenttia Suomen ulkomaan kaupasta kulkee laivoilla tällä on suuri merkitys. Mikko näki asioihin perehtyneenä ja taitavana mahdollisuuden kasvattaa Naantalin roolia kuljetusketjussa. Tämä johti poliittiseen toimintaan myös valtakunnan tasolla.

Suomalaiselle varustamolle kuten Vikin Linelle on aina ollut tärkeää voida rakennuttaa laivat kotimaisilla telakoilla. Sotien jälkeisestä ajasta ja aina 70-luvun loppuun asti itänaapurin tilaamat lukuisat rahtialaukset muodostivat tärkeimmän tulonlähteen suomalaisille telakoille. Yksittäisten autolautojen raken-

taminen markkinahintaan ja kilpailussa eurooppalaisten telakkojen kanssa oli näissä olosuhteissa poikkeuksellista.

Nämä Suomen ja Neuvostoliiton välisen kaupan edellytykset huononivat kuitenkin 70-luvun lopussa. Syksyllä 1977 olimme tilanneet kaksi suurta autolauttaa Viking Linelle Mitsubishi Heavy Industries varustamolta Japanista. Yksi keskeinen edellytys kaupan toteutumiselle oli että Suomen pankki hyväksyisi projektin rahoittamisen ulkomailta. Viiden kuukauden odotuksen jälkeen saimme kielteisen päätöksen.

Viking Line todellakin tarvitsi uusia aluksia ja Naantalin kaupunki oli ilmoittanut kiinnostuksestaan investoida satamaan. Nyt Mikko aktivoitui rakennusprojektien toteuttamiseksi, sillä nehän lisäisivät liikennettä Naantaliin. Hänen jo silloin kattavaksi kasvaneen kontaktiverkostonsa kautta hän pystyi lisäämään ymmärrystä laivatilauksemme merkityksestä

työllisyydelle ja vientiteollisuudelle niin ammattiliittojen, rahoittajien, ministeriöiden kuin eduskunnan piirissä.

Nopeaan tahtiin kehitettiin uusi rahoitusmuoto joka tuki kotimaista telakkateollisuutta. Tämän jälkeen Wärtsilä, jolla oli puutetta tilauksista, pystyi tarjoamaan laivat hinnalla joka oli enää vain 40 prosenttia japanilaisten tarjousta kalliimpi.

Siitä huolimatta että alukset maksoivat enemmän, tuli sisaraluksista Turella, joka toimitettiin 1979 ja Rosella 1980, erittäin menestyksikkäitä ja liikennemäärät nousivat uusiin ennetyksiin 80-luvulla. Nämä mukaanlukien 11 Viking Linen aluksista on rakennettu kotimaassa, viimeisimpänä Viking Grace 2013.

80-luvun puolivälissä koeteltiin Mikon kärsivällisyyttä ja voimakasta oikeudentuntoa. Sekä Viking Line että Silja Line olivat samanaikaisesti tilanneet uudet alukset Wärtsilältä. Jostakin meille tuntemattomasta syystä eduskunta myönsi kummankin osapuolen anoman korkosubvention vain Silja Linelle. Mikko, joka edustajien piirissä kuului telakkateollisuutta, merenkulkua ja liikenneasioita parhaiten ymmärtäviin, sai puhua kuuroille korville. Hänen

käsityksensä oikeudenmukaisuudesta sai varmasti kolauksen.

Viking Linen yhteistyö Naantalin kaupungin kanssa sujui mallikkaasti vuosikymmeniä. Markkinointiyhtiömme toinen osakas eli Rederi Ab Slite pakotettiin kuitenkin vuonna 1993 konkurssiin Nordbankenin toimesta. Pankilla oli läheiset suhteet Silja Lineen ja tämän seurauksen viisi alusta jouduttiin myymään tai chartaamaan ulos eikä kaikkia reittejä enää ollut mahdollistaa ylläpitää. Yrityksistä huolimatta myöskään Naantalista ei ollut mahdollista jatkaa liikennettä ja suureksi harmiksemme jouduimme lopettamaan yhteistyön Naantalin kanssa.

Meille kaikille Viking Linella tulee Mikko aina olemaan kunniallinen ihminen, avarakatseinen yhteiskunnan rakentaja ja valtiomies - primus inter pares!

Nils-Erik Eklund

Toimitusjohtaja, Viking Line Abp 1990-2010

25 vuotta Viking Linen liikennettä Naantalissa. Keskellä Mikko ja oikealla laivanvarustaja Carl Bertil Myrsten sekä merenkulkuneuvos Gunnar Eklund. Mikosta vasemmalle Viking Linen toimitusjohtaja Thor-Alf Eliasson, Sigvard Ulfstedt ja keskeisiä Naantalin kaupungin edustajia.

TARJA HALONEN JA PENTTI ARAJÄRVI

Erinomainen kesänaapurimme

Mikko oli monivuotinen reilu työkaveri. Emme hän me aina olleet kaikista politiikan yksityiskohdista samaa mieltä, mutta samaan suuntaan kuitenkin taapersimme demokratian ja solidaarisuuden tiellä. Eikä Mikolla suinkaan ollut aina helppoa Liisa Jaakonsaaren, Arja Alhon ja minun kanssani. Mehän olimme tunnustusti tosi ujoja lausumaan oman mielipiteemme.

Tunnustan joskus kiristäneeni Mikkoa uhkamalla, että annan hänen vaalipiirinsä tietää Mikon olevan itse asiassa samanlainen sosialistifemakko kuin edellä mainitut naisetkin. En jostain syystä muista, tehosiko uhkaus – mutta ei sitä koskaan tarvinnut panna tähtäntöönkään.

Toisen kerran tutustuin Mikkoon lähemmin, kun muutin hänen kesänaapurikseen Naantalin Kultarantaan. Mikko oli monta kertaa hyvä yhteistyökumppani järjestellessämme tasavallan presidentin kanslian ja Naantalin

kaupungin yhteistyöprojekteja oli sitten kyse lentopallo-otteluista tai YK:n pääsihteerin Kofi Annanin ja hänen vaimonsa kesäloman piilopirtistä.

Ihastelimme myös Mikon paitsi satumaisen kaunista kotia, myös hänen Naantalin sataman ykköspaikalla komeilevaa soutuvenettään. Mieshän on selvästi sieluaan myöten viherpiipertäjä, väittää mitä väittää vastaan. Hänen soutukautensa avaus kulki kuuleman sillan alta, aika hienostunut protesti kaavahistoria huomioon ottaen.

Puolisot pitävät meidät kaidalla tiellä, Mikko hyvä. Meidän puolisoillamme on hyvin samanlainen huumorintaju. Se on ehkä ollut välttämätöntä sekä oma että yhteinen etu huomioon ottaen.

Sydämelliset onnittelut Sinulle ja puolisollesi (toivon hänen pitävän kypsistä miehistä).

Tarja Halonen ja tietysti myös Pena

Kuva: Jouko Leino

ULPU IIVARI

Perinteinen sosialidemokraatti ja kunnon eurooppalainen

Suomessa äänestettiin Euroopan yhteisöjen jäsenyydestä 16.10.1994. Mikko Rönnholm oli kirkkaasti jäsenyyttä puoltavien joukossa. Hänen tunnuksensa kansanäänestyksessä oli, että vastakkain olivat kyllä tai njet. Se meni suoraan ytimiin. Mikko Rönnholm sanoi sen, mistä jäsenyydestä pohjimmiltaan oli kyse: Suomen viitekehityksestä ja turvallisuudesta. Itsenäisenä poliittisena toimijana Rönnholm meni pidemmälle kuin tasavallan presidentti Mauno Koivisto oli halunnut.

Kansanäänestykseen vastentahtoisesti suhtautunut Koivisto halusi pitää jäsenyyttä koskevan keskustelun tiukasti talous- ja kauppa-poliittisissa kysymyksissä. Hän pelkäsi, mitä tapahtuisi, jos ensin korostettaisiin jäsenyyden turvallisuuspoliittista merkitystä ja siten päädyttäisiin kielteiseen tulokseen kansanäänestyksessä. Silloinhan voisi todeta, että Suomen asema olisi turvaton, kun jäsenyys ei toteudu. Jäisimme tyhjiöön, alttiiksi kansainvälisen politiikan suhdannevaihteluille. Koivis-

ton huolen ymmärtää toki myös jälkikäteen, mutta tutkimusten mukaan valtaosa kansalaisista ajatteli kansanäänestyksen tiimoilta Rönnholmin tavoin.

Kun Mikko valittiin eduskuntaan ensimmäisen kerran vuonna 1979, hänen ja Pertti Paasion tiukka taistelu varsinaissuomalaisen sosialidemokraattien viimeisestä paikasta ratkesi vasta tarkistuslaskennassa. Tiesin Mikon puolueuuvoston jäsenyydestä, mutta nyt minulle kerrottiin, että eduskuntaan tulee paasiolaisen Paasion asemasta tannerilainen oikeistososialidemokraatti ja vieläpä diploma-insinööri.

Huomattavaa on, että tuolloin Tanner oli paljon heikommassa asemassa sosialidemokratian ikonina kuin hän nyt on. Hänestä ei juuri puhuttu, ja Urho Kekkone piti 1980-luvulla Tannerin patsastoinikuntaa johtanutta Kalevi Sorsaa rohkeana miehenä.

1970-luvulle sijoittuvat suomettumisen ikävimmät ilmenemismuodot, vaikka maan johto pitikin pintansa Moskovan ja suomalaisten vähemmistökommunistien paineissa. Poliitikoja arvioitiin lehdistössäkin aina 1980-luvun loppupuolelle saakka sen mukaan, kenellä on hyvät idänsuhteet. Mikko Rönnholm ei kuullut siihen kategoriaan, vaikka ei hän rettelöijä ollutkaan.

Tätä kirjoitettaessa tammikuun 2016 alussa, puhutaan paljon - sekä Suomen että Euroopan muiden oppositiossa olevien sosialidemokraattisten puolueiden piirissä - paluusta juurille. Kun niitä juuria tarkastelee, voi todeta, että Mikko Rönnholmin elämäntyö edustaa suomalaisen sosialidemokratian pitkää linjaa. Joulukuun 1918 puoluekokouksesta lähtien SDP:n toimintaa ovat leimanneet parlamentarismen puolustus, pyrkimys pitää Suomi kansainvälisen yhteisön mahdollisimman vaikutusvaltaisena jäsenenä ja osana läntisiä demokratioita sekä vapaakaupan kannattaminen. Kaikki nuo tekijät ovat ominaisia Mikon toiminnalle valtakunnan politiikassa ja Eurooppa-politiikassa.

Kun kylmän sodan jälkeinen kahtiajako alkoi murentua Berliinin muurin murtuessa syksyllä 1989, yhteydet itsenäisyyttä tavoittele-

viin Baltian maihin nousivat SDP:n agendalle. Teimme sen, mitä silloisissa olosuhteissa pystyimme, mutta aivan helppoa se ei ollut.

Esityksessä Lappeenrannan puoluekokouksen kansainväliseksi kannanotoksi vuonna 1990 todettiin, että ”SDP tukee Baltian kansojen oikeutta neuvotteluprosessin tuloksena saavuttaa määräysvalta omien valtoidensa itsenäisestä kehittämisestä.” Muotoilu ei kelvannut Mikolle, joka pyysi salissa puheenvuoron heti kannanoton esitelleen Kalevi Sorsan jälkeen.

Mikko ehdotti kyseisen kohdan sanamuodoksi: ”Kansan oikeus itse päättää poliittisesta suunnasta ja asettaa oma hallituksensa on keskeinen ihmisoikeus. Siksi SDP tukee Baltian kansojen oikeutta itse päättää itsenäisyydestään.” Lopulliseksi puoluekokouksen hyväksymäksi kannaksi tuli: ”SDP tukee Baltian maiden oikeutta saavuttaa neuvottelutuloksena itsenäisyys.” Rönnholmin puuttuminen tuotti siis tulosta. SDP hyväksyi noissa oloissa radikaalin ja selkeän kannan Baltian maiden itsenäisyyden puolesta.

Muistan hieman ihmetelleeni, että talous- ja teollisuuspolitiikkaan erikoistunut Rönnholm pyysi puheenvuoron kansainvälisistä kysymyksistä käytävään keskusteluun. Ymmärsin pian, että kyse oli hänelle periaatteellisesti hy-

vin tärkeästä asiasta. Itse olin helpottunut uudesta muotoilusta. Olin kutsunut kokoukseen Viron sosialidemokraatteja edustavan Marju Lauristinin, joka sai nyt kunnon tuliaiset kotiin vietäväksi.

Kun eduskuntaryhmä valitsi omat ehdokkaansa eduskunnan nimeämiksi Euroopan parlamentin jäseniksi vuoden 1995 aluksi, Mikko Rönholm ilmoittautui mukaan. Valtuuskuntamme muiksi jäseniksi tulivat Saaramaria Paakkinen, Riitta Myller ja Ulpu Iivari. Valtuuskunnan pääsihteeriksi lähti Pekka Nurminen eduskuntaryhmästä, ja Brysselin toimiston vahvistukseksi saimme Marianne Huusko (-Lamposen), joka on tehnyt myöhemmin hienon uran diplomaattina Eurooppa-kysymysten parissa.

Olimme kaikki uuden edessä. Oli aika huikeaa havaita, kuinka kaukana olimme niemellämme olleet esimerkiksi yhteistä Eurooppaa koskevasta aatteellisesta keskustelusta. Kansainvälisistä kysymyksistä kiinnostuneiden suomalaisten poliitikkojen energia oli mennyt Suomen herkän ulkopoliittisen aseman vartiointiin. Suureksi avuksi työn aloittamiselle oli kollegoiden tarjoama hyvä vastaanotto. Pääsimme haluamiimme valiokuntiin ja saimme nopeasti jopa tehtäviä niistä.

Mikko Rönholm tuli jäseneksi talous- ja raha-asioita käsittelevään sekä teollisuuspolitiikkaa käsittelevään valiokuntaan ja varajäseneksi tärkeään liikennevaliokuntaan. Varsin pian kävi ilmi, että hän oli meistä ehdottomasti taitavin verkostoituja. Kun tuli aika kampanjoida Jacob Södermanin puolesta vaalissa Euroopan parlamentin ensimmäiseksi oikeusasiamieheksi, Mikon verkostot tulivat tarpeeseen.

Rönholmin yritti pitää myös huolta siitä, että valtuuskuntamme yhteydet Suomeen olisivat kunnossa ja meidän työtämme ymmärrettiin. Mikko piti luontevasti hyviä suhteita muihin suomalaisiin meppeihin sekä Suomen EU-edustuston väkeen.

Mikko Rönholm viihtyi mepin työssään ja hänestä olisi tullut toisenlaisissa olosuhteissa erinomaisen hyvä ja pitkäaikainen eurooppalainen lainsäätäjä. Suomen vaalijärjestelmä – joka on henkilövaalina eurooppalaisittain aivan erityislaatuinen – ei kuitenkaan suosi Mikon kaltaisia poliitikkoja. Kun Pertti Paasio asettui ehdolle vuoden 1996 eurovaaleissa, oli jo aika selvää, etteivät Mikon äänet tule riittämään valituksi tuloon. Paasion lisäksi SDP:n ehdokaslista oli muutoinkin näyttävä. Sieltä tulivat Paasion lisäksi europarlamenttiin myös

Jörn Donner ja Reino Paasilinna. Eduskunnan vuonna 1994 valitsemista sosialidemokraateista jatkoon pääsi vain Riitta Myller. Saaramaria Paakkinen ei asettunut ehdolle.

Eurooppapolitiikka jätti Mikko Rönholmiin pysyvän jäljen. Epäilemättä hän oli kunnon eurooppalainen jo parlamentin jäsenenä aloittaessaan, mutta vajaan kahden vuoden kokemus vahvisti eurooppalaista vakaumusta. Yksi unohtumattomista yhteisistä kokemuksistamme oli kuunnella tehtävänsä pian jättävän ja jo kuolemansairaana Ranskan presidentin Francois Mitterrandin jäähyväspuhetta europarlamentin Strasbourgin täysistuntosalissa tammikuussa 1995. Mitterrand lopetti eurooppalaisuutta syvällisesti käsittelevän puheensa lauseeseen: ”Nationalismi merkitsee sotaa.” Olen havainnut, että Mikko siteeraa tuota virkettä aina silloin tällöin.

Olen ollut havaitsevani, että Mikko Rönholmille on ollut vaikeata seurata viime vuosina käytyä syyllisiä etsivää ja yhteisen Euroopan merkitystä väheksyvää keskustelua. Lyhytnäköisen kansallisen edun ja taktiikan korostaminen eurooppalaisen solidaarisuuden kustannuksella on mitä ilmeisemmin hänen mielestään epäviisasta. Kreikka tarvitsee kovistelun sijaan helpotusta taakkaansa, Mik-

ko kirjoitti Financial Timesin Martin Wolfia ja nobelisti Paul Krugmania siteeraten vuoden 2015 alussa Demokraatissa. Eurooppa-politiikan painotukset ovat aivan ilmeisesti vaikuttaneet myös hänen suhtautumiseensa kulloiseenkin SDP:n johtoon. Itse olisin toivonut tässä häneltä jossakin vaiheessa jopa hitusen enemmän armoa kuin periaatteellisuutta.

Toivon hartaasti, että Mikko Rönholm jaksaa perinteisenä sosialidemokraattina ja kunnon eurooppalaisena toimia jatkossakin järjenkäytön ja yhteistyön puolesta. Sitä tarvitaan nyt, kun taas kerran Euroopassa rakennetaan sekä ajatuksellisia muureja että piikkilankaesteitä.

Ulpu Iivari

toimittaja ja Euroopan parlamentin jäsen
1995–2004

ANTERO JASKARI

Muisteluja mikon opiskeluajalta ja työelämän alkutaipaleelta

Aloitimme Mikon kanssa opiskelun Tampereella teknisen korkeakoulun rakennusinsinööriosastolla syksyllä 1966. Korkeakoulu oli Helsingin teknillisen korkeakoulun sivukorkeakoulu, joka oli aloittanut Tampereella vuotta aikaisemmin.

Mikon tyttöystävä Leena oli käynyt Turussa samaa oppikoulua, Tipulaa kuin minun kumppani Tuula. Eli kytkös minun ja Mikon välillä alkoi tyttisten kautta.

Mikko oli tullut ylioppilaaksi v.1965 kuten minäkin, mutta Mikko meni armeijaan, jonne minä en päässyt, kun suuren ikäluokan takia vapaaehtoisten kiintiö oli täynnä ja jouduin aloittamaan opiskelun lukemalla matematiikkaa vuoden Turussa. Tällöin tapasin Tuulan, josta sitten tuli vaimoni ja elämäni alkoi suuntautua Turun suuntaan.

Mikko oli opiskelun aloitusvaiheessa jo mukana Naantalin politiikassa ja hänellä oli selkeästi vahva yhteiskunnallinen näkemys ja halu kes-

kustelemalla opiskelutovereiden kanssa avata heidänkin silmiään asioille, jotka eivät olleet vain insinööritiedettä. Mikko sai aikaiseksi, että yhteisömmme oppilaskuntavaaleihin tuli myös sosialidemokraattinen nuorisovaihtoehto.

Opiskelu siihen aikaan teknisellä alalla oli yllättävän oppikirjapuuhteellista. Eli ammattiaiheista ei ollut suomenkielistä materiaalia, joten oli hyvin tärkeätä, että luennoilta sai muistiinpanojen myötä professorien ja opettajien sanomiset ylös pantua, jotta tenteissä oli menestymisen mahdollisuus.

Koulun puolesta järjestettiin silloin uusi Xerox-kopiokone oppilaiden käyttöön eli tavoitteena oli, että luennoilta estyneet saisivat paikalla olleilta muistiinpanojen kopiot.

Kun Mikolla oli mm. kunnallispolitiikan takia paljon enemmän menoja kuin minulla, sovimme, että minä olin aina luennoilla ja kopioin tarvittaessa materiaalin. Yhteistyö sopi hyvin molemmille.

Opiskeluun kuului tietenkin erilaisia juhliakin ja niissä Leena oli mukana ja hänen huumorinsa oli piristävää teekkariporukassa. Muistossa on mm. tarjoilukärryllä tanssiminen (Mikko työnsi, Leena pöytätasolla) ravintola Victorian tanssi-parketilla.

Opiskeluajalta palautteena on kurssitovereilta tullut muisteluja Mikon kanssa keskusteluista. Mm Hannu Terho piti nyt eläkkeellä pitkään oleena piiri-insinöörinä näitä ikimuistoisina. Yleisesti ottaen teekkari- ja myöhemmin insinööriporukka on suhteellisen epäpoliittista ja Mikko poikkesi siinä porukasta, positiivisesti.

Valmistuimme molemmat muistaakseni 1971, jolloin minä lähdin armeijaan ja Mikko konsultin hommiin Viatekille Turkuun. Mikko oli liikennesuunnittelija eli päätehtävänä oli mm. kaupunkiseutujen liikenneverkkosuunnittelua ja jopa liikennevalosuunnittelua.

Mikko meni 1973 Turun kaupungin apulaiskaupungininsinööriksi. Kun me Tuulan kanssa

tulimme tällöin Turun seudulle, on yhteistyö Mikon ja Leenan kanssa jatkunut saumattomasti lähes 50 vuotta ja jatkuu edelleen.

Mikon nyt täyttäessä pyöreät 70, on todettava, että työkyky ja – halu ovat säilyneet ja laaja-alainen yhteiskunnallisten isojen kuvien ymmärrys on vain parantunut, jota on tietenkin auttanut pitkä ura kansanedustajana ja energiapolitiikan sisäpiirissä.

Kunnallispolitiikassa Mikko on Naantalissa aivan omassa sarjassaan eli 70..80 luvun isojen linjojen luomisen jälkeen suhteet valtakunnan huipulle ovat tulleet Naantalin hyväksi kaikissa suurissa ratkaisuisa, joista kaikesta ei ole asiakirjoissa mainintaa.

Parhaimmat onnentoivotukset syntymäpäivän johdosta!

Antero Jaskari

silloinen kaupungininsinööri ja Mikon ystävä teekkariajoista alkaen

VILHELM JUNNILA

Mikon kuuluisa potkupyörä

Naantalin vanhin säilynyt polkupyörä kuului raatimies Carl Franckille, joka oli Naantalin edustaja valtiopäivillä hieman Mikkoa aikaisemmin eli vuonna 1863. Nykyään kaupungin kuuluisin pyörä on niin sanottu potkupyörä, jolla valtuuston puheenjohtaja kepeästi kiittää torin halki kaupungintaloa kohti.

Kerrotaan, että Mikon jäädessä Fortumilta ”eläkkeelle”, sai hän läksiäislahjaksi lahjakortin paikalliseen pyöräkauppaan. Mukaan tarttui tuliterä ja ties kuinka monivaihteinen pyörä, mutta Mikko ihastui liikkeessä erikoisempaan kaksipyöräiseen. Niin siinä kävi, että jälkimäinen eli mustanhohtava potkupyörä nähtiin useammin kaupungin kapeilla kujilla Mikon ohjaksissa. En muista nähneeni toista vastaavaa ja tunsin kunnioitusta myös tätä pyörää kohtaan, sillä itselläni on pieni Tunturi Aave, joka nyt sattuu olemaan väriltään punainen.

Mikon kanssa meillä ei juuri ollut yhteistä – pikemminkin päinvastoin, mutta aika nopeasti

tulimme hyvin juttuun niin politiikassa kuin sen ulkopuolellakin. Ennakkoluulot puolin ja toisin olivat varmaan valtavat, mutta toisaalta aistitiin aidon kiinnostuksen, kokemuksen ja taidon kuunnella. Mikko sai myös minut harkitsevammaksi ja voi kai sanoa, että olen ottanut malliakin. Raatimies Franck edisti mielipiteillään monin toimin Naantalin liike-elämää ja Mikkoa voi kiistatta pitää nykypäivän Naantalin kummisetänä.

Pitkään luulin, että Mikko on ensisijaisesti huolissaan sosialidemokraattien tulevaisuudesta, mutta myöhemmin opin ymmärtämään, että punaisen sydämen sisältä löytyy armonlaakson aurinko, joka sykkii kotiseuturakkaudesta ja huomioi kaupunkimme kulttuurihistorian. Me tarvitsemme Mikon kaltaisia edunvalvojia, jotka voivat yhdistää ihmisiä ja edistää oman kotiseutumme asiaa.

Kerran kaupunginhallituksen jälkeen Mikon potkupyörä oli kadonnut. Mikon ja Aal-

lon Hanskin kanssa tähyilimme ympäriinsä ja katsoimme toisiamme. Nyt sen olivat viikarit varastaneet. Tai lainanneet, olihan kirjastoikin kovin lähellä ja ennen kokousta kaupungin uudet toivot olleet liikekannalla. Soittelimme vielä myöhemmin ja laitoin sosiaaliseen mediaankin maininnan kunnan kuuluisimmasta kulkupelistä. Diplomi-insinööriä ei tarvittu etsintätehtäviin, sillä seuraavana aamuna eräs eläköitynyt lehtimies oli herännyt Tullin puistosta tai ainakin kulkenut sen läpi. Pyörä löytyi ja monet kuntalaiset ovat sittemmin löytäneet myös Mikon kirjoittamat blogit. Tietenkin niissä on poliittista värinää, mutta myös paljon viisautta ja etenkin paikallistietoutta. Päätöksenteon ja muidenkin paikallisten uutisten käänteet tulevat tuoreimmillaan pitkään eläneen nuoren Mikon elektronisesta kynästä.

Potkupyörän lisäksi Mikko soutaa kesäisin ahkerasti. Monesti olemme käyneet kunnallisia asioita puhelimitse, samalla kun vesi on viistänyt alta pois veneen lähestyessä Väskin saar-

ta. Nesteessä uimme tälläkin hetkellä, mutta Naantalin itsenäisyyden osalta olemme tukevasti samassa veneessä.

Valtiovarainministeriö on useasti yrittänyt pysäyttää kaupunkimme kellon ja siirtää koneiston kohti suurempaa naapuriamme. Mikko on valtuuston kokouksissa kuitenkin huomauttanut lukuisia kertoja, että kello on väärässä. Tarkemmin ajatellen toivon, ettei se koskaan näytä oikeaa aikaa. Valtuuston kello on ollut väärässä niin kauan kuin itse muistan, ja perimätiedon mukaan ole koskaan oikein ollutkaan.

Aikaa Mikon ensimmäisistä hetkistä tähän päivään on nyt kulunut komeat 70 vuotta. Siihen mahtuu tarina, jos toinenkin ja Naantalisas me kaikki elämme yhteistä tarinaa.

Vilhelm Junnila

Valtuustotoveri vieraspuolueesta

TIMO JUUSTI

Mikko ja minä

Joskus viime lokakuun alkupuolella, olikohan se siinä keskivaiheilla, satuin tulemaan perinteise(i)lle saunaolue(i)lle Naantalın rannan Föribaariin. Ja kas kummaa paikalla olivat kaikki ne (nimiä mainitsematta) jotka yleensäkin tapasivat siellä ”piipahtaa” perjantai-iltaisın.

Vilkkaan ja kovaaänisenkin sanailun lomassa rouva L. Kääntyi puoleeni ja vaivihkaa kysäisi, että ”kun tuo meidän Mikko täyttää vuosia (huom. ei meidän Preeti) ja....., niin voisitko kirjoittaa muutaman rivin hänestä, ulkopuolisen ystävän näkökulmasta katsoen”? Hetken mietittyäni lupasin ainakin yrittää.

Ihmisten välinen kanssakäyminen tapahtuu yleensä neljän vaiheen kautta.

Ensimmäinen vaihe on se, että tietää. Niin minunkin kohdallani. Tiesin, että Naantalissa oli kaupunginvaltuutettuna mies nimeltään Mikko Rönholm, dipl.ins. (sos. dem), ei muuta. Olin itse muuttanut Naantaliin 70-luvun alkupuolella ja liittynyt samalla Naantalın kokoomuksen

jäseneksi.

Seuraava vaihe on, että tuntee. Tämä tunteminen alkoi varmaankin jossain LSIE:n kertaus-harjoituksissa joskus 1970-luvun puolivälin paikkeilla. Mikko reserviläisenä - minä henkilökuntaan kuuluvana.

Aika kului Naantalissa rattoisasti ja tuttavapiiriäni laajeni joka suuntaan. Ensi alkupuolen tervehditettiin muodollisesti ”päivää” ja jonkin ajan kuluttua ”terve” ja vaihdettiin muutama sanakin. Mikko oli vahvasti mukana kunnallis- ja valtakunnan politiikassa, minä vaatimattomasti vain Naantalın Matkailu oy:n hallituksessa ja Naantalın satalautakunnan varajäsenenä. Tänä aikana varmaankin tuli puhuttua kaupungin asioista ja varmaan vähän omistakin. Huomasin, että vaikka meillä oli erilaiset poliittiset näkemykset joistakin asioista, niin ne eivät aiheuttaneet kitkaa tai vaikeuttaneet muita asioita. Mikko oli ja on hyvä ja luonnikas kuuntelija samalla vakuuttavan perusteellinen oman - näkemyksensä esittäjä.

Loppui kuokuva -70 -luku joka jatkui rikkonaisena, mutta tapahtumarikkaana -80 -ja -90 -lukuna.

Mikko toimi kansanedustajana, käväisi välillä Naantalissa ja jatkoi taas eduskunnassa josta valittiin edustajaksi Brysseliin. Minä puolestani siirryin eläkkeelle ja reserviin. Tänä aikana ei luonnollisesti juurikaan kohdattu muuta kuin ”suuremmissa käänteissä”.

Naantalın vanhan kaupungin ranta on mielenkiintoinen paikka, varsinkin sulan veden aikaan. Siellä tapaa monenlaisia ihmisiä- niin tuttuja kuin tuntemattomiakin sekä soutajia että huopaajiakin.

Varmaankin 2000-luvun alkupuolella satuimme Merisalissa samaan pöytään- Mikko, Leena-rouvansa kanssa ja minä omassa porukassani. Kaikki tuntuivat olevan tuttuja keskenään ja keskustelu lainehti asiasta toiseen ja laidasta laitaan. Selvästi huomasin, että Mikko oli tottunut kuuntelemaan ja olemaan provosoitumatta erilaisten mielipiteiden kärkevästäkin esittämisestä. Tästä alkoi ystäväystyminen sekä Sinun että Rouvasi kanssa.

Aika kuluu ja paljon on tapahtunut nykyhetkeen tultaessa.

Tapahtumiin sen tarkemmin puuttumatta haluan kiittää Sinua siitä työstä jonka teit yrittäessäsi selvittää parhain päin erään naantalilaisen yrityksen surullista ja jopa surkukupaisaa päätymistä.

Siunatuksi lopuksi muistuu mieleen ainoa tapaus, jolloin Sinulla oli pinna pettää. Istuimme Föribaarissa ja väittelimme hallituksen ”pakolaeista”, esitin oman kärkevän näkemykseni niistä, olit erimielitä ja aloit etusormi pystyssä koulumestariin tapaan esitelmöidä, vähän kiihtyneenäkin. Vierestäsi kuului kuitenkin sarkastisen päättäväinen, vain yksi sana: ”Mikko!” Sormi laski alas ja minäkin tajusin pitää suuni kiinni. Rouva oli ottanut tilanteen haltuunsa - hyvä niin.

Mikko! Kiitos ystäväyydestäsi ja parhaimmat onnitteluni merkipäiväsi johdosta! 70-vuotta, siitä on hyvä soutaa eteenpäin!

Timo Juusti

ILKKA KANERVA

Mannerheiminkadulta Mannerheimintielle ja edemmäs Eurooppaan

Olemme Mikon kanssa toimineet yhteistyös-
sä monella vuosikymmenellä ja foorumilla.
Keskeisimmät näistä ovat eduskunta, Varsi-
nais-Suomen liiton hallitus sekä energia-asiat
maakunnallisella tasolla.

Mikko toimi kansanedustajana kuten ihmise-
nä muutenkin. Hän ei kaunistellut tilastojaan
pitämällä turhia puheita tai tekemällä aloittei-
ta aloitteiden takia. Sen sijaan hänellä oli kyky
verkottua kaikkiin olennaisiin päätöksenteko-
tahoihin aina presidentistä lähtien, erityisen
hyvin jo Koiviston kaudella. Minusta Mikolla on
Paasion Pertin ohella varsinaissuomalaisista
demareista aivan ylivoimaiset kanavat niin vai-
kuttaa poliittisiin linjauksiin kuin edistää maa-
kunnan asiaa.

Yhteistyömme Varsinais-Suomen liiton halli-
tuksen pöydän ympärillä kesti ainakin kaksi
vaalikautta. En muista mitään suurempia rin-
tamataisteluja tai vastakkainasetteluja tuolta

ajalta. Puoluepolitiikasta riippumatta pyrim-
me aina jo varhaisessa vaiheessa löytämään
yhteisen näkemyksen jota sitten edistimme
kumpikin tahoillamme Helsingin päässä. Li-
kennepolitiikka ja yhteydet ovat olleet Mikon
erityisalaa jo nuoruudesta asti ja hänen pa-
noksestaan saa moni autoilija nauttia tänäkin
päivänä.

Politiikkaan kuuluu myös kilpailu ja yhteiseen
harrastukseemme viitaten voisi sanoa, että
vuosien varrella olemme harrastaneet maa-
kunnan puolesta parisoutua. Olemme vuoro-
telleet soutajan penkillä ja pitämällä perää.
Välistä meno on mennyt niin rajuksi, että han-
kaimet ovat olleet hajota, mutta aina pysytty
samassa veneessä.

Mikon rooli on ollut käänteentekevä maakun-
nallisten energiaratkaisujen osalla. Hän on aina
nähty energian merkittävänä Varsinais-Suo-
men kilpailukyvyn kannalta ja osallistunut pai-

kallisten energiayhtiöiden yhteistyökuvioiden
rakentamiseen ja samalla varmistanut Naan-
talin strategiset edut

Lasse Lehtinen hauskuutti joskus yleisöä sa-
nomalla ettei ole yhtä vasemmalla kuin Ilk-
ka Kanerva tai oikealla kuin Mikko Rönnholm.
Ehkä tämä kertoo siitä miten demariryhmäkin
on tarvinnut ihmisiä jotka vuosikymmenestä
toiseen pysyvät paikallaan ja joihin muut voi-
vat suhteuttaa omaa politiikkaansa. Minusta
yhteistyö tannerlais-lipposlaisten demareiden
kanssa on ollut helppoa ja yhdessä olemme
pyrkineet edistämään isänmaan etua.

Keskeisenä luonteenpiirteenä haluan maini-
ta Mikon tärkeilemättömyyden. Mikko ei ole
politiikan performanssitaitelija joka hakisi it-
selleen näkyvyyttä, vaan aina ensisijaises-
ti asialleen vaikuttavuutta. Meille on vuosien
varrella muodostunut läheinen kaveruus. Po-
litiikan maailmassa ollaan aika pitkällä kun

asioissa joita ei itse taida tai tunne voi täysin
saumattomasti luottaa jonkun toisen – jopa
toisen puolueen edustajan – arvioon. Mikon
asiantuntemus, näkemys ja luotettavuus ovat
omalla tasollaan. Tämän on aika parhaiten
osoittanut.

Mannerheiminkadulta Mannerheimintielle ja
edemmäs Eurooppaan – Mikko tuntee reitit.

Onnittelut!

Ilkka Kanerva
politiikan moniottelija

LAURI KANGAS

Mikko albumissani – kolme valokuvaa ja muutama muistikuva

Pitäisiköhän siitäkin olla ylpeä, että muistikuvat yltävät yli viiden presidentin kausien taakse? Niin siinä kuitenkin on tainnut käydä. Paasikiven aikaa elettiin, kun Mikko kehuskeli koulun pihalla siskonsa Leenan saamaa grammaria ja etenkin Bill Haleyn levyä ”Rock Around the Clock”. Levyn ihmeellistä ominaisuutta Mikko kehui: Sitä kuullessa on mahdotonta pysyä liikumatta. Tietenkin väitin vastaan. Totta kai ihminen voi halutessaan olla paikallaan, intin.

Mikko halusi testata, vaikka hänen insinööriluonteensa oli tuolloin vasta nupullaan. Koulun jälkeen kokoonnuimme Mikon kotiin. Sain istua siinä vanerisessa notkuvassa nojatuolissa, Alvari Aallon alkuperäinen ja herkkäliikkeinen. Rokki laitettiin soimaan niin kovin kuin se silloisesta kannettavasta soittimesta lähti. Oli siinä kova meno, myönnettävä on. Vaati keskittymistä pitää notkuva tuoli paikoillaan. Mikko olisi nähnyt joka liikkeen. Ihan kappaleen lopupuolella tapatin päkijälläni lattiaa kevyesti ja tahallaan. En halunnut Mikon pettyvän liikaa.

Sovussa pysyimme, vaikka hiukan erimielisinä. Pikkaisen olen väittelyissämme antanut periksi myöhemminkin, ihan vain sopua varjellakseeni.

Poliittisen yhteistyön kukkanen liittyi vaalijulistisiin. Elettiin jo Kekkosen kautta. Tuohon aikaan poliittiset mainokset sai kiinnittää aitoihin ja pylväisiin vasta määrätyn keskiyön kelloyömyön jälkeen. Se tarkoitti, että eri puolueiden aktiivit kerääntyvät keskustan parhaiden pylväitten tuntumaan jo hyvissä ajoin ennen määrääaikaa. Saapuessamme Mikon kanssa näytti Kokoomus varanneen jo parhaan pylvään Naantalintullin alueella. Se oli juuri se pylvä, jonka linja-autosta tulijat näkevät aina astuessaan autosta. Taas tarvittiin insinööriaitoja ja luovaa mieltä. Mikko nousi julistehammaissaan olkapäilleni. Sillä pyramidiasennolla saimme kiinnitettyä punaiset julisteet kaikkien muiden julisteiden yläpuolelle. Sittemmin Mikko on menestynyt politiikassa myös ilman olkapäitäni.

Lukioajan muistikuvat painottuvat pahanteon puolelle. Yhä ihmettelen miten vallitsevia olivat sodan ajan vaikutukset myös meille sodan jälkeen syntyneille. Enää ei tulisi mieleen järjestää ”nahkiaisia”, teiniksi kastajaisia sotisopaan pukeutuneina. Sujuvasti kuitenkin näytelimme sotilasasuisia keskitysleirin vartijoita. Säkkiin pukeutuneita alaluokkalaisia kiusattiin pahanmakuisilla litkuilla. Mengeleä näytteli Hartikaisen Sakari. Yhä hävettää!

Kai siinä sitten hormoonitulvien aikoihin kävi niin, että Mikko oli se vilkastus, joka hoiti tyttöasioissa puhumisen. Niin ainakin muistan käyneen yhteisissä yrityksissämme olla vieraille työille mieleen. Tätä todistaa kuva luokkaretkeltämme Ahvenanmaalle. Tuo ta-

paaminen jäi ainutkertaiseksi – näiden tyttöjen kanssa.

Yhteinen oli harrastuksemme näytellä Auro-ran vapaateatterissa. Kuvassa nuoriso-ohjaaja Nuutinen opettaa minkälainen on ihminen muki kädessä. Hyvin me opimme. Kekkosen kausi jatkui yhä.

Paremmissa seuroissa Mikko on viettänyt aikaansa aikuisempana. Kaikki myöhempien aikojen presidentit taisivat muodostua Mikolle henkilökohtaisiksi tutuiksi ja miksi eivät olisi. Mikkohan on ponnistellut määrätietoisesti sen eteen, että presidentti on joko demari tai varsinaissuomalainen kumminkin.

Lauri Kangas

ILKKA KANTOLA

Jämäkkä linja

Muistan miten Naantalın katukuvaan ilmestyi 70-luvulla vaalimainoksia, joissa Mikko Rönnholm niminen naantalilainen diplomi-insinööri esittäytyi ”jämäkkänä demarina”. Vuonna 1979 Mikko tulikin valituksi eduskuntaan. Sosialidemokratia kaipasi jämäkkyyttä ja kenties insinöörijärkeäkin. Loogisuutta ja analyttisyyttä sekä ymmärrystä sille, mikä on teknologian kehityksen merkitys investoinneille ja työllisyydelle. Naantali ja maakunta saivat puolestapuhujan ja edunvalvojan Arkadianmäelle. Hyvä Naantalille ja hyvä maakunnalle.

Kun myöhemmin olen oppinut tuntemaan Mikon historiaa, olen ymmärtänyt, että hänen kohdallaan demarin jämäkkyudessa on kyse muustakin kuin diplomi-insinöörin jämäptiyydestä. Aatteelliset lähtökohdat ovat perua isän kohtalosta punaisten vankileirillä. Valkoisen Suomen toteuttama äärimmäinen epäoikeudenmukaisuus on myös henkilökohtainen kysymys. Uusi demokraattinen Suomi tarvitsi tekijänsä myös punaiselta puolelta, niiden

puolelta, jotka vailla omaisuutta ja asemaa olivat toisten armoilla. Työväenliike kutsui poikiaan ja tyttäriään vastuuseen.

Mikon sosialidemokratia ei ole köyhyyspolitiikkaa vaikka miehen empatiakykyjä ei voikaan epäillä. Köyhyyden hoitaminen on tärkeätä, koska se poistaa kärsimystä. Mutta tärkeätä on huolehtia siitä, että yhteiskunnan voimavarat vahvistuvat. Mikko analysoi yhteiskuntaa aavistuksen verran etäämmältä kuin aivan ruohonjuuritasolta. Hän on kiinnostunut enemmän rakenteista ja väestöryhmien roolista yhteiskunnan kehittämisessä. Mikko on ollut huolissaan keskiluokan jaksamisesta. Keskiluokka koostuu pääosin palkansaajista.

Elinkeinoelämän keskusliiton ja poliittisen oikeiston tapana on korostaa sitä, että yhteiskunnan hyvinvointi syntyy yksityisissä yrityksissä. Tätä kuunnellessa syntyy helposti mielikuva, että yrittäjät tekevät työn. Mikko on puolustanut näkemystä, että työ syntyy

palkansaajien tekemänä. Yhteiskunta ja sen hyvinvointi lepää keskiluokan tekemän työn varassa. Siksi, Mikko korostaa, jonkun on ajettava palkansaajien asiaa, jotta heidän kuormansa ei kasva kohtuuttoman suureksi. Keskiluokan voidessa hyvin myös köyhien tilannetta voidaan parantaa. Keskiluokkaa ei saa verottaa hengiltä.

Vuodet Euroopan parlamentissa ovat jättäneet jälkensä. Mikon tavassa tarkastella taloutta ja politiikkaa eurooppalainen näkökulma nousee toisinaan tärkeämmäksi kuin kansallinen näkökulma. Kun varsinaissuomalaisia usein syytetään nurkkakuntaisuudesta, on oikeastaan hämmästyttävää, miten usein Mikko naantalilaisena toivoo suomalaisilta sosialidemokraateilta vahvempaa kiinnostusta eurooppalaisiin kysymyksiin. Mikko on tuskailut suomalaista populistista politiikkaa, jossa kansallismielisyyden nousun takia irtaudutaan eurooppalaisesta solidaarisuudesta. Myös oman puolueen harjoittama politiikka on saanut osansa Mikon esittämästä perustellusta kritiikistä.

Solidaarisuuden ohella vapaus on Mikolle keskeinen sosialidemokraattinen arvo. Puolueen kannatuksen hiipuminen historiallisen alhaiselle tasolle on pakottanut miettimään, mikä

puolueen sanomassa voisi olla edelleen kestävää. Mikon viesti eräässä keskustelussa oli selvä: Olemme unohtaneet, että Sdp on vapautuksen liike. Sosialidemokraattisen puolueen aatteellisena lähtökohtana on ollut halu vapauttaa ihminen kaikenlaisista esteistä, jotka ovat hänen tiellään kohti täyttä ihmisyyttä. Näitä esteitä ovat olleet, köyhyys, alistettuna oloinen, sorto, koulutuksen ja sivistyksen puute, elintarvikepula, työttömyys ja kaikenlainen osattomuus ja syrjäytyminen. Mikon analyysissä monet näistä esteistä ovat edelleen olemassa. Ja siksi puolueella on edelleen mielekäs ja yhteiskunnallisesti tärkeä tehtävä vapautusliikkeenä. Ei ”ei-puolueena” vaan vapautusliikkeenä.

Rohkenen arvella, että 70 täyttävä Mikko Rönnholm antaa itselleen luvan silloin tällöin katsoa taaksepäin. Siellä näkyy nykyistä selvästi vaikutusvaltaisempi Sdp. Näkeekö Mikko sellaisen myös eteenpäin katsoessaan, sitä emme tiedä. Mutta voisi olla paikallaan kysyä häneltä, miten tuon vaikutusvaltaisen aseman voisi jälleen saavuttaa. Jämäkkyydellä ja isojen linjojen piirtämisellä?

Onnitellen
Ilkka Kantola
kansanedustaja

ANTTI KASI

Mikko, pihamestari

Asunto Oy Frankenstein Naantalissa on aivan erityinen asuinympäristö, maailman mitassa. Kuudella perheellä on oma talo historiallisten puutalojen korttelissa, Naantalin Vanhankaupungin sydämessä. Mikko on pihapiirin ”vanhasta väestä” ainoa, joka jo lapsuudessaan on leikkinyt näillä kujilla. Me muut olemme tänne Aurinkokaupunkiin aikojen saatossa muuttaneet. Vaikka opiskelu, työ ja politiikka ovat vie-neet miestä maailmalle, Mikko ei ole koskaan ajatellut muuttaa täältä pois.

Vanhan puutalokaupungin suojelukaava vahvistettiin varsin myöhään. Frankensteinin paikalle oli vielä 70 -luvulla muita suuria suunnitelmia: Puutalot jyrätään matalaksi ja Mannerheiminkadun ja Kaivokadun väliselle alueelle rakennetaan kaupungintalo ja kongressikeskus. Monivaiheinen kaupantekotästä alueesta päättyi kuitenkin onnellisemmin. Kaupunki luopui suunnitelmistaan ja nykyisen pihapiirin tontit päätti vuonna 1972 ostaa asioitten kulusta kaupungissa varmas-

ti jo silloin hyvin perillä ollut ryhmittymä Mikko Rönholm, Kai Simelius, Pekka Hjelt ja Ilkka Paunio. Myyjä oli Naantalin 1900-luvun alun mahtimiehen, kauppias Atte Franckin perikunta.

Kauppahinta 225 000 markkaa vastaa nykyrahassa lähes kolmeasataa tuhatta euroa. Se ei tänään tunnu aivan mahdottoman suurelta summalta Vanhankaupungin suurimmasta piha-alueesta rakennuksineen, mutta edessä oli monin tavoin tosi vaativa saneerausurakka. Entisen mahtimiehen rakennuskanta oli pitkään ollut aika kevyellä hoidolla.

Säilyttämisen arvoiset rakennukset korjattiin asteittain 80-luvulle tultaessa. Yhden talon verran tontille tehtiin myös museoviraston hyväksymää täydennysrakentamista. Pihapiirin ainutlaatuisuutta on vuosikymmenien kuluessa käynyt ihastelemassa suuri vierasjoukko, ihmisiä ympäri maailmaa. Jokainen meistä on jossakin roolissa ollut tätä yhteisöä raken-

tamassa ja vaalimassa, mutta kyllä Mikko on koko sen historian ajan ollut pihan tunnustettu rakennusmestari.

Yhtiön nimessä näkyy Mikon älykäs huumori. Väännös Franckesta on pienestä ironisuudesta huolimatta kaupungin ja pihan historiaa arvostava ja kunnioittava. Yhtiön 20. vuosijuhla alkoi aikanaan kunniakäynnillä Franckin sukuhaudalla. Frankensteinin varsinaista hirviötä on nähty vain yhtiön väen vieraillessa Svenska Teater’in nimikappaletta katsomassa ja Antton Rönholmin roolihahmona Unikeon kesteissä.

Perustamisen vaiheissa tehtiin yhteisön ja pihan henkeen nimeä vielä paljon konkreettisemmin vaikuttava ratkaisu, kun päätettiin olla pihapiiriä talokohtaisesti mitenkään aitaamatta. Oman reviiirin tarkka paaluttaminen oli maan tapa. Taloihin kuljetaan nyt useimmiten pihaovista, pihalla kohdataan naapurit. Pihalla on myös iso yhteinen puuhiiligrilli ja pöydät, joihin kyllä mahtuu sekä omaa väkeä että vieraita. Sen ympärille kesäiltoina ja viikonloppuina usein spontaanisti kokoonnutaan syömään eurooppalaisella juomakulttuurilla. Silloin kun ennen omat, nykyisin lastenlapset eivät ota haltuunsa äänitilaa, ajaututaan aika usein varsin syvällisiin keskusteluihin. Mik-

koa saa haastaa. Mikon kanssa ei tarvitse olla samaa mieltä, mutta myös Mikko haastaa puhekumppaninsa maailman monessa menossa marinoidulla kantilla. ”Olkaa nyt hiljaa, kun meidän Preeti puhuu”, Leena joskus veistää Linnaansa lainaten, kun Mikko aloittaa jotakin vähän vaikeamman kuuloista pohdintaa. Lainaus on Leenalle ominaista vähän purevaa tilannekomiikkaa, mutta sitä hahmoa ei Mikosta Pohjantähden alta tunnista. Lähimpänä näistä Linnan hahmoista olisi Halme, mutta Mikko on sekä näkijä että tekijä.

Pihapiirissä Mikko ei ole poliitikko vaan pihamestari. Pihan naiset viimeistelevät pihan kauneuden, mutta Mikon käsissä pysyvät kyllä kaikki työkalut. Talkoissa ei tarvitse ihmetellä kuka tätä hommaa johtaa. Yhtiön kompostointijärjestelmää on Mikon toimesta rakennettu insinöörimäisellä järjestelmällisyydellä jo 30 vuotta. Sen tuottamalla mullalla piha kukoistaa ja voittaa palkintoja. Kompostiautaus on meillä Mikon valtakuntaa.

Pihassa on näiden vuosikymmenien aikana myös juhlistettu isomminkin syntymäpäiviä, häitä tai muuten vaan vaikkapa päivämäärää 080808. Juhlat on aina tehty yhdessä ja juhlistettu yhdessä. Syntyy yhteisiä muistoja.

Oman väen ja valikoitujen vieraiden juhlaklassikkoja ovat rapuillat ja juhannusjuhlat. Niiden meno ja meininki saattoi joskus takavuosina olla aika lailla ns. suomalaiskansallista mallia. Rapujuhlista on joskus lähdetty vesikelkkaa vetäen, jalakset kipinöiden käymään välioluel-la Ravintola Gratiessa. Kelkka otettiin mukaan, kun Simeliuksen Kaitsu sanoi, ettei jaksa sinne kävellä. Kaveria ei jätetä. Muistitieto ei laita hullunnäköisen tempauksen keksimistä Mikon piikkiin, mutta kyllä sitä kelkkaa ainakin palan matkaa oli vetämässä myös valtuuston puheenjohtaja. Oma oli kelkka.

Tarkkaan ohjelmoituun juhannusaattoon kuuluu ennen Kuparivuoren kokkoa yhteinen ateria, oman lipun nosto ja osallistuminen Kirkkopuiston lipunnostotilaisuuteen. Mikon osalta juhannusateria on näissä maisemissa sillä tavalla erityinen, että se menee vesilinjalla, vaikka on kesäkuu eikä Mikon vuosirytmiiin kuuluva ”musta syyskuu”. Kun sattuu muutenkin olemaan paikalla, hän on vuodesta 1990-luvun alusta alkaen pitänyt lipunnostossa kaupungin tervehdyspuheen. Juhannusillasta toiseen siinä on ollut hienovireisen tilanteen vaatima tyyli ja tarkkaan mietitty sisältö. ”Tavallista koitin, mutta priimaa pakkaa tulemahan”, sanottaisiin kirjoittajan kotiseudulla.

Frankenstein on näinä vuosikymmeninä ollut yhteensä 41 ihmisen kotipiha, jolla on aina myös leikitty ja pelattu. Tätä kaikkea lapset muistelevat erityisellä lämmöllä. Arkiroolien erilaisuudesta huolimatta pihan hengen luoma koheesio on poikkeuksellisen vahva. Siitä hyvä esimerkki vuodelta 2015: Kaikki pihan 80-luvun alkupuolen pikkupojat kävivät porukalla Reykjavikissa katsomassa Jussi Sipposta, jonka jääkiekkopelit jatkuvat Satujen saarella. Koko pihan väki onnittelee Mikkoa, kiittää Pihamestaria ja toivottaa vielä paljon voimakkaita vetoja Naantalin lahdella ja Sulkavan soudussa.

Antti Kasi
pihanaapuri

Mikko nauttii Pihamestari-laattaa. Se on korkein tunnustus, jonka Naantalin kaupungin asettama toimikunta voi pihapiirille myöntää. Frankenstein sai laatan 2014.

Kuva: Antti Kasi

Lipunnosto Kirkkopuistossa 2010

JORMA KAUPPILA

Mikko Armas

Mikko kuuluu henkilöihin, jotka imivät aatteen-
sa jo äidinmaidosta. Vahvasti sosialidemo-
kraattisessa kodissa Armaksen ja Helenan
kasvatuksessa varttui nyt tuntemamme kun-
nallinen, maakunnallinen, valtakunnallinen ja
eurooppalainen vaikuttaja. Hyvät olivat eväät
ja ohjaus, joita täydensivät oivat opinnot, mo-
nipuolinen työelämä, vahva yhteiskunnallinen
osallistuminen, sukulaiset ja ystävät. Puhu-
mattakaan hurmaavasta, mutta ah niin terä-
väkielisestä Leena-puolisosta sekä pojista Ri-
kusta ja Anttonista. Ensimmäinen lastenlapsi
saapui 20 vuotta sitten sulostuttamaan pikku
hiljaa kypsyvän pariskunnan arkea. Nyt las-
tenlapsia on kuusi.

Henkilökohtaisesti tutustuin Mikkoon ja Lee-
naan 1970-luvun puolivälissä. Liityinhän itse
sos.dem. puolueeseen vasta lokakuussa 1973.
Ensitapaaminen Mikon kanssa taisi olla Naan-
talin työväenyhdistyksen kokouksessa. Varsi-
nainen tutustuminen tapahtui Leenan ja Mi-
kon kotona, kun me uudet nuorisajaostolaiset

kävimme heillä vieraisilla ja siinä sivussa tyh-
jensimme viinakaapin sisälmyksiä. Meitä taisi
olla ainakin Ape, Jori, Jukka M ja Jukka R. Yö-
paikkakin joskus löytyi, ellei muualta niin pihan
puoleisesta ulkoportaikosta tai pihakeinusta.
Ei se silloin ollut kovinkaan huono vaihtoehto.

Tutustumisemme syveni 1977, kun Leena lähti
pariksi kuukaudeksi visiitille Heinolan reuma-
sairaalaan. Muutin tuoksi ajaksi Rönnholmeil-
le asumaan ja huolehtimaan silloin seitsemän-
vuotiaasta Rikusta. Päivisin Mikko oli töissä ja
illat kokouksissa (ei ole tahti vielääkään muut-
tunut), minä opiskelin ja Riku aloitti koulutai-
palettaan Jukalta saamiensa täsmäohjeiden
avittamana. Yhteiselomme sujui hyvin ja lep-
poisissa merkeissä. Pari kertaa taisimme uusia
järjestelyn Leenan visiittien aikana.

Ystävyytemme Leenan ja Mikon kanssa lujit-
tui vuosien varrella. Olin heillä välillä lähes jo-
kapäiväinen ”vieras”. Pääsin ilokseni Anttonin
kummiksi. Yhteisten kokemustemme kautta

myös suhteet Rikuun ja Anttoniin muodos-
tuivat minulle merkityksellisiksi. Perhejuhlissa
olen saanut olla mukana yhtenä meistä.

Mikko teki helpoksi äänestämiseni. Niin kauan
kuin hän oli ehdokkaana joissakin valtiollisis-
sa tai EU -vaaleissa äänestin häntä. Sittem-
min ehdokasta on pitänyt aina vähän miettiä
paitsi Anttonin ollessa ehdokkaana. Ei Mikon
tukijana päässyt aina helpolla varsinkaan nuo-
risopiiriin monissa toiminnoissa. Mikkoa pidet-
tiin oikeistodemarina ja samaan kastiin luet-
tiin myös meidät hänen tukijansa. Kävimme
aiheesta mielenkiintoisia keskusteluja parin
vuosikymmenen ajan. Sitten tuo aihe tuntui
loppuun kalutulta. Vuosikymmenten vieressä
monien tovereiden asemointi muuttui, mutta
Mikko on pysynyt uskollisesti valitsemallaan
tiellä. Taitaapa hän olla nykyään turvallinen
keskitien kulkija.

Naantalissa Mikon vaikutus on kiistaton. Sain
olla mukana Naantalin päätöksenteossa lä-
hes 25 vuotta. Tuona aikana Mikko teki töitä
muun muassa kansanedustajana ja EU-par-
lamentaarikkona. Kiireistään huolimatta hän
ehti aina paneutua myös Naantalin asioihin.
Mikon tavoitteena on aina sopia asioista yh-
teisesti. Vahvemman sanelua hän vierastaa ja
korostaa yleisen edun asettamista yksityisen

edun edelle. Ahneus ja oman edun tavoittelu
ovat Mikolle todella vastenmielisiä. Niin asioi-
den kuin ihmistenkin moninaisuus ovat hänel-
le itsestäänselvyyksiä. Mikko ja Eino ajattele-
vat, että yhteiskunnan sivistyksen mitta on se,
kuinka heikoimmassa asemassa olevia kans-
saihmissä kohdellaan. Yhteiskunnallista nä-
kemystään hän on jalostanut lukemalla alan
kirjallisuutta ja pohtimalla esimerkiksi demo-
kraattisen sosialistin Frommin ajatuksia. Näis-
tä ja monista muista syistä on todella helppoa
tukea Mikkoa poliittisesti.

Muutin Turkuun viime vuosituhannen lopulla.
Yhteydenpitomme on harventunut, mutta ei
onneksi loppunut. Vietämme laatuaikaa muu-
taman kerran vuodessa ja useimmiten Naan-
talissa. Tapaamisistamme vuodenvaihde tuo
eniten mieleeni vanhoja hyviä aikoja. Leena
ohjaa ja me muut toteutamme tehtäviä vaih-
televalla menestyksellä. Jokaisen menesty-
vän miehen takana on nainen.

Sydämelliset kiitokset ja halaukset vuosien ys-
tävyystä sinulle Leena ja sinulle Mikko. Hie-
noa, että olette jälleen pienen tauon jälkeen
samalla vuosikymmenellä. Onneksi olkoon.

Jopi Kauppila
ystävä

MAUNO KESÄLÄINEN

Mikko Rönnholm 70-v. tarinat

Puheessani Mikko Rönnholmin 50-v. juhlassa muistelin häntä jo kouluaikana keskeisenä vaikuttajana, jonka paikka luokkakuvassakin oli luonnostaan edessä keskellä, kapteenin paikalla. Päivänsankari itse totesi, että siinä häntä oli helpompi pitää silmällä. Ehkä niinkin. Jo keskikoululuokilla Mikko oli nopea käänteisään osallistumaan esille tulleiden asioiden käsittelyyn. Sama piirre kai jatkui sitten myöhemmin työelämässä, muistan Naviren Rainer Sjöströmin käyttäneen nimitystä Mikko Vilkastus.

Kouluaikana meillä oli kaikkiaan viisi yhteistä vuotta ja varsinkin lukiossa runsaasti yhteisiä tunteja laajan matematiikan ja fysiikan parissa. Teinikunnan kuraattorina huomasin vahvan otteen asioihin työparin, Lauri Kankaan kanssa, ei vain Naantalissa, vaan koko Turun Teiniyhdistyksessä. Kun teinitoiminnan lisäksi vielä mainitsen fysiikan kerhon, ehdittiin koulun piirissä Mikon ja koko hänen opiskeluryhmänsä kanssa varsin runsaasti pitää yhteyttä,

joka sitten on jatkunut kouluajan jälkeenkin, viimeksi vuoden 1965 luokan riemuylioppilaiden juhlassa viime keväänä sekä koulun 100-v. juhlien tapahtumissa. Mikko on toiminut kokoavana persoonana säännöllisten luokkatapaamisten järjestämisessä ja voidaan sanoa, että siinä vuoden 1965 ylioppilaiden ikäluokka on koko koulun historian aktiivisin ryhmä.

Kouluajan jälkeen meidän tiemme kohtasivat Naantalın kunnalliselämässä, valtuustossa ja kaupunginhallituksen kokouksissa. Tullessani kaupunginvaltuustoon Mikolla oli jo vuosien kokemus. Niiltä vuosilta on jäänyt mieleeni, että hän oli oman ryhmänsä johdossa merkittävä tavalla rakentamassa laadukasta yhteistyötä valtuuston ryhmien kesken. Sitä tarvittiin, kun edessä oli esimerkiksi ongelmallinen satamaterminaaliin ja Viking-linjan sopimukseen liittyvä asia. Siinä tarvittiin neuvonpitoa usein pitkään ja eri paikoissa. Joskus on yhdessä muisteltu, että silloin tehtiin joskus Naantalın historiaa lukion rehtorin kansliassakin.

Kuva: Raino Puottulan perikunta

Mikon ura yhteiskunnan eri asteilla on ollut harvinaisen mittava. Kun eduskunta- ja europarlamenttityön sekä talouselämän monien vaativien johtotehtävien jälkeen johtava asema Naantalın kunnalliselämässä ennätyspitkän ajan jälkeen jatkuu edelleen, voin vain sanoa: Kunnioittaen!

Lopuksi kerron vielä pienen tarinan esimerkkinä Mikon nopeasta valmiudesta puuttua asiain kulkuun. Oltiin kaupungin edustajina jonkun seurueen mukana opastetulla Naantalın kiertoajelulla.

Kohteena oli myös Naviren telakka Luonnonmaalla. Sattui niin, että sinne tullessamme oli viikon viimeinen työpäivä juuri päättymässä. Joku ryhmä oli jo ottanut vähän viikonlopun ennakkoa ja valmisteli lähtöä ns. laitamyötäisessä. Ennen kuin monikaan meistä havaitsi mitään erikoista, ennätti Mikko toteamaan: ”Jotain alihankkijan väkeä.”

Sydämelliset onnittelut suurena merkkipäivänä

Mauno Kesäläinen
rehtori

Perhe,
piha ja mökki

RISTO LINDROOS

Mikko Rönnholm 70 vuotta

Saadessani pyynnön kirjoittaa muistelun Mikon juhlaulkaisuun, pohdin aluksi mitä yhtäläisyyttä ja eroavuutta saattaisi olla kahdella syntyperäisellä naantalilaisella. Meillä kummallakin on ollut onni syntyä yhteen Suomen kauneimpaan kaupunkiin. Tarkasti ottaen minä synnyin maalaiskuntaan. Kotiseuturakkaus voisi olla meitä yhdistävä asia. Tuskin kummallakaan on käynyt mielessä muuttaa pois Naantalista.

Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin on varmaan myös ollut yhteistä. Tosin vertailu on kovin ontuvaa, kun tiedetään Mikon harvinaisen pitkä ja tasokas ura. Eroavuutta saattaisi edustaa vaikkapa se, että Mikko edustaa kaupunkilaisuutta ja kuluttajaväestöä, kun taas itse olen tuntenut olevani maaseudun ihminen. Arvostukseni Mikkoa kohtaan kasvoi suuresti, kun luin syksyllä 2014 Naantalin sosiaalidemokraattien kotisivuilta Mikon kirjoituksen. Sen hän oli tehnyt 80-vuotispäiväni johdosta. Kirjoituksessa Mikko myöntää joutuneensa

tarkistamaan kriittistä suhtautumistaan maataloustuottajiin ja toteaa, että vika oli ollut maatalousjärjestelmässä, eikä itse tuottajissa. Mielestäni tämä osoittaa poliittiselta päätöksen tekijältä hienoa kykyä huomata, että asioissa on toinenkin puolensa.

Oikeastaan tutustuin Mikkoon paremmin vasta 1990-luvun puolivälissä, kun ensimmäisen valtuustokauteni aikana kuuluimme Naantalin kaupunginvaltuuston lisäksi myös kaupungin hallituksen pöytäkuntaan. Soitin Mikolle joskus kysyäkseni sosiaalidemokraattien kantaa tiettyyn asiaan. Mikolta sai selkeän vastauksen. Opin tuntemaan Mikon vahvana vaikuttajana. Pitkäaikaisena valtuuston puheenjohtajana hän on hallinnut hienosti kokoustekniikan ja asioiden jäsentelyn. Tunnemme Mikon myös ahkerana kirjoittajana. Hän on taitava sanan säilän käyttäjä. Erityisesti juuri Naantalin sosiaalidemokraattien kotisivuille ilmestyy tajaan tekstiä, jonka kirjoittajasta ei ole epäilystä. Tässä muistelussa ei ole tarpeen luetella

Mikon ansioita työ- ja luottamustehtävissä. En kuitenkaan malta olla mainitsematta hänen ansiotaan Naantalin musiikkijuhlien valtuuskunnan puheenjohtajana. Tässä tehtävässä hän on ollut 36 vuotta säätiön perustamisesta lähtien. Musiikkijuhlilla on ollut tavaton merkitys Naantalin kulttuurin saralla sekä kaupungin imagon luojana. Toisenkin yksityiskohdan haluan vielä todeta. Mikon ansioksi on luettava, että uusi kaukolämpölaitos tulee olemaan Naantalissa. Joku voisi ajatella, että luonnollisesti se rakennetaan Naantaliin, kun on jo verkosto ja vanha laitoskin tää11ä. Ilman Mikkoa se olisi kuitenkin rakennettu Turkuun. Kun otetaan huomioon Mikon harvinaisen pitkä työ kunnallisessa päätöksen teossa sekä vielä eduskunnassa ja Euroopan parlamentissa, olisi varmaan ollut paikallaan, että hänelle olisi anottu arvonimi. Tietojeni mukaan Naantalin kaupunki on kuitenkin tehnyt sen, ettei arvonimiä haeta. Olisi kuitenkin ollut hienoa, että kaupunkiin olisi saatu ensimmäinen kaupun-

kineuvos tai edes kunnallisneuvos. Mikko on pitänyt hyvää huolta fyysisestä kunnostaan. Olen nähnyt hänen pyöräilevän Luonnonmaalla. Lisäksi olen kuullut hänen harrastavan mm. soutuja ja hiihtoa. Siksi uskonkin, että hän jatkaa vielä pitkään yhteisten asioiden hoitamisessa.

Lämpimät onnitteluni Mikolle virstanpylvään saavuttamisesta.

Risto Lindroos
maanviljelysneuvos

PAAVO LIPPONEN

Armonlaakson isäntä

Mikko Rönnholm on vaikuttavimpia hahmoja Suomen yhteiskuntaelämässä. Hän on uskottomasti kestävä: kun useimmat meistä hänen entisistä kollegoistaan ovat jo jättäneet aktiivipolitiikan, jaksaa Mikko jatkaa rakkaan Naantalinsa dynaamisena luottamusmiehenä. Jos Mikkoa pitäisi luonnehtia lyhyesti, sanoisin: aatteellinen, itsellinen, huumorintajuinen järkimies. Hän kävelee Mannerheiminkatua Naantalin herrana ilman minkäänlaisia turhia elkeitä. Kuninkaat ja presidentit Mikko on ottanut vastaan silmien tasalta. Jos Suomessa perustettaisiin uudelleen aatelisto, olisi Mikon oltava karismallaan ensimmäisten ritariksi lyötävien joukossa.

Naantalin musiikkijuhlilla Mikko ja Leena kuostavat isännän ja emännän roolissa. Kukaan kulttuuri-ihminen ei saisi jättää väliin kesäkuun alun konsertteja ihanteellisessa ympäristössä. Ja niihin kuuluu illallinen Rönnholmien intellektuellissa seurassa.

Naantali ja sen Työväenyhdistys, Mikon kotipesä, ovat hyvässä järjestyksessä. Kaupungin asiat ovat kunnossa, yhteistyö pelaa. Mikko on kasvanut työväenliikkeen suuren sivistysperinteen hengessä, johon kuuluu arvokas käytös ja poliittisten vastustajien kunnioittaminen. Liiallinen kiltteys ei kuitenkaan kuulu tähän perinteeseen. Mikko ei anna helpolla periksi.

Kun tulín valituksi eduskuntaan 1983, oli Mikko ollut siellä jo yhden kauden. Minua nuorempana hän kuuluu sosialidemokratian sodanjälkeisen ajan lahjakkaimpaan sukupolveen sen pragmaattisen linjan johtomiehenä. Mikosta tuli minulle korvaamaton keskustelukumppani, jolle myöhemminkin olen saanut purkaa turhautumiani. Itsestään ja turhautumistaan – niitäkin on varmasti ollut – hän ei tee numeroa. Erityisen kiitollinen olen Mikolta saamastani tuesta korpivaellukseni aikana 1987–1991, jäätyämme molemmat valitsematta eduskuntavaaleissa 1987. Niinpä ”näytimme niille” kun palasimme takaisin kansanedustajina

1991. SDP:n puheenjohtajana ja pääministerinä sain Mikoilta vahvaa henkistä tukea. Diplomi-insinööritausta on vaikuttanut paljon Mikon poliitikkoluonteeseen. Kunpa häntä olisi kuunneltu enemmän kuin meitä valtiotieteen maistereita – juristeista puhumattakaan – niin asiat olisivat paremmin. Kysymys ei ole vain siitä, kannattaako ydinvoimaa vai ei, vaan eri energialähteiden, jopa hiilen, järkevästä käytöstä sen säntäilevän populismin sijasta, jonka taloudellisia ja ympäristökustannuksia me nyt maksamme.

Talouspolitiikassa Mikko on toisinajattelija yrittöiminnan ymmärtäjänä. Vankkumaton aatteellisuus kannattaa tätäkin piirrettä hänen ajattelussaan. Kunnallista pääomaveroa hän ajaa herkeämättä, enkä voi olla sitä kannattamatta. Joskaan en sallisi sitä itsehallintoalueille, jotka nielaisevat niin Naantalín kuin Helsingin SDP:n hiljaisella tuella.

Kausi Euroopan parlamentissa teki Mikosta

entistäkin kansainvälisemmän. Harva suomalainen poliitikko seuraa maailman ja Euroopan asioita Mikon tasolta. Kuka muu kuin Mikko kommentoi Mikon tavoin omaperäisesti Financial Timesin Martin Wolfia, maailman johtavaa talousjournalistia? Haettaessa rakennusosia sosialidemokratian tulevaisuudelle suosittelen vierailua Naantalín Työväenyhdistykseen ja sen verkkosivuille. Mikko ja hänen toverinsa ovat nostaneet toiminnan ajan tasalle.

Mikon rinnalla Leena voittaa miehensäkin terävässä realismissaan. Leena ei puhu paljon, mutta kun hän sanoo jotakin, on syytä kuunnella. Kun Mikossa on annos maailmanparantajaa, pitää Leena hänen jalkansa maassa.

Palaan Mikon kotiin ja puutalokorttelin ainutlaatuiseen pihapiiriin. Siellä ollaan yhtä perhettä, keskellä Mikko, Naantalín suuri mies.

Paavo Lipponen

MATTI MANNER

Tarinoita matkan varrelta Mikon kanssa

Lapsuudessani 60-luvun alkupuolella asuimme vanhassa Naantalissa. Mikko oli sen verran vanhempi poika, että silloiselta ajalta muistan hänet vain ulkonäöltä. Ensimmäisen kerran olimme varsinaisesti tekemisissä 80-luvulla, kun eräät Naantalin luottamusmiehet olivat saaneet syytteen työajan menetysten väitetystä perusteettomasta laskutuksesta. Olin näiden luottamusmiesten asianajaja. Yritin kerätä näyttöä Naantalissa noudatetusta korvauskäytännöstä ja vanhoista päätöksistä haastatteleamalla muita, pitkäaikaisia luottamusmiehiä ja virkamieskuntaa. Vastaanotto oli aika vaisua. Ei ollut halua sotkeentua asiaan, kovin oli huonomuistista joukkoa. Kunnes pääsin jututtamaan Mikkoa. Asenne oli täysin toinen.

Tapasimme Naantalin Sahan vanhassa konttorirakennuksessa, Mikko tarjosi lounaan. Hän selvitti perin pohjin vuosikymmenien aikana vakiintuneet käytännöt ja avusti etsimään vanhoja päätöksiä ja pöytäkirjoja.

Syytteen saaneet luottamusmiehet olivat kilpailevista puolueista, mutta Mikko auttoi vilpittömästi. Hänen omatuntonsa ei sallinut sellaista vääryyttä ja epäoikeudenmukaisuutta, mitä oli uhkaamassa tapahtua. Pitkälti Mikon ansiosta kaikki syytteet hylättiin. Tuolloin opin arvostamaan Mikon suoraselkäistä moraalia, rehtiyttä ja valmiutta auttaa kun apua tarvitaan.

Sittemmin Mikon ollessa Turun Työväen Säästöpankin (TYP) hallituksen puheenjohtajana, olimme viikoittain kanssakäymisessä, kun hoidin TYP:n juridisia toimeksiantoja. Lisäksi yleensä sunnuntain aamupäivisin tehtiin kävelylenkejä Kuparivuoren kallioille ja parin tunnin ajan pohdittiin milloin mitäkin seuraavalla viikolla eteen tulevia sopimus- ja muita asioita.

Mikko johti hallitusta taitavasti ja oli perusteellisesti tutustunut esiteltäviin asioihin. Hallituksessa istui vahvoja persoonia ja omien alojensa vankkoja asiantuntijoita. Mikko perehtyneisyydellään ja ihmissuhdetaidoillaan piti hallituksen

keskustelun hyvin kasassa ja työskentelyn yhtenäisenä.

90-luvun alkupuolella alkoi pankkikriisi, jonka seuraukset kohtasivat erityisesti säästöpankeja, Mikko pyrki hallituksen puheenjohtajana voimiaan ja aikaansa säästämättä selvittämään asioita ja hakemaan ratkaisuja TYP:n ja sen asiakkaiden parhaaksi. Eräänkin kerran joulun aatonaattona oli aamuvarhaisesta istuttu TYP:n kokoushuoneessa hankalan jutun kimpassa ja lopulta oli usean päivän puurtamisen jälkeen löydetty pankin ja asiakkaan välillä toimiva ratkaisumalli. Sen loppuunvieminen edellytti myös Keskuspankin, SKOP:n päätöksiä ja allekirjoituksia papereihin. Niistä oli etukäteen sovittu. Soitettiin SKOP:iin, mutta ketään päällikköä ei saatu kiinni. Lopulta langan päässä sihteeri ilmoitti, että kaikki ovat joululounaalla. Mikko hivenen ärähti ”Siellä vaan syödään kun täällä tehdään töitä”.

Turun Korjaustelakka on tänä päivänäkin menestyvä yritys. Sen perustamisen ja hankinnan Wärtsilä Meriteollisuus Oy:n konkurssipesältä vuonna 1989 mahdollisti TYP:n myöntämä rahoitus. Mikko oli pitkään Korjaustelakan hallituksen puheenjohtaja. Toimitusjohtaja Markku Mäkinen, Mikko ja minä olimme työmatkalla Muurmanskissa, Korjaustelakan merkittävän

asiakkaan Murmansk Shipping Companyn luona. Se oli talviaikaan ja minulta oli unohtunut ottaa mukaan käsineet. Pysähdyimme Rovaniemellä vaatekaupassa, jossa tarjolla oli monenlaisia sormikkaita. Ostoksen jälkeen Mikko sanoi hyväntahtoisesti ”Arvasin että ostat nuo, minä olisin ostanut vanhanaikaisemmat, mutta lämpimämmät”.

Muurmanskissa neuvotteluiden ohella nautimme isäntien monenlaisesta, runsaasta vieraanvaraisuudesta. Mikko hurmasi loistavilla pöytä- ja maljapuheillaan, joita taisi joutua pitämään toistakymmentä. Hän sai arvostettuna vieraina lahjaksi vaikuttavan näköisen ja kokoisen täysturkin. Se päällä Mikko oli komea ilmestys.

Pohjoisessa on sen jälkeenkin käyty, Saariselän Luppolassa hiihtelemässä. Mikko on aamuvirkku, ja kuten sanottu, avulias. Hän on ennen kuin olen edes herännyt, putsannut suksista edellisen päivän pitovoiteet ja rasvannut pohjat, päivän kelin mukaan. Luotettava rasvames-tari. Mikko elää todeksi periaatetta, kaveria ei jätetä.

Onnittelut merkkipäivänäsi

Matti Manner

asianajaja, laamanni

ARI MATTEINEN

Kesäisiä lomamuistoja vuosien varsilta

Mikko ja Leena olivat meillä aina odotettuja kesävieraita. Mikko rakensi mökkimme ensimmäiseen huussiin ilmastointijärjestelmän. Monta kesää he viettivät meidän mökillämme ja joka kesä kun hän myöhemminkin kävi vierailulla, marssi hän ensimmäisenä tarkistamaan huussin ilmastoinnin. Se on kuulemma onnistuneempi kuin omalle rakennettu. On kiva ajatella, että saimme monta vuotta nauttia hänen parhaasta LVI-taidonnäytteestään.

Vastavuoroisesti vietin teini-iässä monta kesää Naantalissa. Yhtenä kesänä olin kolme viikkoa ja muistan että Mikolla oli kertausharjoitukset. Häntä ei näkynyt ehkä kuin varhain aamulla ja myöhään illalla. Yksi tapaus Naantalista muistuu mieleeni. Kekkosen adjutantit (en tiedä oliko muita) olivat yhtenä yönä jatkoilla Mannerheiminkadulla ja olivat tupakoineet sisällä. Heräsin aamulla siihen kun Leena antoi palautetta Mikolle - en uskaltanut mennä keittiöön ennen kuin tilanne oli rauhoittunut. Leena-täti osasi ojentaa siis yhtä ahke-

rasti kuin myöhempinäkin aikoina. Olen joskus miettinyt, että kyllä Mikolla täytyy olla lehmän hermot. Tai ehkä hän jopa hiukan nauttii huomiosta. Ainakin he ovat kehittäneet oman tapansa viestiä joka välillä kauhistuttaa, mutta useimmiten tuottaa meille muille suurta huvia.

Yhden ainoan kerran näiden vuosien aikana olen nähnyt Mikon suuttuvan; se tapahtui jokunen vuosi sitten Joronperällä. Mökillä oli vielä silloin sisä vessana ns. laivavessa. Käsittääkseni Mikko oli aamupäivällä saanut laitoksen toimimaan ja käyttäjiä oli ohjeistettu, miten sen kanssa saa toimia. Mutta kuinka ollakaan yksi lapsenlapsista oli heittänyt jotakin sinne kuulumatonta ja tukkoonhan se siitä meni. Kun asianomainen asiasta ilmoitti, niin Mikko tapojensa vastaisesi hermostui ja korjaustöissä sai klosetti kyytiä.

Leena-täti on erinomainen kokki ja siitä tuli mieleen yksi pikku-juttu Mikon kokkauksista. Tämä sattui siinä 80-luvun puolivälissä Vuo-

niemessä. Mikko nimittäin laittoi veden - varmaankin teetä varten - kiehumaan, mutta kuinka ollakaan pohjaanhan se paloi. Lasten ruokinnasta Mikolla on sellaista kokemusta, että aivan pienenä Riku sai maistettua Mikolta joskus lusikallisen olutta. Maku oli ilmeisesti niin paha, että Rikua oksetti eikä hän ole myöhemminkään ollut oluesta yhtä innoissaan kuin isänsä. Rikun syntymävuonna minä olin päässyt toiselle luokalle ja Mikon selässä innokkaana temppuilllessani tipahdin parvekkeelta niin että sain ensimmäisen luunmurtuman. Kyseessä oli kyllä rivitalo ja tämä niin sanottu parveke oli maan tasolla joten sen dramaattisemmasta ei ollut kyse.

Pidän Mikkoa 'kilttinä', rauhallisena, ahkerana (aina jotain tekemässä - ainakin Joronperällä) ja auttavaisena ihmisenä, joka tulee toimeen kaikkien ihmisten kanssa. Hän ei ainakaan osoita sitä, vaikkei tykkäisikään. En myöskään ole kuullut hänen arvostelevan ketään negatiivisessa mielessä - niin kuin meillä Matteisen suvulla on joskus tapana. Olen aina arvostanut hänen 'älyään' ja tietämystään yhteiskunnallisista asioista.

Onnittelut Mikolle!

Ari Matteinen
"Archie"

RIITTA MYLLER

Oikeasti vasen

Mikko jäi Brysselin ja Strasbourgin ajoilta mieleen uusiin asioihin perehtyjänä. Myös se, että hänen oli helppo tulla uusissa ja yllättävissä tilanteissa toimeen ja samalla verkottua tarpeellisten porukoiden kanssa.

Kävimme mieleenpainuvia keskusteluja talouspolitiikasta. Mikollahan oli monipuolinen kokemus ja niitä tarinoita kuunnellessa tuli mieleen sama kuin monesti muulloinkin seitsemänkymmentäluvulla oikeistodemariksi leimattujen kanssa. Nämä Rönholmit ovat pysyneet omalla linjallaan, ja nyky maailmassa heidän näkemyksensä luettaisiin oikeasti vasemmistolaisiksi, samalla kun monet seitkylukulaiset ovat liukuneet ajan aaltojen mukanaan moderniksi "reaalipolitiikoiksi", joille sopii kaikki.

Onnea Mikolle!

Riitta Myller
Euroopan parlamentin jäsen 1995–2009

MARI MYYRYLÄINEN

Hyvän Suomi-elokuvan ainekset

Tapasin Mikon ensi kerran 13-vuotiaana Vilkkalanpolulla Turussa kun olin tienaaamassa omaa rahaa ja poimimassa Suikkilan pellolla pinaattia. Minä olin nuori tyttö maalta ja Mikko oli minusta kiva ja kohtelias. Leenalla oli Launiaisten talossa oma vinttikamari ja kun lähdin alakertaan Leena muistaa minun tokaisseen Mikon juttuja kuunneltuani: ”kyllä olisi hirveää olla noin viisas”. Alakerrassa Topi tenttasi minulta ajettiin minut pois yläkerrasta, johon vastasin että ei lainkaan. Topi tapansa mukaan kuitenkin hurjistui Leenan poikaystäväkokelaasta niin, että vierailu loppui lyhyeen ja Mikko sai lentävän lähdön.

Mikko on aina ollut valmis pitämään puheen kaikissa tilaisuuksissa, oli kyseessä syntymäpäivät tai hautajaiset. Hän on minusta aina löytänyt henkilöistä oikeat asiat jotka on osannut myös kertoa kauniisti. Hän on puhelahjoineen joutunut kerran olemaan jopa pappina. Jonkakin kesänä Julian Mallalta saamalla nukella ei ollut nimeä ja päätettiin järjestää ristiäisjuhla parivuotiaan tytön viihdyttämiseksi. Kun muuta pappia ei ollut

saatavilla niin ei muuta kun Mikolle liperit kulaan. Mikko kastoi lehtolapsen juhlallisesti Matleenaksi ja lauloimme lopuksi ystävä sä lapsien. Tapahtuma oli juhlallinen ja näin Julian nukkekin pääsi seurakuntamme yhteyteen.

Mikkoa ei ole soutamiseen kukaan jallittanut vaan se on hänen oma keksintönsä. Ensimmäinen soutu meni jotakuinkin niin, että Leenan ja Mikon lomaillessa Urkin ja Lempin luona Mikko sanoi, että olisihan se kivaa kokeilla tuota soutamistakin. Urkki oli samoin tein lähtenyt ja palasi parin tunnin kuluttua ilmoittaen: ”nyt on vene, myö souvetaan!” Kun he pitkän ajan jälkeen vihdoin soutivat maaliin Urkki oli airoissa ja Mikolla seisoivat jo silmät päässä. Sillä välin Leena ja Lempi olivat hankkineet ison pullon kuohuviiniä ajatuksena juhlistaa soutua. Mutta miehet kun saunoivat urakan jälkeen rupesivat he hyvin nopeasti, kuten savossa sanotaan, makkoomaan. Naisille jäi juhlapullon tyhjennyshomma. Sen nautittuaan heilläkin seisoivat silmät päässä, ja oli luultavasti ruvettava makkoomaan.

Mikko suunnittelee aina uusia projekteja, mutta lopputuloksesta ei voi aina olla ihan varma, sillä teoriassa asiat eivät aina ole kuin käytännössä. Kun Mikko rakensi Jussin kanssa ensimmäisen huussin Joronperälle, kattotarpeita oli niukanlaista. Lisää ei (sillä kertaa tarkkoina timpureina) haluttu hankkia ja katon lippa jäi vain 20cm mitaiseksi. Kumpikin pelkäsi armottomasti minkä tuomion nysälippa saa kun Leena sen näkee. Ja metelihän siitä nousi. Jussi kuitenkin rauhoitteli Leenaa, että ”kyllähän siihennii silimä tottuu”. Mökillä onkin vuosien saatossa tehty monenlaista. Rantaa on pengerrytetty ja Mikko on rakentanut rouvalle mutalahteen aikamoisen hiekkalaaguunin, aikaa ja rahaa säästämättä.

Mikko tykkää shoppailla, erityisesti rautakaupassa. Työkaluja kyllä on shoppailun tuloksena aikamoinen kokoelma: kirveitä, poranteriä, ruuveja pienemmän rakennusliikkeen tarpeisiin, muutama vasara ja pari moottorisahaa. Koska liiteri on täynnä, Mikko ei pääsekään Hankkijalle enää ilman Leenan valvontaa.

Hauskoja sattumia mahtuu yhteisiin vuosiin Sul-kavalla. Kerran syyspimeällä miehet lähtivät piristämään vastarannan leskirouvaa konjakkiryyppyllä. Lahden yli saavuttiin vain taskulampun kajossa ja yllätys oli aikamoinen kun mökkinaapurin rouvan sohvalla odottikin rouvan miesys-

tävä, joka kyseli että mitäs herroja nämä ovat. Toisella kerralla joidenkin televisioitujen urheilukisojen aikana Jussi oli uhkaillut alittavansa ennätyksen 100m juoksussa ja asiasta oli lyöty vetoa. Suutarin suoralla Jussi juoksi lainaamisani vaaleanpunaisissa lenkkareissa pariinkin otteeseen Leenan ja Rauskin ollessa toimitsijoina. Mutta aika meni hiukan yli ja Mikko voitti vedon. Hyvän elokuvan tästä kaikesta olisi saanut, Sul-kavalla on nähty niin Niskavuorta, Pekka ja Pätää kuin Risto räppääjää.

Mikosta ovat Leenan sukulaiset ja mökkittävät aina pitäneet. Hän on ollut kaikille hyvää seuraa ja erityisesti hän on piristänyt keskusteluseurana naapurin herra Birknerin ja Arvo Koposen kesäistä arkea. Maisterilla ja insinöörillä kun oli töiden lomassa puhuttavana isompia maailman asioita. Lauri Joron nimi ei näkyisi Pisamalahden kartalla ilman, että Mikko ja Leena olisivat nimenneet oman palstansa Joronperäksi. Samalla he estivät erästä sukulaista menettämästä kotiaan lunastamalla heidän palstansa reiluun hintaan.

Hyvän miehen sisko sai, ruuveineen kaikkineen. Onnea!

Mari Myyryläinen
käly

EILA NEVALAINEN

Nimi ennen miestä

Nimi

Tunnen Mikko Rönnholmin pitkältä ajalta ja jo ennen kuin olin hänet tavannutkaan. Ensin tiesin, että hän on sosialidemokraatti. Sitä en kovinkaan ihmetellyt. Mutta sitä kylläkin, että hän työskenteli yrityksessä ja oli kehitysjohtaja. Tämä oli sosialidemokraattinen harvinaisuus ja herätti minussa kunnioitusta. Nämä tarralaput tökkäsin Mikko Rönnholmin nimeen tiukasti.

Mies

Nimensä takaa Mikko Rönnholm näyttäytyi minulle Euroopan parlamentin silloisessa PES-ryhmässä. Kun Suomesta tuli EY:n jäsen, Suomen eduskunta valitsi ensimmäiset parlamentaarikot Euroopan parlamenttiin. Mikko oli tullut tässä joukossa; minä hakeuduin vähän myöhemmin ryhmään virkamiehen tehtäviin.

Mikosta puhuttaessa päähäni nousee mielikuva hänestä ryhmän kokoushuoneessa, puhumassa saksaa ja energiapolitiikkaa. Parla-

menttiin tuli Suomesta kokeneita poliitikkoja. Suomalaiset olivat tottuneet monipuolueparlamentarismiin. He osasivat tehdä kompromisseja. He antoivat eurooppalaisille sosia-listeille paljon lisäarvoa tukiessaan yhteisiä ratkaisuja, joihin he pystyivät asiallisesti perustellen tuomaan tarvittaessa myös kansallisen näkökulman. On yleisesti arvioitu, että Suomen alkuaika EUssa oli menestyksellistä. Se oli onnistuneiden henkilövalintojen seurausta. EUn parlamentissa luotiin heti alkuvaiheessa Suomelle luottamus pääomaa, joka on kantanut varsin pitkään.

Kaikista töistä kenties arvostetuimmaksi nostan kansanedustajan/parlamentaarikon tehtävän. Siihen päästäkseen on heittäydyttävä ehdokkaaksi vaaleissa vaikka miten tiukassa tilanteessa. Se herättää minussa suurta kunnioitusta.

Mikko

Uuden puolen Mikosta opin tuntemaan, kun

näin hänet Naantalissa. Se oli minulle iloinen jälleennäkeminen. Olin muuttanut takaisin Suomeen työskennelläkseni presidentti Tarja Halosen kabinetissa. Kesäisin pääsin tekemään töitä myös Naantalin Kultarannassa. Kepeisiin muistoihin kuuluvat kesäkiset Naantalin kaupungin ja presidentin kanslian välillä. Mikko kaupunginvaltuuston puheenjohtajana oli ylivertainen isäntä, jolla oli kyky pienin elein luoda paljon hauskaa ympärilleen.

Kun näki Mikon Naantalissa, huomasin, miten vahvasti ja luontevasti hän oli läsnä. Sellaista paikallisen yhteisön vuorovaikutusta voi vain arvostaa. ”Act local, think global” on ollut suosittu iskulause yritysmaailmassa. Mikon kohdalla se on totta. Hän puhuu ja tekee naantalia, ajattelee globaalia. Mikko on minun silmissäni weltoffen henkilö, eikä ole sitä hetkeä, etteikö hänen kanssansa voisi supsuttaa myös politiikkaa. Hänen arvioillaan on ollut painoarvoa merkittävässä kannanmuodostuksissa.

On sydäntälämmittävää nähdä Mikko lähipiirissään, kokea Leenan pettämätön huumori, yhteinen vieraanvaraisuus ja taito luotsata keskusteluja monipuolisesti eteenpäin. Tällaisia elämää rikastuttavia hetkiä meistä moni on saanut kokea. Niistä kiittäen onnittelen Mikkoa lämpimästi sekä toivotan armorikasta aikaa, voimaa ja virtaa Mikolle ja Leenalle sekä kaikkea hyvää heille ja heidän rakkaille läheisilleen.

Eila Nevalainen

YM, toimittaja

ARTO NORAS

Yhteinen sävel

Mikko tuo minulle mieleen ensisijaisesti kolme teemaa. Niistä ensimmäinen on tietysti Naantalin musiikkijuhlat ja kaksi muuta ovat henkilökohtainen ystävyys ja poliittinen toiminta.

Opiskelutovereidemme pohjalle perustetun Sibelius-akatemian kvartetin piirissä oli 1970-luvun lopulla jo jonkun aikaa kypsynyt ajatus musiikkijuhlien perustamisesta. Kun asian kanssa päätettiin edetä, oli minusta selvää että juhlien pitää tulla Naantaliin tai ei mihinkään. Naantali oli minulle tuttu sillä olin viettänyt lapsuuteni ja nuoruuteni kesät perheemme saarella Merimaskussa. Olimme kunnan ensimmäiset kesäasukkaat ja saarella isäni päätöksellä aina toukokuun lopusta elokuun loppuun.

Musiikkijuhlien käynnistämiseksi tarkistin kesällä 1978 kuka Naantalissa on kaupunginjohtaja ja sovin hänen kanssaan tapaamisen. Kaupunginjohtaja Jorma Kallio piti ideaa hyvänä ja

kannatettavana, mutta edellytti, että Neste on saatava mukaan tukijaksi. Kallio edellytti myös, että idea oli myytävä kokoomuksen ja demareiden voimahahmoille Eero Sutiselle ja Mikko Rönnholmille.

Tästä alkoi nyt jo 37 vuotta kestänyt yhteistyömme ja ystävyys Mikon kanssa. Tänä aikana olemme nähneet, hän valtuuskunnan puheenjohtajana ja minä taiteellisena johtajana, jo kolme kaupunginjohtajaa ja neljä presidenttiä. Ja rohkenen sanoa, että olemme ne tahot, jotka ovat juhlia voimakkaimmin vieneet eteenpäin. Mikko on ollut musiikkijuhlien takuumies, joka on pystynyt toimimaan kaupungin hallinnossa juhlien parhaaksi konsensusperiaatteella ja nousten tasapainottavana tekijänä yli puoluerajojen.

Mikon taustasta huolimatta meillä ei ole koskaan ollut politiikasta kiistaa. Lähes kaikista muista poliitikoista poiketen Mikko ei ole koskaan pyrkinyt erityisesti kääntämään minua

kannalleen tai tuputtamaan yhtä ajattelutapaa tai ideologiaa. Hän on käyttänyt poliittisen osaamisensa juhlien aseman edistämiseen. Kokemukseni mukaan on ehkä harvinaisempaa että ammatillisista tai virallisista yhteyksistä lähtee pitkäkestoisia ystävyksiä. Ystävyystämme Mikon kanssa eivät ole olosuhteet kuitenkaan liikuttaneet. Koen, että se on ymmärtäväinen ja syvä. Mikko ei ole musiikin ammattilainen, mutta huomaan hänen aidosti nauttivan musiikista ja konsertin tunnelmasta. Tätä todistaa sekin että hän on vaimonsa Leenan kanssa yksi juhlien aktiivisimpia kävijöitä.

Klassinen musiikki on oiva yhdistävä ja rauhoittava tekijä maailmassa joka on täynnä kiirettä ja repiviä ristiriitoja. Ja kamarimusiikki erityisesti tarjoaa sävellysten parhaimmistoa ja kohtuullisella taloudellisella panoksella. Naantalilla on vahva historia ja maailman mittakaavassa ainutlaatuinen ympäristö. En muista että juhlilla kerran vierailut muusikko olisi kieltäytynyt tulemastakin jos on uusintakutsun saanut. Juhlien taloudellinen asema, kävijämäärät ja kriitikoiden kohtelu kertoo että musiikkijuhlien asema on vankka. Ihmiset tuntevat laadun niin musiikissa kuin urheilussa ja juuri laatu tulee olemaan Naantalin vahvuus myös tulevaisuudessa. Toivon että yhteistyö kaupungin ja sen päättäjien kanssa jatkuu Mi-

kon viitoittamalla tiellä: intohimolla ja laatuun luottaen.

Ystäväni Mikko, Sydämelliset Onnittelut Sinulle 70-vuotispäivänäsi. Kiitän hienosta ystävydestä, hedelmällisestä yhteistyöstä sekä Sinun pyyteettömästä työstäsi Naantalin Musiikkijuhlien ja koko kotikaupunkisi Naantalin hyväksi.

Arto Noras
professori

Kuva: Jouko Leino

PEKKA NURMINEN

Mikko ja se oikea Mr. Murphy

Mikko Rönnholm oli yksi ensimmäistä suomalaista Euroopan parlamentin jäsenistä. Sitä tehtävää ei monelle suotu. Hänet valittiin viidetoista muun istuvan kansanedustajan kanssa edustamaan Suomea alkaen 1.1.1995, kun Suomen EU-jäsenyys tuli voimaan. Muut demarit olivat Saara-Maria Paakkinen (valtuuskunnan puheenjohtaja), Ulpu Iivari ja Riitta Myller. Minulla oli kunnia olla ensimmäisen SDP:n europarlamentaarikkovaltuuskunnan pääsihteeri. Se oli hienoa aikaa, pioneerityötä. Joskus se oli konkreettista löytöretkeilyä eurooppalaisen toimielin- ja byrokratiaviidakon uumenissa.

Euroopan parlamentti oli vuonna 1995 kovasti erilainen kuin nykyään. Lähes puolet vähemmän jäsenmaita, puolet vähemmän meppejä, puolet vähemmän muita ihmisiä. Vaikka se oli suomalaisittain iso, se oli kuitenkin vastaanotettava ja ihmisläheinen ympäristö. Mikko solahti europarlamentin työhön hyvin mukaan. Sosiaalisena ja kielitaitoisena mie-

henä hän myös ymmärsi, missä vaikutusvalta oikeasti on. Saksalaisista mepeistä tuli hänen keskeinen toveripiirinsä, vaikka SD-ryhmä oli-kin voimakkaasti Labourin miehittämä – siihen aikaan. Energia- ja teollisuuspolitiikka oli sydäntä ja järkeä lähinnä. Samoin suomalaiset näkemykset liikennepolitiikassa saivat Mikosta hyvän puhemiehen.

Luulen, että Mikko oli ensimmäinen suomalaismeppi Euroopan parlamentin sovittelukomiteavaltuuskunnassa. Sovittelukomitea oli – pari vuotta Maastrichtin sopimuksen voimaantulon jälkeen – yhteispäätösmenettelyn huipentuma, jossa parlamentti todella saattoi vaikuttaa EU-lainsäädännön sisältöön tasavertaisesti ministerineuvoston kanssa. Mikko tuli kokouksesta päättään pyöritellen takaisin. Asiasta ei puhuttu sanaakaan, pelkätään prosessista. Ja sekin oli täysin kryptistä munkkilatinaa. Nykyään yhteispäätösmentely sekä parlamentin ja neuvoston neuvottelut ovat arkipäivää kaikessa EU-lainsäädän-

nössä. Prosessit ovat selviä, asiat eivät aina.

Mikko oli erilainen meppi kuin mihin parlamentissa oli totuttu. Hän oli ystävällinen henkilökunnalle! Meillä oli valtuuskunnassa sveitsiläistaustainen avustaja, Ursula, joka oli tottunut ihan muuhun. Kerran hän oli käynyt ostamassa mepeille postimerkkejä ja jostain syystä mukaan otetut valtuuskunnan rahat olivat loppuneet kesken. Hän oli joutunut pakenemaan osan omistaan.

Ursula oli kauhuissaan. Hän pelkäsi joutuvansa maksamaan erotuksen itse ja saavansa vielä torut päälle. Yritin rauhoitella. Mikko – valtuuskunnan taloudenhoitaja – oli matkalla toimistolle, asia kyllä järjestyisi. Mikko tultua Ursula alkoi selittää ja pyydellä anteeksi. Mikko katkaisi jutun lyhyeen, tempaisi taskusta valtavan tukun Belgian frangeja (varmaankin juuri käteisellä kuitatut päivärahat) ja kysyi: “How much?” Ursula oli pyörtyä ihastuksesta, helpotuksesta ja hämmästyksestä. Meitä muita nauratti.

Välillä Mikkoa otti päähän. Häntä otti päähän se, että Suomessa ei ymmärretty sitä, mikälaista valtaa parlamentti monissa asioissa käytti. Häntä otti päähän se, että hyvin harva ymmärsi miten parlamentissa pitää toimia vaikuttaakseen. Häntä otti päähän suomalai-

sen median pinnallinen osaaminen ja seuranta. Häntä otti päähän, kun kaikki aina kysivät, että ”miten se Väyrysen Paavo siellä pärjää?”. Varsinkin viime mainittuun kysymykseen Mikolla oli aina selkeä vastaus.

Ensimmäiset suomalaismepit saivat paljon aikaan. He aukoivat ovia parlamenttiin, joka oli vielä tuiki tuntematon koko suomalaiselle EU-vaikuttamiselle. He loivat käytäntöjä, joiden varaan rakennettiin. He loivat suomalaisille hyvän maineen verrattuna muihin vasta-alkajiin. He – erityisesti Mikko tovereineen – tekivät Jacob Södermanista ensimmäisen EU:n oikeusasiamiehen. Lyhyessä ajassa vaikutettiin paljon.

Vuoden 1996 ensimmäisiin suoriin eurovaaleihin Mikko lähti kampanjoimaan tosiasiat tunnustaen. Omasta vaalipiiristä oli vahva ehdokas, Pertti Paasio, joka sitten tulikin valittua. Pepe oli julkaissut ennen vaaleja kirjan ”Minä ja Mr. Murphy”, jossa hän kertoi politiikassa kohtaamastaan epäonnesta. Mikon vaalimainoksessa oli kuitenkin ihan oikea Mr. Murphy, MEP Simon Murphy, joka istui Mikon kanssa silloisessa talous- ja teollisuusvaliokunnassa. Symboliikka ei purrut äänestäjiin toivotussa määrin.

Minä sain olla Mikon kämpppiksenä runsaan vuoden ajan. Jaoimme hieman erikoisen lukaa-

lin lähellä EU-kortteleita, Rue Hydrauliquella, Vesivoimakadulla. Huoneemme olivat kolmessa kerroksessa. Minä elin kellarissa, Mikko jonkinlaisella sisäullakolla, katutasossa oli iso olohuone. Siellä istuimme iltaisin, otimme oluen ja ihmettelimme maailman, parlamentin ja kotimaan menoa. Olihan SDP juuri voittanut vaalit, Paavo Lipposesta oli tullut pääministeri.

Mikko jakoi näkemyksiään politiikasta, erityisesti taloudesta, energiapolitiikasta, pankkikriisistä, sosialidemokratiasta. Opin ja vaikeu-
tuin. Ehkä omalta puoleltani olin Mikolle kuuntelija ja ymmärtäväinen kyselijä, jolle saattoi myös purkaa tunteja raskailta lama-
vuosilta.

Minulle vuosi 1995 oli yksi opettavaisimmista vuosistani, ehkä kaikkein tärkein. Siitä kiitos Mikolle.

Pekka Nurminen

Kirjoittaja on Euroopan parlamentin Suomen-tiedotustoimiston päällikkö

PERTTI PAASIO

Mikkoko 70?

Mikko Rönnholmin täyttäessä tasaisia vuosikymmeniä on myönteisten arvioiden paikka ja aika. On ihan hyvä, että Mikko omalla aikajansallaan saavuttaa ja sivuuttaa seitsemännen vuosikymmenensä. Jos tuo jana olisi jommas-takummasta päästä lyhyempi, olisi yhteiskuntamme ja elonpiirimme Mikon työn verran ohkaisempi, mikä ei ole vallan vähän. Täältä Turun Itähar-julta lähtevät ja saapuvat kunnioittavat ja toverilliset onnentoivotukset.

Politiikka toi aikanaan suunnistusreittimme – Mikon ja minun – samoihin maastoihin niin kilpailijoiksi kuin kumppaneiksikin. Suomalaista kansanvaltaa oli edistettävä, ja niin kaikella tarmolla tehtiinkin. Kansanvallassa järjestetään vaaleja, ja vaalit vaativat ehdokkaita. Niinpä meistä tuli ehdokkaita ja hyviä tulikin; saimme paljon ääniä. Julkisuus ja pitkälti puolueväkikin korostivat kilpailuasetelmaa, josta sitten johdettiin kuva vastakkainasettelusta. Tätä kai ei kokonaan voitu välttää; politiikka nyt on selaista.

Vuoden 1979 eduskuntavaalit nostivat Mikon eduskuntaan ja pudottivat minut varamieheksi. Koville otti, myönnettäköön, mutta ei niin koville, että välit henkilötasolla olisivat vaurioituneet.

Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuoden 1995 alussa tarvittiin europarlamentaarikkoja, meppejä. Mikko kuului eduskunnan keskuudesta valitsemaan ryhmään, jonka korvasi sittemmin pidetyissä vaaleissa valittu porukka, johon tulin valituksi.

Vaikka olin Mikon kauan tuntenut, minuun teki syvän vaikutuksen Mikon parlamenttityötä koskeva arvostus. Mikon kanssa työskennelleet parlamentaarikot korostivat erityisesti Mikon yhteistyökykyä ja osaamista erityisesti liikenne- ja yhteiskuntasuunnittelua koskevista asioista.

Mikko Rönnholmin sijoittumista ja työtä SDP:n kentässä valaiskoon välähdys puoluepiirin kokouksesta, joka pidettiin Kårenilla joskus 60-luvulla. Suurena poliittisena asiana listalla oli kiinteän siltayhteyden rakentaminen Turusta Maarianha-

mina. Nuoret edustajat, Mikko mukana, vastustivat hanketta, jota piirin johdossa ainakin jossain määrin kannatti. Mikko puhui hankkeesta päättävin ja kovinkin sanakääntein. Mikon puheen suututtamana piirisihteeri nousi pönttöön, suuntasi pistävän katseensa nuoreen piirikokousedustajaan. Piirisihteerin puheen-vuoro oli muistini mukaan seuraavanlainen: ”Täällä toveri Rönholm on puhunut, vai pitäisikö sanoa että inisinööri Rönholm, se taisikin olla oikein tiploomi-inisinööri, kuulkaa toverit: Tiploomi-inisinööri! Hänestä on tullut herra”.

Herraksi tituleeraaminen ei ollut tarkoitettu kehumiseksi. Herraksi Mikko ei taivu ei vanhan eikä uuden määritelmän mukaan. Työ jatkuu, ja arvostus kasvaa.

Ääni kuuluu, vaikkei sitä korottaisikaan.

Pertti Paasio

kumppani

ANDERS PALMGREN

Mikko vaikuttajana Imatran Voimassa, ja vähän Fortumissakin

Mikko tuli IVO:n hallintoneuvoston jäseneksi 1982, ja vaikutti , ja todella vaikutti siellä 15 vuoden ajan, joista 5 viimeistä vuotta varapuheenjohtajana. Hän oli selvästi oikeassa luottamustehtävässä insinöörinä insinöörien miehittämän hallituksen voisi sanoa valvojana. Olin tuona aikana hallituksessa ja pääsin tutustumaan ja ystävystymään Mikkoon kokousten ja muitten tapahtumien yhteydessä.

IVO:n johdon ja hallintoneuvoston suhde oli suhteellisen mutkaton. En muista että olisi esiintynyt suurempia erimielisyyksiä poliitikoiden ja teknokraattien välillä. Kelan pääjohtajan Jaakko Pajulan otteissa oli välillä enemmän räväkkyyttä, kuten hänen tapoihinsa kuului, mutta Mikko oli aina tasoittavana voimana. En muista että hän olisi koskaan pitänyt yhtiön toimia erityisen moitittavina.

Jäi sellainen vaikutelma että hän suhtautui enemmän kriittisesti joidenkin poliitikoiden käsityksiin ja puheenvuoroihin neuvostossa.

Meidän insinöörien kannalta oli tietysti eräänlainen haste että hallintoneuvostossa oli jäsen joka syvällisesti ymmärsi energia-alan sekä tekniikan että talouden. Ei häntä olisi voinut hämätä puhumalla loistehon vaikutuksesta yhtiön talouteen.

Mikko esiintyi asiallisena ja mukavana keskustelukumppanina ja syntyi hyvä ystävyys-suhde erityisesti IVO:n pitkäaikaisen toimitusjohtajan Kalevi Nummisen kanssa. Siinä olivat aviovaimotkin kiinteästi mukana, niin musiikkifestivaaleilla kuin muissakin riennoissa.

Muistan kuinka me johdon keskuudessa usein ihmettelimme miksi SDP ei pyytänyt Mikkoa ministeriksi, vaikka hän oli ilmiselvästi pätevä joihinkin tehtäviin. Arvelimme että ehkä Mikko oli liian asiantunteva ja valmis tekemään omia ratkaisuja jos politiikka ei ohjaisi oikein.

Kun Turun seudun energia-asioita järjestettiin yhteisen yhtiön kautta, oli aika ilmeistä että IVO:n kannalta Mikko olisi oivallinen vetä-

jä, vaikka IVO:ssa yleensä pyrittiin välttämään politiikan ja yritystoiminnan sekoittamista. Mikko hoiti sitten menestyksellisesti pitkään yhteisiä energia-asioita, myös Fortumin aikaan ja palkkalistoilla.

Lämpimät syntymäpäiväonnittelut!

Anders Palmgren
eläkeläinen

Kuva: Matti Koskelin

Mr. Naantali

Kuva: Mikko Rönnholmin arkisto

Kuva: Raino Puottulan perikunta

Kuva: Matti Koskelin

Kuva: Solmu Valavirta

Kuva: Matti Koskelin

Kuva: Antti Kasi

Kuva: Mikko Rönholm

Kuva: Mikko Rönholm

Kuva: Antton Rönholm

Kuva: Vesa Lindqvist/Eduskunta

Kuva: Jouko Leino

LAURI PALMUNEN

Konkreettista toimintaa liikenneyhteysien parantamiseksi

Talvella 1983 Leena ja Mikko Rönnholm olivat kutsuneet kolme Mikon kansanedustajakollegaa puolisoineen kotiinsa Mannerheiminkadulle. Paikalla olivat Ilkka ja Karin Kanerva, Pekka ja Pirjo Vennamo ja minä puolisoni Marjan kanssa. Juttua riitti lähestyvistä eduskuntavaaleista ja nuorten perheiden lastenhoidosta ja harrastuksista. Tarjoilu oli hyvää ja seura mukavaa. Rönnholmien koti oli kaunis. Ulkona paukkui pakkahanen.

Yöllä palasin Marjan kanssa pirssillä Turkuun ja seuraavana päivänä tulin hakemaan autoani Mannerheiminkadulta. Minulla oli puhetilaisuus Loimaalla, johon oli tarkoitus ajaa suoraan Naantalista. Mutta mitä vielä, Volkswagen Jetta ei inahtanutkaan. Pirskatkin pirsatti, akku oli hyytynyt pakkasessa.

Koputin Mannerheiminkatu 8:n oveen ja ihmettelin yhdessä Mikon kanssa, mitä nyt tehdä. Lopulta hän ystävällisesti antoi oman autonsa käyttööni. Sosialidemokraattiedustajan

autolla menin sitten julistamaan keskustalais-ta ilosanomaa Loimaalle. Kerroin tapauksesta Loimaan isännille. He eivät oikein tainneet pitää näin läheisestä veljeilystä kilpailevan puolueen kansanedustajan kanssa.

Mikko on toiminut ansiokkaasti maakunnan liikenneyhteysien parantamiseksi. Tässä tapauksessa se oli hyvinkin konkreettista laatua. Maaliskuun 1983 vaaleissa Ilkka Kanerva, Pekka Vennamo ja Mikko Rönnholm pääsivät eduskuntaan. Minä jäin rannalle, mutta tuskinpa se tästä autoepisodista johtui.

Lauri Palmunen

Valtiotieteen maisteri,
Keskustapuolueen kansanedustaja 1979-83

MIKKO PESÄLÄ

Edustajaveli

Aina kun uutisista näen Ranskan presidentin Hollanden tulee Rönnholmin Mikko mieleeni. Meillä oli kaiman kanssa myös samanlainen parlamenttitaival. Pitkään eduskunnassa ja EU-parlamentissa siihen päälle. Olimme molemmat presidentin valitsijamiehiä 1982.

Meillä oli samoja valiokuntia. Mm. Lakivaliokunta ja suuri valiokunta. Hänellä oli myös valtiovarainvaltionkunta, johon en koskaan yltänyt. Yhteistä oli myös Suomen ongelmajäte Oy:n hallintoneuvosto, jossa Mikko oli puheenjohtaja.

Rönnholmin Mikko on ihmisenä valoisa ja häntä on helppo lähestyä. Minä olen punamultamies ja siksi oli helppo kuppilan pöydässä tutustua häneen. Siellä jos missä edustajan sosiaalinen syntymälahja näkyy.

Eduskunnan istunnoissa tuli nähtyä kuka on kuka. Mikko ei ole tyhjänpuhuja. Puhemiehenä tiesin että ylilyöntejä ja herjaa ei häneltä tule. Mikolla on loistavaa kykyä pelkistää sanottavaa

asiaan. Kapulakieltä ei häneltä tullut ja asiaosaaminen on huippuluokkaa.

Hän on myös huumorimies. Hänellä oli oma tyyhinsä istua kahvilan pöydässä. Me muut istuimme etukenossa, kyynärpäät pöydällä. Mikko istui hieman takakenossa ja esitti näkemyksensä päivän politiikkaan, värittäen ja satiirilla oli sitten kyse mistä puolueesta tahansa, myös omastaan. Poliitikon vahvuus mitataan juuri siinä, että totuuden sanoo suoraan myös omilleen. Sehän ei vaadi mitään kun toisen moittii.

Kaisan kanssa opimme myös Leena-rouvan tuntemaan eduskuntavuosien aikana. Tapaa-misemme olivat luonteivia ja välittömiä.

Me ”kaimakset” olimme myös säästöpankkimiehiä 1990-luvun alkupuolella. Siinä maakunnan miehiä pyöritettiin. Päätä silitettiin niin että luu näkyi. Sen yli piti vain elää.

Mieltäni lämmitti, kun kauan sitten olin Savossa maakunnan maanpuolustusjuhlassa pitämässä juhlapuheen. Yleisön joukosta tulivat minua tervehtimään Leena ja Mikko. Se oli kohteliasta, että tulivat minua kuuntelemaan. Juttujani Mikko oli kyllä jo tarpeeksi kuullut.

En ole 30 vuoteen ollut mukana kunnallispolitiikassa. littiin, kotikuntaani, valittiin kunnanjohtajaa. Hakijana oli Rönnholm- niminen mies. Minulle esitettiin kysymys: tunnetko tällaista henkilöä. Vastasin, että en tunne, mutta jos on sukua Mikko Rönnholmille, niin lähtöpisteet ovat erittäin hyvät. Riku tuli valituksi.

Kun puhemiehen paikalta ja kaikkiaan eduskuntatyötä seurasin, niin Rönnholmin Mikossa huomasin selvästi: ”Noudattakoon työssään oikeutta ja totuutta ja perustuslakia. Eikä häntä sido mitkään muut määräykset.”

Onnea edustajaveli!
Mikko Pesälä

Kuva: Hanne Salonen / Eduskunta

Mikko kätelee puhemies Lohelaa
Pikkuparlamentissa syksyllä 2015

MATTI RANTANEN

Politiikan ammattilainen

Mikko erottuu muista Naantalın poliitikoista siinä, että politiikka ei ole hänelle harrastelua vaan ammatti. Itse tulin valtuustoon 2004 ja Mikko johtanut puhetta koko sen ajan. Hänellä on kokouksen johtamiseen rutiini eikä hän kuuntele turhaa jaarittelua. Ennen kaikkea ammattimaisuus näkyy siinä, että hän pystyy yhdistämään kulloinkin käsittelyssä olevat asiat ja ilmiöt laajempiin kokonaisuuksiin, niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti.

Yhteinen onnistunut projektimme oli saada Kallu Sipponen vt. kaupunginjohtajaksi. Kaikki kokouksen ryhmässä eivät olisi halunneet demari-kaupunginjohtajaa edes väliaikaisena, mutta lopputulos oli kiistatta hyvä ja siitä on ollut hyötyä koko kaupungille.

Mikolla on ollut aina suurempi visio siitä mitä pitäisi tehdä ja miten Naantalın edun voisi kytkeä vaikkapa maakunnalliseen etuun. Niin sataman kuin Naantalın energian asioissa hänellä on ollut näkemys, joka on usein ollut oikea mutta jota ei

ole kyläpoliitikkojen toimesta ymmärretty. Ehkä tästä syystä hänen on myös jälkikäteen vaikea mukautua siihen, että kaikki asiat eivät menneet hänen suunnitelmansa mukaan.

Kaavoja valmisteltaessa tuntuu olevan monelle vaikeaa ymmärtää, että etsitään tiettyä ratkaisua - ei siksi että suositeltaisiin tiettyä toimijaa - vaan koska se palvelee pidemmän aikavälin kehitystä. Uskon, että moni Mikon visioima projekti joille aika ei ole toistaiseksi ollut kypsä näkee vielä päivänvalon; niin enemmän sataman asuinkäyttöä kuin Luonnonmaan kanava.

Olemme istuneet Mikon kanssa monien valtuuston kokousten jälkeen analysoimassa menneitä ja tulevaa ja puhumassa vähemmän vakavia. Ideologiset erot eivät ole olleet koskaan minusta erityisen suuria ja nekin on osattu ottaa rennosti. Mikko ja muutama muu siinä porukassa ovatkin toimineet minulle paikallispolitiikan kummisetinä.

Kiitos ja onnea Mikko!
Matti Rantanen

RISTO RINNE

Seutukunnan parhaaksi

1980-luvun alussa siirryin Porvoon jalostamolta Naantalin jalostamolle. Porvoon jalostamo oli jo suuri ja sen kapasiteettiä oli hiljattain lisätty. Voi kai sanoa, että se oli kaikin tavoin uudenkarhea. Myöskin ympäröivän yhteiskunnan ja jalostamon suhteet olivat nekin vaiheessa. Naantalissa huomasi heti, että yhteistyö oli luonnikkaampaa. Vaikka puhutaan jalostamon ja kaupungin suhteista niin tosiasiaa on kysymys muutamien avainhenkilöiden kyvystä tehdä yhteistyötä. Tässä Mikko ja muut Naantalin avainhenkilöt olivat erinomaisia. Asiaa tietenkin auttoivat monet yhteiset kokemukset jalostamon ja kaupungin edustajien kesken. On tärkeää, että tunnemme toisemme ja luotamme toisiimme.

Minulle on jäänyt mieleen eräs kalastusretki Iniön vesillä Haiskon saaren lähellä. Se on hyvä esimerkki yhteisistä kokemuksista, mutta myös Mikon kyvystä toimia yhteisön hyväksi ei niinkään parrasvaloissa vaan taaempänä tärkeänä tekijänä prosessissa. Ilma oli aluksi hyvä, veden pinta alhaalla ja aurinko paistoi. Kalaa ei tullut.

Mikko ilmoitti heti retken alussa, että hänen kyynärpäänsä on kipeä ja voisi toimia haavimiehenä, jotta toiset voivat keskittyä virvelöintiin. Sää muuttui hetkessä. Pilvet nousivat taivaalle, tuuli voimistui ja veden pinta nousi vauhdilla. Haukea alkoi nousta oikein ennätysvauhtia niin, että haavimiehen käsi joutui tosi koville. Kun muistellaan, että montako kalaa Mikko sai niin voi todeta, että ei yhtään. Ei olisi tosin muutkaan saaneet ilman haavimiestä, joka ponnisteli yhteisen menestyksen hyväksi kyynärpäitään säästämättä.

Meillä on aina ollut helppo Mikon kanssa tulla toimeen ja ymmärtää toisiamme. Saattaa johtua siitä, että insinööri ymmärtää insinööriä. Ehkä kuitenkin lähinnä siitä, että vaikka molemmat katsovat ratkaisuja oman yhteisönsä vinkelistä niin kumpikin pyrkii parhaaseen tulokseen koko seutukunnan kannalta.

Risto Rinne
Vuorineuvos

TIMO ROOS

Alkuopettajani Mikko

Tutustuin Sinuun Mikko ensi kertaa maaliskuun 1983 jälkeen tultuani valituksi eduskuntaan. Sinä aloittelit jo toista kautta.

Työ eduskunnassa alkoi perinteisellä tavalla, minulle perinnettä alkoi vasta silloin syntyä. Kevät alkoi olla jo lopuillaan, enkä ollut käyttänyt vielä salissa ensimmäistäkään puheenvuoroa. Keskusteluun osallistumista en uskaltanut vielä ajatellakaan mutta puhujapönttöön alkoi olla jo aika mennä. En vaan keksinyt, mistä puhua ja millä tavalla puheeni valmistaa. Olimme jo niin hyviä kavereita, että kerroin ongelmastani.

Se kannatti. Silloin tuli eduskunnan käsittelyyn lisäbudjettiehdotus. Mikko vilkaisi sitä ja sanoi sitten, että täältä löytyy oikein sopiva aihe puhua. Meneillään oli Porin radan peruskorjaus ja siihen oli budjetissa ehdotettu jonkun kokoinen määräraha. Mikko sanoi, että puhu siitä. Sano, että asia kyllä on ihan hyvä, mutta summaa pitää korottaa, tuo ei riitä. Asia oli minulle,

Porin radanvarren asukkaalle, tuttu. Tein puheeni, perustelin lisäystarpeen mielestäni hyvin, varasin puheenvuoron ja pidin sen vähän jännittäenkin vuorollani. Ikävä kyllä, en muista, oliko puheellani mitään merkitystä itse asialle mutta minut se vapautti käyttämään puheenvuoroja myöhemminkin. Ja kiitos siitä Mikolle.

Nykytermein ilmaisten Mikko oli tutorini tai mentorini. Aivan näihin aikoihin asti olen Mikon mielipidettä kirjoituksiani varten kysynyt monta kertaa. Ja aina saanut käyttökelpoisen vastauksen. Kuten olen löytänyt myös Mikon kirjoituksista Naantalin demarien sivuilta netistä.

Toverilliset onnittelut alkuopettajalleni!

Timo Roos
Oppipoika, kansanedustaja 1983-1995

PEKKA RUOLA

Energinen DI Naantalista

Mikko Rönholm ja allekirjoittanut olimme yhtä aikaa ehdokkaina eduskuntavaaleissa vuonna 1983. Mikko oli silloin jo istunut eduskunnassa yhden kauden, minulla yritys oli ensimmäinen ja ainoa. Toki tunsin Mikon nimeltä, olinhan politiikasta kiinnostunut yritysjohtaja, mutta tiemme eivät olleet johtaneet samaan aikaan samaan paikkaan. Eivät johtaneet eduskuntavaaleissakaan, vaikka Varsinais-Suomen kokoomuksen toiminnanjohtaja Hannu Ansas kehotti kokoomuslaisia yrittäjätaustaisia ehdokkaita vastaamaan SDP:n ehdokas Mikko Rönholmin yrittäjiin vetoavaan kampanjaan. Mikko oli toiminut Naviren kehitysjohdajana ja tunsu yritystoimintaa. Mikko Rönholmin kampanja tehoi silloin ja hän tuli valituksi eduskuntaan, kokoomukselle vaalit olivat pettymys. Vasta jälkeinpäin huomattiin, että kokoomuksen ehdokaskaartin yhteiskunnan alapuolella oli teksti: ”Sinulla on oikeus parempaan.”

SDP:n kova sisäinen kamppailu pudotti Mikon eduskunnasta vuonna 1987. Naantalilaisena poliitikkona Rönholm oli kuitenkin luonut hyvät entistä työtaustansa tukevat verkostot ja hän oli luonnollinen valinta Turun Seudun Kaukolämpö Oy:n toimitusjohtajaksi vuoden 1988 alusta. Turku oli Imatra Voima Oy:n ohella yhtiön pääosakas, Naantali, Kaarina ja Raisio pienosakkaita, ja tämä valinta toi Mikon lähelle turkulaista kunnallispoliittista päätöksentekoa. Lopullisesti Mikon ja minun tieni yhtyivät vuonna 1996 kun tulim valituksi yhtiöksi muuttuneen Turku Energian hallituksen puheenjohtajaksi. Turku Energialla ja IVO:lla oli vuorovuosin hallituksen puheenjohtajuus TS-K:ssa ja siten minusta tuli Mikko Rönholmin esimies.

Toki olimme Mikon kanssa tavanneet vuonna 1990 ollessamme urheilujohtajia. Mikko oli Turun Toverien puheenjohtaja ja minä Turun Palloseuran puheenjohtaja. Meidät kummatkin oli

valittu poliittisin painoarvoin. Tapaamisen järjesti turkulainen kaupunginvaltuutettu SDP:n Esko Heinonen, joka oli TUTO Hockeyn vahva mies. Kokouksen tarkoituksena oli vahvistaa perinteisten turkulaisten urheiluseurojen keskinäisiä suhteita. Paras anti tapaamisesta oli kuitenkin, että Mikon kanssa tunsimme olemme samalla tavalla ajattelevia eri ideologiaan uskovia yhteistyön kannattajia.

Tätä yhteistyötä tarvittiin Turun Seudun Kaukolämmön hallituksessa sen luoviessa kohti osakkaidensa erilaisiin näkökohtiin perustuvia tavoitteita. Turku Energian yhtiöittämisen jälkeen yhtiö aivan tietoisesti otti etäisyyttä omistajaan, vaikka omistaja oli nimennyt sille turkulaisista luottamushenkilöistä koostuvan hallituksen. Turku Energian hallituksen ja toimivan johdon luottamus mureni lopullisesti, kun yhtiön johto hallitusta kuulematta irtisanoi Turun seudun kaukolämpösopimuksen ”aikansa eläneenä.”

Turku Energian johto ja myös kaupungin tekninen johto halusivat itsenäisyyttä ja yrittivät luoda valtakunnallisen energiyhtiön Voimareenkaan. Turun seudun kaukolämmön pienosakkaat ja Fortum kokivat tämän vihamielisenä ja tämän solmun aukaisemiseen tarvittiin Mikko Rönholmilla olevaa yhteistyökykyä ja seudullista näkemystä. Turku Energian johtavat luottamushenkilöt ja Mikko Rönholm näkivät seudullisen yhteistyön niin arvokkaana, että lähdettiin hakemaan mallia, joka voisi toimia pitkälle tulevaisuuteen. Turussakin ymmärrettiin vihdoin, että edullista lämpöä Naantalista ei voida toimittaa muulla keinolla kuin TSK:n putken avulla. Monivaiheisten neuvottelujen jälkeen tehtiin tahtosopimus, jonka takana oli sekä viileää harkintaa että lämmintä yhteistyön henkeä. Sopimuksen pääarkkitehteina olivat Mikko Rönholm ja Turku Energian uusi toimitusjohtaja Risto Vaittinen. Fortumin puolelta neuvotteluvastuu

oli Risto Riekolla ja valtuutus toimitusjohtaja Tapio Kuulalta. Turku Energian hallituksen puolesta neuvotteluihin osallistuivat puheenjohtaja Pekka Ruola ja varapuheenjohtaja Jarmo Rosenlöf. Välttämätöntä taustatukea antoivat kansanedustajat Ilkka Kanerva ja Jukka Mikkola. Tämä vuonna 2000 tehty ratkaisu on ollut vahvana pohjana myöhemmille Turun Seudun energiaratkaisuille.

Vaikka Mikko Rönnholm ennen kaikkea tunnetaan kansanedustajana ja energia-alan toimijana, niin kuitenkin Mikon kaiken yhteiskunnallisen toiminnan lähtökohtana on ollut kotikaupunki, Naantali. Yhtäjaksoisesti jatkanut 47 vuoden ura Naantalin kaupunginvaltuutettuna hipoo valtakunnallisia ennätyksiä. Mikon usein toistama fraasi: ”Luojan luoma ja Kruunun tuoma!” Naantalin ulkoisista edellytyksistä osuu naulan kantaan, mutta Naantalin poliitikot ovat myös osanneet hoitaa lahjaansa oikein. Kymmenen vuotta sitten kuntaliitosmyllerrysten ollessa käynnissä, Mikko Rönn-

holm taitavana poliitikkona osasi hoitaa Naantalin vastuun saaristosta ja muu Turun seutu jäi ihmettelemään suoritusta.

Mikko Rönnholmia koskevaa juttua ei voi lopettaa kirjoittamatta Naantalin Musiikkijuhlista. Naantalin Musiikkijuhlat on käsite, ohjelma on jatkuvasti erittäin korkeatasoinen Arto Noraksen ja Tiina Tunturin taitavassa ohjauksessa. Musiikkijuhlien ajankohtana kesän alussa on myös taitavasti valittu. Musiikkijuhlien valtuuskunnan pitkäaikaisena puheenjohtajana Mikko Rönnholm on luonut uskottavan yhteyden kunnallishallinnon ja musiikkijuhlien välillä siten, että Musiikkijuhlien talous on voitu hoitaa luotettavasti. Ollessani Turun kaupunginhallituksen sekä kulttuurilautakunnan puheenjohtajana vuosina 2007-2008 Turun Musiikkijuhlat oli huonossa tilassa sekä hallinnollisesti että taloudellisesti.

Pidimme kaksi palaveria asian johdosta Mikko Rönnholmin kanssa. Villein suunnitelma olisi ollut kahden vanhan kulttuurikaupungin mu-

siikkijuhlien yhdistäminen. Niin pitkälle emme kuitenkaan menneet vaan Naantalin menestyksen perusta selvisi niiden palaverien aikana minullekin. Vahva panostaminen sekä hallinnolliseen että taiteelliseen henkilöstöön oli Naantalin menestyksen avain. Naantalin esi-

merkkiä seuraten Turun Musiikkijuhlatkin nousi uuteen kukoistukseen.

Pekka Ruola

Kunnallisneuvos Turku

Energiayhteistyö edellyttää seminaareja Lapissa. Kuvassa Jukka Mikkola, Eero Löytönen, Mikko Rönnholm, Pekka Ruola, Rauno Saari

JARMO ROSENLOF

Monialainen vaikuttaja ja hyvä ystävä

Olen päässyt seuraamaan Mikko Rönnholmin vaikuttavaa uraa jo 70-luvulta lähtien. Mikko on toiminut menestyksekkäästi monella eri saralla niin energia-alalla, politiikassa kuin rakennuspuolellakin. Politiikassa Mikko on ansiokas Suomessa kansanedustajana ja kunnallispoliitikkona sekä kansainvälisellä tasolla Euroopan parlamentissa. Politiikassa Mikon sydämen asiana on aina ollut pieni- ja keskituloisten aseman parantaminen. Rakennuspuolella toimiessaan hänellä oli merkittävä rooli YHVS:n yhtiöittämisessä, joka oli aiemmin osuuskunta. Mikko toimii tälläkin hetkellä YHVS Rakennuttajat Oy:n toimitusjohtajana.

Parhaiten tunnen Mikon kuitenkin energia-asioiden tiimoilta. Tutustuimme paremmin aikana, jolloin Mikko toimi Turun seudun Kaukolämpö Oy:n (TSK) ja Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotannon (TSME) toimitusjohtajana ja itse olen myös mukana molempien yhtiöiden hallituksessa. Mikon työskentelytavat tulivat tutuiksi vuosien varrella ja kokemuksen

perusteella voin sanoa, että hän on aina ollut työssään ahkera ja myönteisesti asioita eteenpäin vievä. Mikko ei pelkästään tuottanut julkilausumia, vaan oikeasti teki ja vaikutti. Työnsä hän on aina tehnyt laadukkaasti ja valmistellut hyvin ja perusteellisesti asiat, jotka tulevat hallituksen käsittelyyn. Tällä on ollut suuri merkitys hallituksen työskentelyyn, sillä hyvin valmistellut esitykset ovat usein auttaneet meitä pääsemään yksimielisyyteen. Tämä on asia, mitä ei voi ottaa itsestään selvyytenä TSME:n monitahoisen omistajapohjan huomioiden. Omistajilla, joita ovat Naantalin, Raisio ja Kaarinan kaupungit ja Turku Energia (jonka omistaa Turun kaupunki) sekä Imatran Voima, joka myöhemmin muuttui Fortumiksi, on ollut hyvin erilaiset näkemykset ja lähtökohdat energia-asioissa.

Kaupungeilla ja Turku Energialla on ollut tavoitteena kohtuulliset asumiskustannukset sekä myös taloudellinen tulos, Fortumilla pääosin taloudellinen tulos. Mikko on toiminut

erinomaisena diplomaattisena sovittelijana, joka osaa ottaa kaikkien osapuolien näkemykset huomioon. Kun hän lisäksi vaikuttaa myös Naantalin kunnallispolitiikassa ja omaa hyvät suhteet naapurikaupunkeihin, saadaan asiat maaliin. Mikon ansiota on myös nyt käynnissä olevan Naantalin monipolttoainevoimalaitos-hankkeen alkuun saaminen. Kaiken kaikkiaan voi sanoa, että Mikolla on ollut hyvin merkittävä rooli Turun alueen energiatuotannon kehityksessä.

Kaikki ei aina kuitenkaan ole mennyt myönteisesti päätökseen. Neuvottelimme, että Turku Energia ostaisi Naantalin Energian. Neuvottelutulos syntyi. Naantalin kaupungin päättäjät eivät sitä kuitenkaan hyväksyneet. Tämä olisi tarkoittanut, että Naantali olisi saanut energialaitoksesta kohtuullisen hinnan ja Naantalin kaupungin asukkaat olisivat saaneet merkittävän alennuksen sähkönsiirtokustannuksiin. Paitsi hyvä työkaveri ja puoluetoveri, on Mikko ollut minulle myös hyvä ystävä, jonka kanssa

on tehty muun muassa lukuisia reissuja Lapiin. Näiden matkojen aikana on hiihdetty tuhansia kilometrejä, parannettu maailmaa sukseenmitta kerrallaan ja keskusteltu kaikesta maan ja taivaan väliltä. Myös Lapin reissuilla Mikolla on ollut merkittävä rooli suksenhoitomestarina ja herkullisten aamupalojen loittijana. Olen nauttinut näistä yhteisistä hetkistä ja toivon, että voimme tulevaisuudessa hiihtää vielä tuhansia kilometrejä lisää Lapin jylhissä maisemissa.

Haluan lopuksi kiittää Mikkoa näistä yhteisistä vuosista ja toivottaa hänelle sekä hänen läheisilleen myönteisiä ja aurinkoisia elämänpäiviä! Sydämellisesti Onnea 70-vuotiaalle Mikolle!

Jarmo Rosenlöf
sosiaalineuvos

ANTTON RÖNNHOLM

On laduista vapaa

*Yleiskaava ja verotuksen kultainen sääntö
pito, luisto ja pihkan tuoksu
syyskuun sysimustasta kasvaa
jouluaamun Šostakovitš
ja uudenvuoden Strauss.*

*Maa teki matkan idästä länteen
me aina kerran kesässä edestakaisin
kolasit pois talviaamun hämärän
jos ei pojista muuta tule, niin kumminkin.*

*Versot kun karsii ne luovat kuulaan ja
valkean yössä tuoksuu grillissä kaneli
puutarhan suljetusta kierrosta itää uusi
kansalliskiihkosta ei mitään hyvää.*

*Totuudelle ei sijata vierastaloihin
eikä näkemyksellä näkemättömille
edistys saapuu sinne missä kuunnellaan
jos uskoo ihmiseen eikä vain itseään.*

*Rakensii tämän maan, tehtaasatamat tiet
kupariset vuoret ja Arkadian kalliot
Katinhantä ja rue des Bouchers
Sikalan pojat, Tannerheimin ritari.*

*Raivoisa oikeus ja hiljainen kohtuus
pyrkimys ylös ja katse silmien tasolle
askel eteen päätä pidemmäksi
karmeitta kaulanmittaa edellä.*

*Hellästi haravan varrella joriininjuuret
yhteinen kuorma, työnnät hän ohjaa
kuikka Pisamalahdella sumussa
joutsenkin pariutuu elämäksi.*

*Viiran kitka ja airojen kolina
perinteistä kantaa keväthanki
siintää Kailo ja kaupunki
aurinkoista puolta
latu on vapaa.*

Kuva: Wahlroos

HUGO, ISLA, LILA JA FRANS RÖNNHOLM

Meidän pappa

Hugo

Pappa on vanha ja kiva ja höpsö. Pappa on isän isä. Ja jonkun muun, ai niin Anttonin. Ja ehkä Rauskin. Ja Darth Vader on prinsessa Leian isä. Ja Luken. Mä oon tuntenu Papan tosi kauan, mut vauvana en kyl tuntenu. Pappa tekee mökillä puuhailutöitä ja soutaa kovaa. Pappa tekee pihalla kompostitöitä ja grillaa. Mut ei kyl talvella. Grilli ei toimi, kun ei kasva puita, eikä oo aurinkoo. Pappa kattoo telkusta uutisia ja urheilua ja suksia. Papalla on pyörälampu päässä aina, mut kyl vaan, jos on pimeää. Pappa toivoo synttärilahjaks lentävän auton. Mä voin piirtää sen. Sillä pääsee nopeesti mökille. Veden yli, tosi kauas, täysillä koko ajan ja sitten ei muuta. Sit laskeudutaan mökille. Perillä ollaan!

Isla

Pappa on mies. Pappa on isän ja Antton-sedän isä ja meidän pappa. Mä näin Papan, kun olin jotain neljä päivää, siis ihan vauva. Ihan pie-

ni vauva. Pappa on toimistossa töissä. Sieltä kävellään torille syömään munkkia. Se on kivaa. Ja munkki on herkullista. Papan kanssa voi syödä ravintolassa ja grillata ja syödä siellä torilla sitä munkkia myös. Papan harrastuksina on erit kesällä ja talvella. Hiihtäminen ja soutaminen ja puhuminen on ne harrastukset. Mut ei kaikki aina. Se hiihtäminen on talvella tietty. Ja soutaminen ja se puhuminen kesällä. Me katotaan kun Pappa puhuu ja soutaa. Sitä soutamista katotaan, kun Pappa lopettaa, kun se soutukilpailu on loppu. Siitä saa mitalin joka kerta. Papan kanssa haetaan joulukuusi. Se haetaan metsästä. Se täytyy koristella sit vasta sisällä, eikä siis siellä metsässä. Pappa on mun lempipappa ja Muumipappa toinen lempipappa. Eka mietin, et Muumipapappa on mun lempipappa, mut Pappa saa olla lempipappa ja sit Muumipappa toiseksi lemppari. Pappa toivoo synttärilahjaks uuden soutuvene- ja ehkä kans suksset. Kakkua ainakin syö silloin, vaikkei saiskaan noita lahjoja.

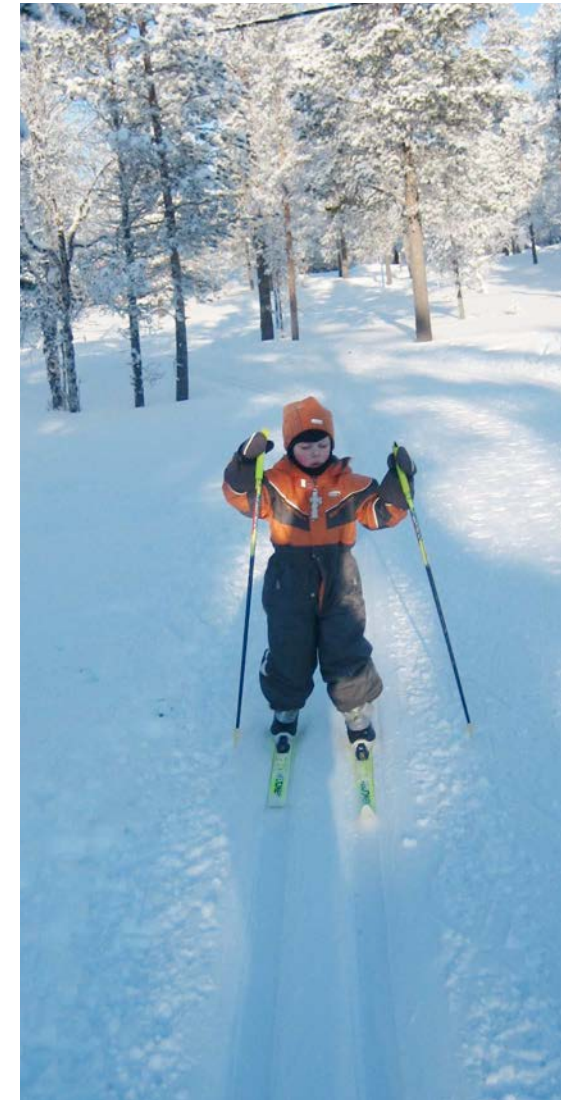
Lila

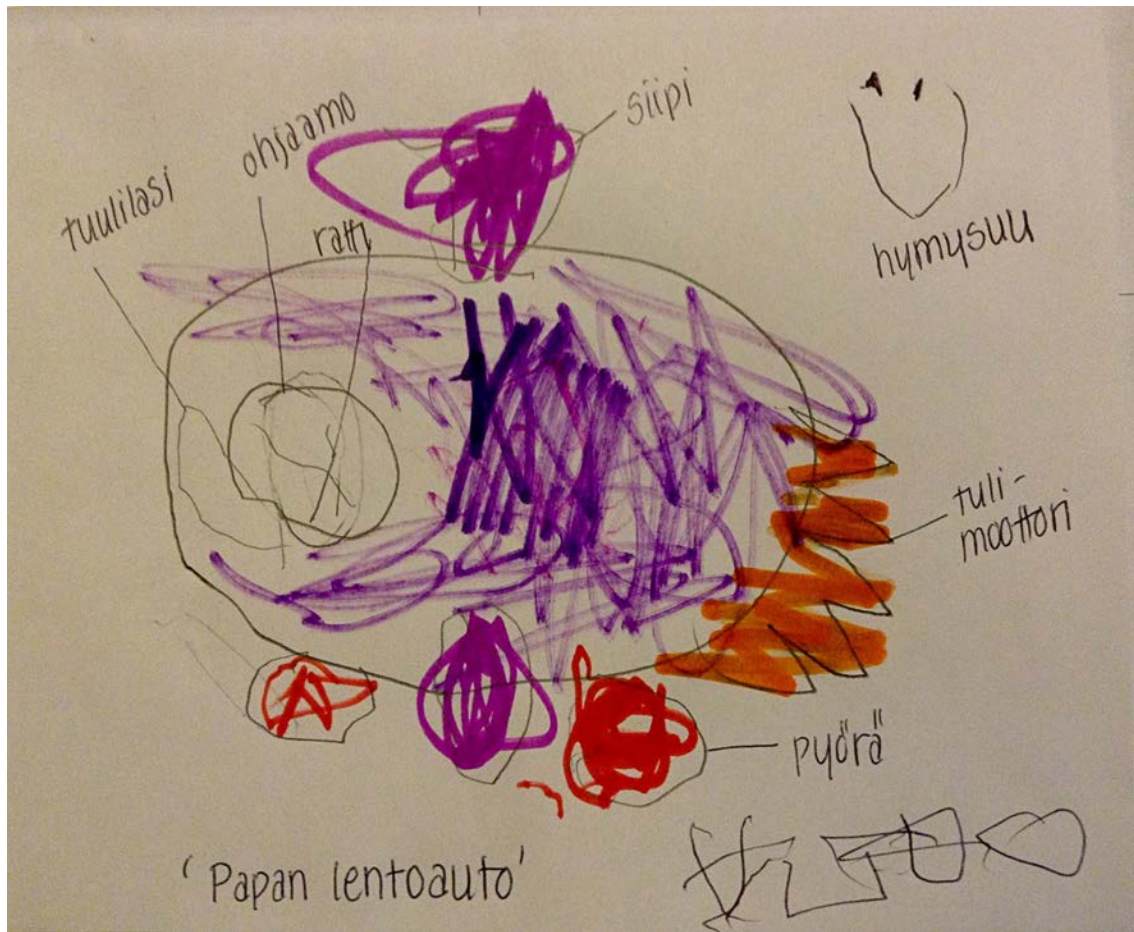
Pappa on kiva. Hän käy töissä toimistossa. Pappa tuntee presidentin ja käy linnanjuhlissa koska hän on kaupugin puheenjohtaja. Ennen Pappa oli eduskunnassa. Kotona pappa katsoo televisiosta uutisia ja urheilua .pappa harastaa hiihtämistä ja soutamista. Tunnen Papan koska hän on minun Pappani .käyn Papan kanssa hakemassa joulukuusen ja hiihtämässä soutamassa ja kompostissa. En tiedä mitä Pappa toivoo syntärilahjaksi koska en kysynyt. Luulen kuitenkin että hänellä on juhlat.

Frans

Pappa on opettanut minua hiihtämään. En ollut vielä neljää, kun Saariselällä hiihdin Papan kanssa Luppolasta koko matkan Husky caféhen. Tuuli ja satoi lunta. Perillä sain kuumaa kaakaota ja munkin. Takaisin mökille en enää jaksanut hiihtää, vaan Pappa hiihti vetäen minua pulkassa. Toivon, että tänäkin talvena pääsen Papan kanssa hiihtoretkille. Nykyään Papan ei tosin tarvitse vetää minua pulkalla perille pitkilläkään hiihtolenkeillä. :)

Hugo, Isla, Lila ja Frans

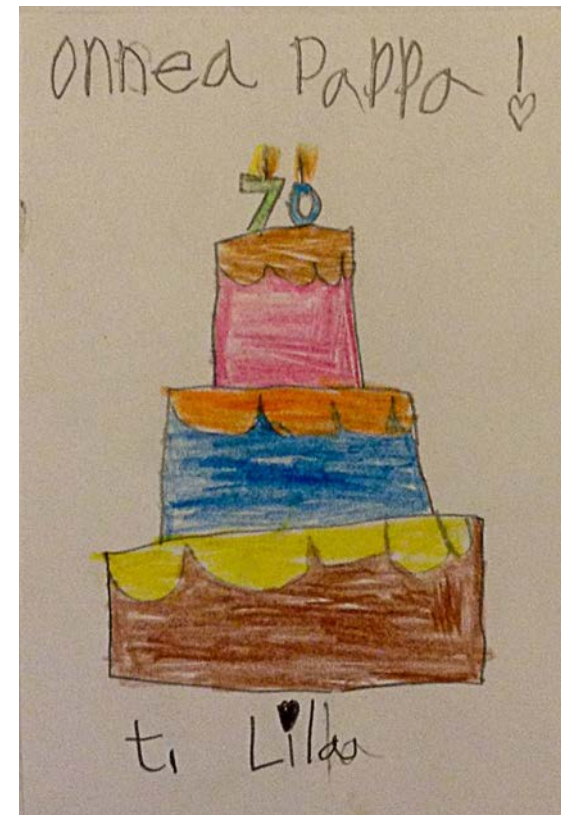

Hugon kuva papalle

Islan kuva papalle

Lilan kuva papalle

JULIA RÖNNHOLM

Pappa tietää kyllä

Kun tapasimme ensimmäisen kerran papan kanssa ainakin toinen meistä itki. Todennäköisesti molemmat, sillä itse olin hiljattain syntynyt, mutta ainakin mamu kertoo muistavansa miten sairaalan hississä lähtiessä papan silmät olivat kostuneet. Sellainen isoisä pappa on, mamun sanoin ”lastenlasten suhteen vähän pehmo”.

Pappa on aina tehnyt paljon töitä, niin että minäkin pienenä tiesin papan olevan yleensä ”kokomuksessa”. (Lapsen kielellä taipunut kokous-sana taisi huvittaa pappaa ja muita aikuisia enemmän kuin tiesinkään.) Papalta on silti aina löytynyt lapsenlapsille aikaa, niin ne-livuotiaana pitämilleni balettitunneille osallistumiseen kuin hiihdon ja monen muunkin tärkeän taidon opettamiseen. Papalla menee hermo vain maltillisesti, kun hän joutuu muistuttamaan jokaisen sauvalla työnnon jälkeen pienelle pipopäälle, ettei saa huitoa mihin satuu ja miten se tahti menikään.

Käytännön asioiden lisäksi olen oppinut papalta monia asioita tekniikasta ja fysiikasta, sillä hän selittää mielellään kysyttäessä tai mielenkiinnosta, miten asiat toimivat. Pappa on luonnollisesti opettanut paljon politiikasta, ja etenkin hänen ensi käden tietonsa ja kokemuksensa politiikan lähihistoriasta ovat olleet minusta aina jännittäviä. Tärkeimpänä papan opetuksista pidän kuitenkin hänen näyttämänsä esimerkkiä myötätunnosta, vastuutunnosta ja toisten ihmisten arvostamisesta.

Pappa on lempeä, ymmärtäväinen ja turvallinen. Hän suuttuu meille harvoin ja silloinkin aiheesta. Häneltä voi aina pyytää apua. Häneltä voi myös aina kysyä, ja sitä paitsi hän yleensä osaa vastata.

Yhteistä vitsiämme lainaten:

Eräs rouva käveli joka päivä työmatkallaan eläinkaupan ohi. Eläinkaupan ikkunassa oli papukaija. Rouvan ohittaessa kauppa papukai-

ja rääkäisi hänen peräänsä: ”Rouva! Olettepa kauhean ruma!” Rouva ärsyyntyi, mutta antoi asian olla. Seuravana päivänä rouva kulki kaupan ohi. Papukaija huusi taas: ”Rouva! Olettepa kauhean ruma!” Rouva jatkoi matkaansa suivaantuneena. Sama toistui joka aamu ja ilta. Aina kun rouva meni ohi, papukaija muistutti: ”Rouva! Olettepa kauhean ruma!” Lopulta rouva sai tarpeekseen ja meni eläinkauppaan sisään. ”Joka päivä papukaijanne haukkuu minua rumaksi, kun ohitan kauppaa. Voisitteko tehdä asialle jotain, sillä se käy

hermoilleni?” hän sanoi eläinkaupan omistajalle. ”Tottakai, rouva! Lupaen saada sen heti lopettamaan häiritsemisenne.”

Seuraavana päivänä rouva käveli toiveikkaana töihin. Kaupan kohdalla hän kuuli papukaijan.

”Rouva!”

”No?” rouva kysyi kärsimättömästi

”Tiedät kyllä!”

Pappa, tiedät kyllä.

Julia Rönnholm

MIKAEL RÖNNHOLM

Tekevä opettaja

Pappa on minulle erityisen tärkeä. Hän on aina ollut minulle niin sanottu puuhakaveri. Hänen kanssaan on touhuttu monien tärkeiden sekä vähän vähemmän tärkeiden rakennusprojektien parissa. Erityisesti mökiltä on paljon hyviä muistoja hänen kanssaan puuhailusta. On korjattu uimarappusia, tehty metsätöitä ja pilkottu polttopuita. Vaikka hommia tehdäänkin enimmäkseen papan suunnitelmien mukaisesti, on ollut mukavaa huomata, että olen yksi niistä harvoista ihmisistä, joiden mielipidettä parhaasta projektin toteuttamistavasta pappa saattaa jopa uskoa.

Lisäksi papalla on ollut tärkeä rooli opettajanani. Nikkarointitaitojen lisäksi olen oppinut häneltä vaikka mitä. Pappa opetti minut hiihtämään, soutamaan ja pelaamaan tennistä. Hän on myös valaissut minua määrättömällä nippelitiedolla ja opettanut minulle politiikkaa, vaikkakin ehkä hieman puolueellisesta näkökulmasta. Tärkeimmän opin kaikista olen oppinut meidän yhteisten projektien parissa, ja

sitä papan ei ole tarvinnut edes suoraan minulle kertoa. Olen oppinut, ettei insinöörrikään ole aina oikeassa!

Onnea pappa!

Mikael Rönnholm

MARTTI SIPPONEN

Kaveri ja ystävä

Perheemme muutti Jämsästä Naantaliin yleislakon aikana 1. maaliskuuta 1956 Kaivokadulle vastapäätä ns. uutta työväentaloa. Silloinen Työväentalo oli luonnollisesti Käsityöläiskadulla eikä toiminut vielä elokuvateatterina.

Isä oli tullut jo edellisenä vuotena usean muun jämsäläisen kanssa rakentamaan Suomen ensimmäistä öljynjalostamoa Tupavuoreen.

Mikon tapasin luokkatoverina heti seuraavana arkipäivänä mennessäni kolmannen luokan oppilaaksi Kuparivuoren vanhaan puiseen koulurakennukseen ja opettajana Lyydia Larko. Hänet muistetaan asiallisena, hyvänä opettajana.

Olin Mikon kanssa tekemisissä myös koulun jälkeen, asuimme lähekkäin ja Mikko osaltaan järjesteli urheilutapahtumia Torikadun ja Lappalaistenkadun tuntumassa. Noihin osallistuivat ainakin Aallon pojat mutta myös Pirjo. Yhteiskouluun siirryttiin samalle luokalle kunnes omalta kohdaltani kertaus oli opetta-

jien mielestä parasta oppimiselle.

Tuohon aikaan naantalilaiset olivat vahvasti jakaantuneet kahteen leiriin Lasse Kankaan kannattajiin ja vastustajiin. Armas ja Mikko vahvasti Kankaan kannalla.

Tuo asetelma hahmottui nopeasti muulta muuttaneillekin ja näkyi joidenkin opettajienkin käyttäytymisessäkin. Tapahtumat olivat värikkäitä, rikottiin kirveellä ovi ja valtuusto määrättiin maaherran toimesta kokoon tumaan Turkuun, kun sitä ei muuten saatu päätösvaltaiseksi. Muistan, että olimme noin 10-vuotiaina Mikon kanssa ulkona ikkunan alla seuraamassa valtuuston kokousta Mannerheiminkatu 14, joka nyt on päiväkotina.

Mikko meni valtuustoon 1969 ja uudelleen 1973 ja on sillä tiellä edelleen. Itse tulin kaupunginhallitukseen 1975 ja Mikko oli tullut valituksi KH:n jäseneksi pari-kolme vuotta aikaisemmin ja samalla Kaupunkisuunnittelujaoston puheenjohtajaksi.

Kaupunginjohtaja oli KH:n puheenjohtaja ja KH:ssa oli 7 jäsentä. KH:n kokoukset kestivät pari tuntia mutta jälkikeskustelut paikallisissa ravitsemusliikkeissä olivat pidempiä. Eero Sutinen oli Mikon ja itseni lisäksi aina paikalla, useasti myös Aarre Mäkinen ja Antti Nieminen.

Tavoitteena oli, että kokouspalkkiot kulutetaan saman tien mutta tavoitteistamme tuo ylittyi varmaan useimmin. Kaupunginvaltuuston kokousten jälkeen menimme myös jatkamaan keskusteluja ja yhteishenkeä tuolloin kuvaa ehkä parhaiten se, että kerran kaikki valtuutetut tulivat jatkoille. Merkittävä toimieliin oli ravintolatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Eero Sutinen ja jäsenenä Mikko ja allekirjoittanut. Sihteerinä oli kaupunkinjohtaja Jorma Kallio.

Mielestäni se oli KH:n työvaliokunta, jossa käsiteltiin vuokrasopimusten lisäksi esim. merkittäviä maakauppoja. Myöhemmin minä olin sihteerinä ja Jorma Kallio jäsen.

KH:n ja Kaupunkisuunnittelujaoston kokouksissa tuli eri erityisesti esiin Mikon laaja-alaisuus ja näkemys tulevaisuudesta. Naantali ja naantalilaiset erityisesti hyötyivät Mikon näkemyksistä ja taidoista paljon enemmän kuin kukaan tiesi.

Pidän tuota aikaa Naantalın kehityksen kannalta elintärkeänä ja parhaana. Tuolloin saatiin esim. Kailon saari kaupungin omistukseen. Osittain tuo aika päättyi 1979 kun Mikko valittiin eduskuntaan ja jäi pois KH:n pöytäkunnasta.

Mikko ja Leena olivat korjanneet Mannerheiminkadulla olevan talon ja muuttaneet sinne 1973 ja samaan pihapiiriin me Rilla, Kaisa ja allekirjoittanut muutimme 1978. Kaisa sai ensimmäisiä kosketuksia politiikkaan kun Rilla vei hänet yöllä 1979 Rönnholmeille vaalituloksen selvittämään.

Liberaalien liityttyä Keskustapuolueeseen siirryin SDP:n ja Naantalın Työväenyhdistyksen jäseneksi 1984 ja en ole valintaani katunut. Vastaanotto oli hyvä, tunsin useimmat aktiivit

ennestään, mutta Mikko merkittävästi vielä paransi tilannetta.

Eduskuntavaaleissa 1987 Mikko putosi eduskunnasta, äänimäärä oli lähes 5000. Syinä ainakin kampanjan kohdistuminen laajasti maakuntaan, jolloin tärkeät paikkakunnat jäivät väkisin vähemmälle ja maatalouden arvostelu joka koettiin maaseudulla ja metsää omistavien osalta henkilökohtaiseksi hyökkäykseksi. Tärkeä syy oli myös se, että Mikko oli puolueen uskollinen soturi, joka kantoi muiden syntejä selässään. Vuoden 1991 vaalit olivat puolestaan loistosuoritus palata eduskuntaan.

Hankalinta on ollut seurata Mikon elämää pankkikriisin puitteissa. Ei voinut ystävänä mitenkään auttaa, Mikko ei voinut puhua asioista, jotka painoivat mieltä. Säästäpankit olivat sopiva kohde alasajettavaksi, koska muuten olisi mennyt ainakin toinen Liikepankeista. Sitä asia politisoitui yhä enemmän ja TYP, joka oli varmaan Turun säästöpankeista parhaassa

jamassa, katsottiin sopivaksi, näyttäväksi syntipukiksi.

Oikeus voitti mutta liian pitkän ajan kuluttua.

On vaikeaa tätä sanoa mutta kyllä siinä epäreilussa kamppailussa Mikon elinpäiviä kului enemmän kuin kalenterissa oli.

Mikko on menestynyt hyvin työelämässä ja yhteiskunnan asioiden hoitamisessa. Näitä tehtäviä hän on hoitanut erinomaisesti. Luulen, että Euroopan Parlamentissa erityisesti hän oli koko Suomen kannalta erittäin merkittävä tekijä.

Politiikassa sekä puolueessa että vaaleissa Mikko olisi menestynyt vielä paremmin, jos olisi joutanut periaatteistaan muiden tapaan. Toisaalta Mikko silloin Sinulla olisi vähemmän todellisia ystäviä.

Kiitollisena

Kalle Martti Sipponen

HELENA SOHLMAN

Koulumuistoja Mikosta

Mikko aloitti puheuransa varhain. Ohessa paikallislehdestä koottu uutinen

Ohjelmallinen tilaisuus Naantalin Yhteiskoulussa

Naantalin Yhteiskoulun 2.A-luokan oppilaat olivat luokanvalvojansa Veikko Viirtomaan johdolla järjestäneet viime sunnuntaiksi koulun juhlasaliin ohjelmallisen tilaisuuden 1. - 3. luokan oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Ohjelma oli rakennettu varsin hauskesti huumorin merkeissä.

Mikko Rönnholmin tervehdyspuheen jälkeen lausui Sirpa Salonen runon Pääskyset ulkomaila ja Helena Sohlman esitti hanurilla Böömiläisen polkan. Sen jälkeen 1.A-luokan tytöt toivat yleisön nähtäväksi pukuparaatin hullunkurisine luomuksineen.

Markku Sarkamiehen järjestämän ankaran tietokilpailun jälkeen Mikko Rönnholm luki humoristisen pakinan, minkä jälkeen kolme 2.A-luokan tyttöä esittivät laulua.

Illan odotettu tapaus oli nimimerkki Ollin kirjoittama näytelmä Pitkä tunti, jossa esiintyivät Sakari Hartikainen, Brita Österholm, Sirpa Salonen. Mikko Rönnholm, Uolevi Mäkinen, Tapio Ala-Hakula, Esko Luukko, Matti Hartell, Juhani Vainio ja Martti Sipponen. Näytelmä saavutti suuren yleisömenestyksen niin kuin asiaan kuuluikin.

Lopuksi koulun rehtori Kurt Enkola alusti keskustelun erinäisistä koulunkäyntiin ja koululaisten kasvatukseen liittyvistä kysymyksistä eli tupakanpoltosta.

Rannikkoseutu, syksyllä 1958 tai keväällä 1959.

Rohkean linjan Mikko otti, kun pääsi pitämään päivän avausta. Olimme silloin jo lukiossa, ja meidän luokka seiso i laululuokassa, koska päivän avaaja oli omalta luokaltamme. Saatesanojen jälkeen Mikko alkoi lukea Paavo Rintalan Sissiluutnantista siinä määrin herkkää kohtaa,

että rehtorimme Kurt Enkola kiirehti sulkemaan keskusradion. Sillä vältettiin laaja-alainen levikki luokkiin, joissa iso osa kuulijoista istui.

Historian opettajamme oli arvostettu Raakel Ali-Melkkilä, jota jotkut oppilaat lähes pelkäsivät, vaan ei Mikko. ”Melkillä” oli tapana kierättää katsettaan esittämänsä kysymyksen jälkeen. Monesti ei muita käsiä noussut kuin Mikon käsi. Mikko tarkasteli kysymystä la-veasti ja yksityiskohtaisesti, ja me muut kuuntelimme vastausta ihmetellen ja lievästi epäillenkin. Kun Mikko lopetti, Melkki totesi: ”Se oli erinomainen vastaus.” Me huokasimme tuskin kuuluvasti.

Olimme koko lukion ajan B-luokalla, joka koostui pitkän matematiikan opiskelijoista ja kieli-
linjasta.

Kun Leena tuli Mikon elämään, me adoptoimme oitis hänet luokkakaveriksemme. Ja niinpä hän oli monessa mukana ja me puolestamme

olimme paikalla, kun Leena ja Mikko sanoivat ”Tahdon”. Ostimme nuorelleparille punertavan maton. Siitä alkaisi Mikon polku pitkin punaisia mattoja aina Brysseliin saakka, johon olimme kerran aikeissa lähteä jopa luokkaretkelle. Mikosta on ollut ollut iso ilo ja erinomainen etu luokallemme. Hän on avannut kotinsa ovet meidän poiketa. Aktiivisina luokkakokouksien pitäjinä olemme Mikon ansiosta vierailleet Kailon rantasaunalla ja Fortumin Vierasmajalla. Nyt viimeksi riemuylloppilaina tutustuimme kaupungintaloon Mikon isännöimänä ennen illan rientoja. - Epävirallisiin luokkapalaveri-
ihin olemme vallanneet Föri-baarin nurkan.

Mikon Puumerkki on kaikessa hyvässä painunut mieliimme ja olemme ylpeitä hänestä, luokkatoveristamme.

Helena Solhman
luokkatoveri VIII B:ltä

EERO SUTINEN

Nykyinen Naantali rakentui yhteistyölle

Taustana on hyvä muistaa, että 1950-luvulla kun olin itse vielä opiskelemassa lakia ja tämän jälkeen töissä Helsingissä, Naantalissa kuohui monella tavalla. Kaupunginjohtajien Kangas ja myöhemmin Kalkas lähdöt olivat myrskyisiä ja erityisesti ennen maalaiskunnan liittämistä, kaupungin puolitoistatuhatta asukasta olivat monin tavoin riidoissa keskenään. Päätöksenteko oli vaikeaa, jollei mahdotonta tämän jakautumisen takia.

Kaupungin kehittymisen perusta oli kuitenkin luotu Tupavuoren säiliöiden louhinnan myötä. Valtion polttoainevarastosta kehkeytyi Neste ja IVO:n voimalaitoksen ykkösyksikkö rakennettiin kuusikymmentäluvun alussa. Rajanveto rai-siolaisten kanssa syväsataman paikasta ehkä jo yhdisti naantalilaisia. Vuonna 1974 valmistui matkustajaterminaali.

Itse tulin valituksi Naantalın valtuustoon vuonna 1973 ja Kokoomuksen jäseneksi olin liittynyt hieman aiemmin. Minusta haluttiin leipoa val-

tuuston puheenjohtaja, mutta mielestäni kaupunginhallitus oli parempi paikka oppia tuntemaan kaupungin toimintaa. Mikko oli ollut KH:n jäsen jo aiemmin ja itseeni verrattuna konkari kunnallisasioissa.

Saatuani työpaikan notaarina Turun hovioikeudesta olimme muuttaneet Annelin kanssa puistotielle Hacklinin taloa vastapäätä. Minulle on erityisesti jäänyt mieleen kun eräänä iltana jonkun KH-urani ensimmäisten kokousten päätyttyä lähdimme Mikon kanssa yhtä matkaa kävelemään Puistotietä pitkin. Kristiinankadun kulmassa pysähdyimme vielä juttelemaan siitä miten tyytyväisiä olimme kun oli kerrankin saatu asioita päätettyä. Totesimme ykskantaan, että tällä menolla voitaisiin saada oikeaa edistystä aikaan. Siitä Naantalın solmut sitten jotenkin lähtivät purkautumaan ja yhteistyömme kehittyä.

Kailon saaren vaihtaminen Soinisiin oli pitkä projekti. Einari Karvetti oli vaikutusvaltainen niin seurakunnan kuin kaupungin puolella. Seurakun-

ta tarvitsi tilaa uudelle hautausmaalle, mutta ei ollut vaihdosta innostunut. Lämpö nousi neuvotteluissa puolin ja toisin. Taidettiin siinä jopa mainita, että on seurakunnan omalla vastuulla etsiä ruumiille jostakin viimeinen leposija jos vaihtokauppaa ei saada päätökseen. Karvetti tuohtui neuvottelujen aikana ja teki niin sanotun salkkutempun eli laittoi paperit salkkuunsa ja lähti kävelemään hitaasti oven suuntaan. Tällä hän sai miettimisaikaa ja vasta seisoessaan ovenraossa ilmoitti, että ainakin sen verran menee harkintaan kuin lapsen teosta menee sen syntymään. Mikko vastasi tähän sovittelevasti että selvä, pannaan asia pöydälle. Myöhemmin asiasta päätettiinkin esityksen mukaisesti. Sillä tavalla voisi kai sanoa että Kailon virkistysalue on kaupungin ja seurakunnan yhteinen lapsi, jossa olimme kaikki kättilöinä.

Tuona aikana kaupunginhallituksen suunnittelujaosto, jonka sihteeri kaupunginjohtaja oli, linjasi kaupungin maapolitiikan ja isojen asioiden suunnan. Monta tärkeää ratkaisua saatiin siellä tehtyä. En tiedä onko sellaisten tekeminen enää nykyään yhtä sujuvaa tai mahdollista.

Musiikkijuhlien alkutaipaleessa Mikolla oli tärkeä rooli. Arto Noras tunsı Jorma Kallion ja he edistivät ajatusta musiikkijuhlita minulle. Samalla oli selvää että ilman demareiden tukea festivaali

ei toteutuisi. Mikko olikin alusta asti innostunut, vaikka kaupungilla muuten pessimistejä riitti. Juhlat saivatkin alkuunsa avustuksen valtuus-tolta sekä lahjoituksia Nesteeltä, Ivolta ja Viking Linelta. Juhlat lähtivät hyvin käyntiin ja ensimmäisenä vuonna presidentti Kekkonen osoitti hyvää kuntoa kävelemällä reippaasti konsertin jälkeen kahvitilaisuuteen Kailon majalle. Meistä kumpikin osallistui musiikkijuhlien hallintoon alusta asti ja Mikko jatkaa yhä. Kultarantaan liittyen Mikko on muuten aikanaan aloittanut perinteen vuotuisesta urheilukisailusta Kultarannan ja kaupungin välillä. Idea on käsittääkseni lähtenyt Mikon ja adjutantti Lasse Wechterin illanvietosta jollakin rannan terasseista. Saatoin niillä itsekin joskus vierailla.

Minä en muista mitään erityisiä ideologisia väentöjä tai, että puoluepolitiikka olisi ollut yhteistyössämme pinnalla. Pitkän halvaannuksen kauden jälkeen oli tärkeää saada kasvava kaupunki toimimaan. Monenlaisia päätöksentekijöitä olen nähnyt ja ne paremmat ovat jääneet mieleen. Mikon kanssa oli kivaa osallistua ja tehdä töitä koska tiesi että hommasta tulee jotakin, että aina mentiin eteenpäin.

Eero Sutinen

Varatuomari, eläkkeellä myös
Naantalın kuntapolitiikasta

JACOB SÖDERMAN

Mikko kuninkaantekijänä!

Ensimmäisen kerran tapasimme Mikko Rönnholmin kanssa eduskuntavaalityössä syksyllä 1971.

Naantalin työväenyhdistyksen nuoret olivat päättäneet osallistua vaalityöhöni. Olin loka-kuussa 1971 ollut varsin näkyvä oikeusministeri. Myöhemmin eduskuntavaaleissa 1979 Mikko oli itse ehdokkaana. Vaalityöntekijämme kävivät varsin ankaraa taistoa kentällä. Yleisenä arviona oli että SDP:n viimeinen paikka tulisi jommallekummalle meistä. Niin ei käynyt; tulimme molemmat valituksi.

Mikolla oli luontainen kyky ystävystyä eduskuntarovereiden kanssa. Häntä arvostettiin osavana ja asiallisena ihmisenä.

Maamme liityttyä EU:n jäseneksi 1995, Mikko valittiin edustamaan maatamme Eurooppa-parlamentissa. Maastrichtin sopimuksessa oli perustettu Euroopan oikeusasiamiehen virka tehtävänään edistää hyvää hallintoa EU:n

toiminnassa ja erityisesti auttamaan kansalaisia. Parlamentti ei kuitenkaan ollut pystynyt vuonna 1994 täyttämään virkaa. Näin päädyttiin siihen, että uudet jäsenmaat Itävalta, Ruotsi ja Suomi saivat esittää omat ehdokkaansa aikaisempien rinnalle. Suomalainen meppiryhmä oli hyvin aktiivinen ja heillä syntyi ajatus siitä että Suomen eduskunnan oikeusasiamies asetettaisiin ehdokkaaksi. Säära Maria Paakkisen otettua yhteyttä suostuin ehdokkaaksi. Tosin pidin mahdottomana että pieni uusi jäsenmaa Unionin pohjoisesta kilmasta pystyisi valloittamaan tuon korkean viran.

Kesällä 1995 kävin muutaman kerran Brysselissä ja Strasbourgissa kampanjoimassa. Suomalaiset mepit olivat hyvin päässeet sisään parlamentin työhön ja suhtautuivat innolla kampanjaan. He keräsivät lyhyessä ajassa paljon kannattajia ehdokkuudelleni. Käydessäni paikalla he veivät minua erilaisiin tapaamisiin

ja tilaisuuksiin. He olivat myönteisiä ja toiveikkaita.

Muita ehdokkaita olivat mm. jo vuodelta 1994 saksalainen lakimies Siegbert Albers, Parlamentin oikeistoryhmän arvostettu jäsen sekä Alvaro Gil-Robels, Espanjan entinen oikeusasiamies sekä Simone Weil, Ranskan tuolloin arvostetuin poliitikko ja entinen Eurooppa parlamentin puhemies.

Omasta puolesta tuntui mahdottomalta pärjätä kilvassa suurten jäsenmaiden kovien nimien kanssa. Suomalaisia meppejä tilanne ei lannistanut. He jatkoivat kampanjaa innostuneesti.

Eräänä kesäpäivänä 1995 Mikko Rönnholm tuli luokseni ja kertoi että Parlamentin varapuhemies, italialainen Renzo Imbeni halusi tavata minut. Imbeni tyttärineen ja Mikko poikansa Anttonin kanssa olivat olleet samalla englannin kielen kurssilla. Samassa yhteydes-

sä Renzo Imbeni ja Mikko olivat tutustuneet. Menimme varapuhemiestä tapamaan. Tapasimme ystävällisen nuorekkaan ja hyväkuntoisen miehen. Jossain vaiheessa ilmeni että hän oli Bolognasta, jolloin kerroin, että johdin siellä kerran suurta kansainvälistä kokousta, jossa osoitettiin solidaarisuutta Chilen kansalle ja tuomittiin sotilasjuntan julmuudet. Innostuin kehumään Bolognan silloista mainiota pormestaria, joka vastasi hienosti paikallisesta järjestelyistä!

Renzo Imbeni katsoi minua silmiin ja sanoi:
- Se olin minä!

Häkellyin hieman. Totesin hermostuneesti että hän oli siitä ajasta melkoisesti laihtunut, jonka hän hymyillen myönsi. Lähtiessämme Mikon kanssa varapuhemiehen luota, luulen, että me molemmat aistimme tilanteen muuttuneen. Voisi sittenkin käydä niin että minut valitaan EU:n ensimmäiseksi oikeusasiamieheksi.

Näin kävikin heinäkuussa 1995 kolmen tiukan äänestyksen jälkeen. Imbeni oli hankkinut laajan kannatuksen Italiasta ja muista Välimeren maista, jossa solidarisuustyötä Chilen puolesta arvostettiin korkealle.

Seurasin viimeistä ääntenlaskentaa puhemieskorokkeen takaa.

En nähnyt ääntenlaskijoita mutta näin Mikon salissa seuraamassa jännitysnäytelmää. Eräs Mirja Rynnänen oli ääntenlaskijana. Hänen hymillessään iloisesti äänten laskennan päätyttyä Mikko ilmeisesti arvioi, että olimme voitaneet, vaikka tuloksia ei vielä ollut julkistettu. Se näkyi koko hänen säteilevästä olemuksestaan.

Pienen uuden jäsenmaan ehdokas oli kuin oli-kin päihittänyt suurten jäsenmaiden ehdokkaat.

Mikko kuuluu paljon kunniaa tästä saavutuksesta. Hänen taitonsa ystävystyä ja saavuttaa laajasti luottamusta vaikutti merkittäväksi

tuon vaalin tulokseen. Virkaa sittemmin hoidaessani olin usein kiitollinen hänen rauhallisista neuvoistaan, joista monesti hankalissa tilanteissa oli suurta hyötyä.

Kiitos Mikko ystävydestäsi!

Onnea merkkipäivänäsi!

Toivon Sinulle ja perheellesi menestystä ja terveyttä!

Jacob Söderman

Kuva: Vesa Lindqvist / Eduskunta

Eduskunnan marraskuussa 1994 nimittämät edustajat Euroopan parlamenttiin

Presidentit ja
yksi kuningas

Kuva: Raino Puottulan perikunta

Kuva: Jouko Leino

Kuva: Leinot/Naantali

Kuva: Lehtikuvitusta/Heinon arkisto

ILKKA TULONEN

Rouva Ma ja muita tarinoita

Kiinan kansantasavallan suurlähettiläs Ma oli taas saapunut vierailulle syksyiseen Naantaliin. Olimme vastassa seuruetta Heikki Routamaan Antti Kähösen ja Kiinan suhteiden pitkäaikaiseen kehittäjän Yrjö Liehusen kanssa.

Suurlähettiläs rouva Ma puhui erinomaisesti Suomea, jota taitoa Kiinassa melko harvoin kuulee. Istuttiin rannan Föri-baarissa ja Mikko rupesi näpräämään kameralaukkuaan. Annoimme Mikon touhuta. Yllättäen porukan suureksi yllätykseksi viritettyyn kankaaseen välittyi kuva isosta joukosta suomalaisia poliitikkoja, Mikko mukaan lukien. Kyse oli Erkki Pystysen johtamasta valtion delegaatiosta Kiinan kansantasavaltaan. Kuvassa näkyi myös nuori tyttö, joka oli auttamassa suomalaista delegaatiota sen vieraillessa Kiinassa Pekingissä. Rouva Ma katseli filmiä ja yhtäkkiä hänen silmänsä lähes muljahtivat: ”Ei! Ei ei voi olla totta. Minähän olen tuo nuori delegaation apulainen”. Koko Kiinan porukan hämmästyks ja ilo oli suuri nähdessään esimiehensä nuorena neitinä avustamassa delegaatiota. Tämä oli Mi-

kolta hieno oivallus, niin iloisia ja hämmästyneitä näkemästään vieraat olivat. Filmillä olevasta tapahtumasta oli kulunut jo yli 30 vuotta

Oikeus voittaa

Vuonna 1993 sain tehtäväkseni Turun käräjäoikeudelta toimittaa oikeusjutussa Arsenal-SSP Oy vastaan Turun Työväen Säästöpankki kutsut pankin johdolle ja 10 jäseniselle hallitukselle oikeudenkäynnin aloittavaan istuntoon. Asiakirjat, koska juttu oli pankkisalaisuuteen vedoten salainen, säilytettiin lukituissa tiloissa käräjäoikeudessa. Tunsin Mikon jo luokkatoveruuden perusteella Naantalin Yhteiskoulusta. Talvella vuonna 1993 soitin Mikolle, josko hänelle sopisi tapaamisen tiedoksiannon merkeissä. Mikko tiesi asian, ja sovimme tapaamisen Mikon kotiin iltpäivällä. Soittaessani olimme molemmat nauttimassa kauniista talvisäästä tahoillamme hiihtämässä meren jäällä.

Kotona olivat myös Leena ja Antton joka ikuisesti kamerallaan tämän historiallisen tapaamisen.

Tunnelma tilaisuudessa välitön, vaikka haasteessa vaadittiin hallituksen jäseniltä 70 miljoonaa markkaa. Niin isoa vaatimusta haasteessa ei koskaan ennen eikä jälkeen minulla ollut. Perhe ja Mikko suhtautuivat asiaan kaikesta huolimatta tyynesti.

Jutussa alkoi samana vuonna käsittely ja tuomiolauselma annettiin 1998. Oikeuden päätös oli, että Arsenal-SSP OY:n kaikki vaatimukset hylättiin, ja kantaja joutui maksamaan vastaajien oikeudenkäyntikulut toista miljoonaa euroa. Päätös oli osoitus tuomarin riippumattomuudesta. Ja päätös tehtiinkin ainoastaan ja vain tuomarin oman oikeudellisiin perusteisiin nojautuvan harunnan perusteella vapaana ulkopuolisista tahoista. Tuolloin lehdistö kävi pankin ja vastuuhenkilöiden kimppuun, kuten sanonta kuuluu, kuin yleinen syyttäjä. Jutussa jokainen vastaaja oli viitisen vuotta julkisessa hirressä. Suomalainen oikeudenkäyttö näytti kuitenkin sen, että lopulta oikeus voittaa.

Penkkarit noin 53 vuotta sitten

Naantalin yhteiskoulussa päätettiin noin 53 vuotta sitten pitää konvarit(tanssiaiset ja illanvietto). Mikko oli järjestelyissä ideoisija ja teinikunnan puheenjohtaja ja tilaisuuden toteuttaja meidän muun porukan avustamana. Silloin Suomessa ykkösartisteihin kuuluvaa Lasse Mä-

rtenssonia päätettiin pyytää konvarien solistiksi. Porukassa oli valtava innostus. Ja Lasse Mårtenssonille sopi esiintyminen Naantalissa.

Esiintyjän varmistuttua alkoi tilaisuuden mainostaminen. Olihan Mårtensson senkin ajan mitapuun mukaan erittäin kallis paketti. Kankaan Laukan kanssa ajoimme Jeepillä Turun koulujen pihoilta mainoslakanat Jeepin kyljessä ja ajoimme myös suullista informaatioita. Muuten suusta suuhun mainostaminen oli valtaisaa. Koulun rehtori Filosofian tohtori Kurt Enkola ilmoitti Mikolle, että tilaisuus on liian suuri riski koululle ja järjestäjille ainakin taloudellisesti. Siihen Mikolla oli rehtorille heti vastaus: Vastaamme mahdollisista tappioista.

Rohkenen väittää, että ei ennen eikä jälkeen Yhteiskoulussa ole järjestetty tilaisuutta illanvieron ja tanssien merkeissä, jossa olisi ollut niin paljon porukkaa. Kaikki eivät valitettavasti mahtuneet sisään. Huolimatta huomattavan suuresta esiintyjäpalkkiosta, tilaisuus oli myös taloudellinen menestys. Mikolla on bisnesvaistoa.

Saan olla etuoikeutettujen asemassa, koska olen saanut hienon ja aikaansaavan ihmisen elinikäiseksi ystäväkseni!

Ilkka Tulonen
ystävä

PIRKKO TYÖLÄJÄRVI

Realistin aate ei tule ilman hintaa

Minulle Mikko on oman lajinsa demari. Me olimme poliittisesti lähellä toisiamme ja minusta se oli sellaista realistista työväenhenkisyyttä. Hän ymmärsi aina tulevat tarpeet, mutta myös sen mitä asioita oli ajettava tässä hetkessä. Mutta se että pyrkii näkemään pidemmälle ja ajattelee pidemmällä aikavälillä ei ole välttämättä eduksi lyhytjänteisessä politiikan maailmassa.

Luulen ymmärtäneeni että meillä oli hiukan samanlainen henkinen rakenne. Tiesimme kumpikin että asioiden ”luuydintä” ei muute ta poliittisilla päätöksillä. Ja se ydin pitää tuntea. Sillä tavoitteita ei voi määritellä yli realiteettien joita ovat vaikkapa työoikeudelliset säännökset. Tätä eivät monet tunnu yhäkään ymmärtävän. Jos asioita katsoi täysin epärealistisesta näkökulmasta oli todennäköisesti myös huono neuvottelija. Mikko on kulkenut taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen realismin uomassa.

Maaherrana ja raumalaisena minua kiinnosti laivanrakennuksen tulevaisuus. Huomasin että Mikon kanssa kummatkin seurasimme esimerkiksi laivastojen ikärakennetta ulkomaisista lähteistä. Meillä piti olla faktatiedot ja perustelut kunnossa. Liian moni poliittinen päättäjä tyytyy toisten pureskelemiin totuuksiin.

Minusta hyvällä poliitikolla on ymmärrystä sekä liiketaloudellisesta, kansantaloudellisesta kuin kuntataloudellisesta puolesta. Ilman käsitystä näistä ei voi tehdä fiksua päätöksiä. Mikolla oli nämä kaikki hallussaan ja uskon että hän ymmärsi myös kotitalouden tasolla tulonsiirtojen merkityksen.

Me emme useinkaan olleet enemmistönä, mutta kun päätökset oli tehty niitä ei tarvinnut selitellä vaan niiden takana seistiin. Hyvä toveri arvostaa ja kuuntelee myös muiden argumentteja ja kaiheartavat asiat puhutaan hal-ki. Mikko ei puukottanut selkään. Osittain täs-

sä saattaa olla syy miksi hän ei päätenyt tai ehkä halunnutkaan huipulle. Liiasta analyytisyydestä ja toisen näkökulmasta katsomisesta ei ole siellä aina hyötyä. Hän olisi varmasti

voinut mennä monessa asiassa eteenpäin jos olisi antanut periksi. Mutta ei antanut, oli itselleen ja aatteelleen uskollinen.

Pirkko Työläjärvi

Kuva: Matti Koskelin

KARI VEIJONEN

Mikko – Made in Naantali

Mikko on sataprosenttisesti naantalilainen. Tarkoitin tällä elämänmittaista tahtotilaa tehdä parhaansa oman syntymäkaupunkinsa ja sen asukkaiden puolesta. Tämän tahtotilan toteuttaminen ei onnistu ilman synnynnäisiä ominaisuuksia, määrätietoista harjoittelua ja vuosikymmenten työmäärää.

Mikon geenit ovat olleet tehtävän suorittamiseen mitä parhaimmat. Kotoa saatu lähituntuma yhteisten asioiden hoitamisen huolista, murheista ja tuloksista on ohjannut jatkamaan isäin työtä.

Harjoittelu on tapahtunut satavuotiaassa Naantalin Yhteiskoulussa, Tampereella diplomi-insinöörikoulutuksessa, vaativissa teollisuuden työtehtävissä, 12 vuoden kansanedustajatyössä Helsingissä, Suomen ensimmäisen europarlamentaarikkoryhmän edustajana Brysselissä ja Strasbourgissa, monien yritysten hallitustyöskentelyssä ja tutustumis-, työ- ja opintomatkoilla kymmenissä eri maissa.

Mikon monipuolinen harjoittelu ja koulutus ovat koulineet hänestä asioita syvällisesti tuntevan, niin kotimaan kuin kansainvälisilläkin kentillä sujuvasti toimivan asiantuntijan. Mikon maailmankuva on muotoutunut myös rakastumisella savolaistytö Leenaan, jonka seurauksena avioliitto ja geenit ovat vaikuttaneet jo nyt myönteisesti seuraavan sukupolven eli Rikun ja Anttonin toimeliaisuuteen niin kansainvälisessä kuin kotimaisessa vaikutamisessa.

Mikko on ollut paljon liikkeellä, mutta sydän on jäänyt kaikilla matkoilla Naantaliin. Mikon työ on tähdännyt siihen, että hänelle syntynyt kokemus ja näkemys voitaisiin tavalla tai toisella siirtää Naantalin ja naantalilaisten hyväksi.

Siksi Mikko onkin kaiken muun työnsä ohella jo lähes puoli vuosisataa antanut joka viikko oman työpanoksensa Naantalin kunnallispolitiikalle. Oman puolueensa edustajana, valtuutettuna, lautakunnissa, kaupunginhal-

lituksessa ja pitkään kaupunginvaltuuston puheenjohtajana. Samoin Naantalin Työväenyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana. Aivan kuten isänsä Armas.

Tiedän, että Mikon sydän sykkii loppuun saakka Naantalille. Tiedän tämän siksi, että minulla ja vaimollani Tuikulla on ollut mahdollisuus tustua Mikkoon ja Leenaan lähemmin. Muutimme onneksemme Naantaliin 1979 ja jo kolmekymmentä vuotta olemme saaneet nauttia Mikon ja Leenan ja heidän ystäväpiirinsä monista hienoista traditioista.

Eri yhteyksissä olen Mikon kanssa tehnyt myös ammatillista yhteistyötä koko tämän ajan, eikä se ole ollut todellakaan mikään 30-vuotinen sota, vaan keskinäiseen arvostukseen, mielipiteiden reippaaseen vaihtoon, tavoitteellisiin suunnitelmiin ja ehdottomaan luottamukseen perustunutta keskinäistä toimintaa. Voinkin varmuudella sanoa läheltä asiaa seuranneena, että Mikon kaikki työ kulminoituu haluun tehdä asioita Naantalin parhaaksi. Enkä usko, että Mikko tästä työstä koskaan eläkkeelle siirtyy.

Toivon, että tänä Mikon juhluvuotena tulisi konkavisvaltaisesti esiin ja naantalilaisille tiedoksi, mitä kaikkea Mikko on oman kaupunkinsa hyväksi viiden vuosikymmenen aikana

tehnyt. Lista on pitkä ja sisältää monia Naantalin historiaan jääviä merkittäviä asioita. Vain yhden esimerkin mainitakseni: Tälläkin hetkellä kaupungissa työllistyy useita satoja henkilöitä, kun Mikon vuosien työvoimalan rakentamiseksi on konkretisoitunut.

Uskon, että tämä juhla kirja valottaa lisää Mikon Pro Naantali -työtä.

Suomessa on ainutlaatuista, että Armas ja Mikko, isä ja poika, ovat antaneet vahvan työpanoksen oman kaupunkinsa Naantalin päätöksentekoihin yhteenlaskettuna jo sadan vuoden ajan.

Mikko ansaitsee juhluvuotenaan 2016 arvoniemen, joka sopii hänelle kuin valettu: MR. NAANTALI.

Kari Veijonen

JOUKO VIRTANEN

Koulu- ja tenniskaverini Mikko

Minulla on Mikon kanssa koko kansa- ja oppi-koulun kestänyt yhteinen taival. Kansakoulun aloitimme Naantalin Kuparivuoren koululla syksyllä 1953 ja päätimme sen ylioppilaina Naantalin yhteiskoulussa vuonna 1965. Selvisimme koulusta siis vuosi ja luokka -periaatteella. Tätä kirjoittaessani olemme kumpikin osallistumassa tuoreina riemuylioppilaina koulumme 100-vuotisjuhliin.

Jo 15 vuoden iästä alkaen pakersimme kumpikin koululomien ajan kesätienesteissä. Kaupunginpuutarhuri Aarre Mäkinen on jäänyt meidän molempien mieleen henkilönä, joka mahdollisti myös monelle muulle nuorelle mahdollisuuden ansaita käyttörahoja talven varalle. Siihen aikaan ei tunnettu opintotukia eikä korkotuettuja opintolainoja.

Naantalin tenniskenttien hoito oli yhtenä työtehtävänä puisto-osaston kesähommissa. Sieltä Mikko ja minä saimme kipinän tenniksen harrastamiseen. Alkuvuosina tenniksen peluu

oli Naantalissa vain pelailua ilman järjestäytynyttä seuraorganisaatiota. Taidollisesti Mikko ja minä kehityimme samaa tahtia. Vaikka alussa ei ollutkaan tennisseuraa tukena, varsin nopeasti me nuoret laadimme epäviralliset haastelistat.

Pelityylliltämme Mikko ja minä olimme hyvin erilaiset. Mikko perusti pelaamisensa lyönti-varmuuteen: pallo aina varmasti takakentälle eikä mitään turhaa hosumista iskulyönteihin eikä verkkolle ryntäilyyn. Minä taas toimin aivan eri periaatteella: voimakas ykkössyöttö ja varsin usein siitä verkkolle ja ”tappoisku”. Me sijoituimme haastelistoilla kumpikin hyvin. Ainakin kahtena kesänä Mikko säilytti sitkeästi paikkansa haastelistan ykkösenä ja minäkin varsin usein paikan heti Mikon ykköshaastajana. Muistan hyvin, että tosissaan otetuissa harjoitusmatseissa minäkin usein voitin Mikon, mutta aina kun sovittiin virallinen haastematsi, niin Mikko varmoilla takaviivan kohopalloilla poistui kentältä voittajana.

Vuonna 1968 Naantali sai oman tennisseuransa, Tennis Poka ry:n. Olimme molemmat aktiivisesti mukana perustamassa tätä uutta seuraa.

Kesällä 1969 nuoren seuran edustajat pääsivät osallistumaan Naantalin kummikaupungin Vadstenan ystävyysvierailuun Ruotsiin. Ohjelmassa oli virallisten kaupunkiedustajien tapaamisten lisäksi ystävyyskaupunkien väliset jalkapallo- sekä tennisottelut. Tennisjoukkueemme huoltajana oli kaupungin puolesta Vilho Laaksonen ja pelaajina Mikko Rönnholm, Timo Junttila sekä veljekset Keijo ja Jouko Virtanen. Kaksinpeleihin meiltä osallistuivat Mikko, Keijo ja Jouko sekä nelinpeliin Mikko ja Timo.

Ystävyysvierailun hengessä me voitimme kaksinpeleissä vain yhden erän ja samoin nelinpelissä. Ehkä tässä yhteydessä on kuitenkin syytä todeta, että ottelun ajankohta kesäkauden vasta alkaessa ei suosinut meitä, koska meillä

kenelläkään ei ollut tuohon aikaan mahdollista pelata talviaikaan, kun taas isännillä oli jo tuoloin käytössään sisäkentät. Ja mistä sen tietää, vaikka vadstenalaisten joukkueessa olisi ollut Björn Borgin tai jonkun muun tulevan ruotsalaistähden sukulaisia tai ainakin kave-reita.

Hyviä vuosia jatkossakin toivottaen
Jouko Virtanen

KEIJO VIRTANEN

Kotikaupunkinsa henkilöitymä

Mikko Rönholm vastaa otsikkoni luonnehdintaa täydellisesti. Naantali on hänessä, ja hän on Naantali. Mikko on tehnyt mittavan uran kansanedustajana, europarlamentaarikonä ja tietysti omalla ammattisarallaan. Mutta samalla hän on kirjaimellisesti koko ikänsä tehnyt työtä Naantalin hyväksi muun muassa kaupunginhallituksessa ja - valtuustossa sekä valtuuston puheenjohtajana, Naantalin musiikkijuhlilla sekä lukemattomissa muissa naantalilaisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä edistäneissä toiminnoissa.

Olen tuntenut Mikon aina. Naantalin työväentalon/Kinon tienoo ja Kuparivuoren urheilukenttä olivat yhteisiä kiintopisteitämme. Välillä oli yhteydenpidossa pitkiäkin taukoja opiskelujen ja työurien myötä. Tosin niinäkään vuosina yhteys ei katkennut. Vuoden 1966 alussa Mikko ja veljeni Jouko ovat kertoneet pohtineensa huolestuneina: ”On hyvä, että Keijo pääsi nyt heti armeijaan jälkeen luke-

maan historiaa, mutta mahtaako hän mitään töitä saada.” Mikosta tuli diplomi-insinööri ja Joukosta matematiikan maisteri. Hyvin kävi lopulta kaikille.

Naimisiin menimme molemmat vuonna 1969, ja olimme vieraina toistemme häissä. Leena ja Mikko tosin ehtivät kolme kuukautta ennen Orvokkia ja minua.

Tässä lyhyessä muistelossani haluan kuitenkin vahvasti painottaa sitä uutta yhteydenpitoa, joka meille on kehittynyt 1990-luvulta alkaen tähän päivään ja toivottavasti jatkuu vielä monia vuosia eteenpäin. Viimeksi kuluneina kahtena vuosikymmenenä Mikko on tehnyt minusta uudestaan naantalilaisen ja myös uudenlaisen naantalilaisen. Hän on työntänyt minua monenlaisiin tilaisuuksiin – usein juhlapuhujaksi. Naantalin kaupungin vuosipäivät, musiikkijuhlien avajaiset ja kansa- ja yhteiskoulun juhlavuodet ovat olleet tapahtumia, joissa kaikissa olen puhunut useam-

min kuin kerran. Olen kokenut musiikkijuhlat ja osallistumiseni juhlien hallintoon erityisen antoisiksi. Moniin muihinkin naantalilaisjuhlailaisuuksiin olen päässyt puhumaan, mutta mainitsen tässä vain Mikolle tärkeän Naantalin työväenyhdistyksen ja sen 100-vuotisjuhlan vuonna 1994. Kieltämättä kaikki tämä on edellyttänyt hieman työtäkin, mutta Naantalista puhuttaessa se on ollut minulle pelkkä ilo. En muista kieltäytyneeni yhdestäkään tilaisuudesta. Mikon aloitteellisuuden ansiosta olenkin viime vuosina perehtynyt aiempaa syvällisemmin naantalilaisten menneisyyteen ja nykyiseen elämän menoon.

Uusimmassa muistissa ovat Naantalin yhteiskoulun 100-vuotisjuhlat. Ne onnistuivat hienosti pää- ja iltajuhlineen, luokkakokouksiineen, historiategoksiineen ja entisten oppilaiden luentoineen. Mikon päästä on lähtöisin ajatus, että tästä pitää jatkaa. Kirjoittaessani tekstiäni joulukuun 1. päivänä 2015 olemme valmistautumassa huomiseen alustavaan suunnittelukokoukseen, jonka tavoitteena on perustaa yhteiskoulumme entisten oppilaiden yhteenliittymä, alumni- tai ystäväyhdistys. Olen varma, että Mikon ehtymättömästä ideapankista löytyy jo huomenna suuntaviivoja tulevalle toiminnalle. Tämä yhdistys, joka ehkä on jo nähnyt päivänvalon Mikon täyttäessä 70 vuotta,

tulee puhuttelevaan ja koskemaan kaikkia Naantalin yhteiskoulun sekä sen seuraajakoulujen entisiä oppilaita, opettajia ja ystäviä. Minulla on ollut ilo tuntea myös Mikon vanhemmat ja hänen siskonsa. Ei olekaan ihme, että Mikosta tuli se, mikä hän on. Erityisesti viime vuosina olen oppinut ihailemaan ja kunioittamaan hänen tapaansa hoitaa yhteisiä asioita. Hän on aina valmis keskustelemaan, vastaamaan puheluihin ja sähköposteihin sekä yleensä pitämään yhteyttä. Tällainen empaattinen asenne ei ole yleinen nykykiireissä. Lopuksi sanon, että Mikon väsymättä pitämä sdpnaantali.fi –sivusto on nykyisin paras tietolähteeni Naantalin ja moniin muihinkin asioihin.

Esitän Mikolle lämpimät 70-vuotisonnitteluni, ja toivotan monia hyviä vuosia – vuosikymmeniäkin – tästä eteenpäin.

Keijo Virtanen

HEIKKI VUORINEN

Mikko monipuolisesti mukana yrityselämässä

Wärtsilä Meriteollisuus Oy selvitystilan alkaessa vuonna 1989 henkilöstöllä ja Kotkan ja Turun laivankorjausyksiköiden johdoilla oli nopeasti ajatuksia toiminnan käynnistämisestä omana yhtiönä ja he lähestyivät TYP edustajia rahoituksen saamiseksi.

Mikko tutki hanketta yhdessä pankin edustajien ja lakimiehen kanssa pankin oman liiketoiminnan kannalta ja korjaustelakan irtisanotun henkilöstön puolesta. Tavattuaan myös korjaustelakan johdon ja Wärtsilä Meriteollisuuden konkurssipesän edustajat, joilla oli ongelmana mm. useita keskeneräisiä laivankorjauksia, joista oli uhkaamassa toimitussakkoja toimitusten viivästymisen johdosta, pankki päätti Mikon johdolla, että he lähtevät rahoittamaan yhtiön perustajia. Korjaustelakoita syntyi kaksi, koska Kotkan telakan omistajat halusivat oman yhtiön. Heiltä puuttui vähän pääomaa ja halusivat TKT:n merkitsevän puuttuvan osan, joka sitten tapahtuikin TYP:n ja Mikon myötävaikutuksella.

Mikolla oli Naviren ajalta telakka kokemusta ja tunsu hyvin useita laivanvarustajia Ahvenanmaalta ja mantereelta. Myös ketsuppilaivojen tekemisen Suomessa mahdollistaneet Mikon hankkimat valtionavut loivat hyviä suhteita varustamoihin. Ne tiedot ja taidot olivat nyt hyvin tarpeellisia.

Toimivan johdon sparraaja

Mikon rooli hallituksen puheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä oli kertoa hallitukselle yhtiön ulkopuolisten henkilöiden näkemykset jotta päätökset tehtiin mahdollisimman hyvillä tiedoilla ja puolueettomasti. Samoin hän vaati yhtiön toiminnassa esiin tulleet merkittävät puutteet ja epäkohdat korjattavaksi mahdollisimman pian. Huonoina aikoina lomautettiin henkilöstöä ja hyvinä aikoina maksettiin bonusta, vaikka mitään palkkiosopimusta ei koskaan saatu neuvoteltua henkilöstön kanssa. Useasti hän teki ehdotuksia asioiden ratkaisemiseksi yleisellä tasolla ja jätti vastuuhenkilöi-

den selvitettäväksi yksityiskohdat, sekä idean toimivuuden niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.

Mikko vaati toimintasuunnitelmiin realismia, jotta ylisuuret riskit liiketoiminnassa voitiin välttää. Ei voitu tarjota yksin yhtiön kantokykyyn nähden liian suuria korjausprojekteja kiinteään hintaan, tai aloittaa uudisrakennustoimintaa ellei siihen voitu panostaa omaa henkilöstöä ja telakka-allasta. Hän vaati kohtuullisuutta palkoissa, palkkioissa ja osingonjaossa, jotta korjaustelakan oma pääoma saatiin kasvamaan liiketoimintaa vastaavaksi eikä syntyisi kateutta.

Mikko tunsu laajasti niin valtion- kuin kuntien johtoa ja useita kertoja päästiin tapaamaan henkilöitä, joita tuskin olisi päästy tapaamaan ilman hänen apuaan. Asiaa auttoi, kun pääsi kertomaan siitä ja sen vaikutuksista oikeille henkilöille. Presidentille, ulkoministerille ja joilekin muille arvo henkilöille hän kertoi asioista

itse. Samoin ensimmäinen yhtiön valtausyritys heti toiminnan alussa tuli hänen kautta tietoomme ja torjutuksi.

Mikko toimi erotuomarina, tai neuvottelijana yhtiön puolesta sisäisissä keskinäisissä asioissa. Mikko hoiti erinomaisesti neuvottelut kun ensimmäinen pääosakkaista perheineen halusi myydä osakkeensa yhtiöissä. Myöhemmin Mikko luovutti paikkansa hallituksen puheenjohtajana kun yhtiössä tehtävät järjestelyt ja sen etu sitä edellyttivät. Olen varma, että Mikolle se ei ollut helppo ratkaisu. Hän siihen kuitenkin suostui, josta nostan hattua hänelle.

Mikolta saat apua ja neuvoja

Mikon ystävien - olivat yrityksiä tai yksityisiä ihmisiä - kesken auttaminen on hyvin tavalista. Saat häneltä hyviä neuvoja lähes koska tahansa, tai hän ohjaa sinut hänen ystävänsä luokse ja auttaa taloudellisesti tilapäisissä vaikeuksissa. Mikko onkin ollut monessa eri yhtiössä mukana suoraan, tai taustalla aut-

tamassa niitä kuiville, tai saattamassa niitä kunniallisesti ”hautaan”, mikäli tilanne on ollut niin huono. Oli kyse sitten sukulaisen yrityksestä, työväenliikkeen kirjapainosta tai Tampellan uudelleenjärjestelystä.

Moni ei varmaan ole huomannut miten nuoresta asti hän on niin päivätyönsä, kuin politiikan kautta ollut päättämässä yhtiöiden ja yhteisöjen asioista. Muistetaan vaan kansanedustajana ja Europarlamentaarikkona oleminen, mutta vuosien varrella hänelle on kertynyt melkoinen kokemus taloudellisten ongelmien ratkaisusta sekä tuntemus siitä, kuka tai ketkä johdossa pystyvät viemään ratkaisuja läpi ja sen jälkeen kehittämään yhtiötä. Auttaessaan joitakin ystäviään hän on joutunut myös itse taloudellisesti ahtaalle. Niistä selviäminen vaati häneltä selviä suunnitelmia, jopa realisoitteja ja muita järjestelyjä.

Mikko oli samaan aikaan tietääkseni yli 20 yhtiön hallituksen jäsen tai puheenjohtaja. Tavalisesti hän käveli autolta sisätiloihin puhumalla jonkun toisen kanssa sen yhtiön asioista. Hän yleensä lopetti puhelun sanoihin ”Ei, nyt täytyy lopettaa, meillä alkaa hallituksen kokous” ja saman tien hän aloitti kokouksen. Mitään siirtymäaikoja toisen yhtiön asioihin orientoitumiseen hän ei tarvinnut vaan ajatusten vaihto

tapahtui kuin napista painamalla. Eräässä kokouksessamme Mikko kertoi menneensä taas kovan päivän päätteeksi hammaslääkəriin. Istuessaan hammaslääkärin tuoliin hän totesi lääkäriille: ”Tämä on tämän päivän paras hetki tähän mennessä”. Jos on monessa mukana, niin hammaslääkäriissä käyntikin voi olla lepoa.

Heikki Vuorinen
hallintojohtaja

Talvista miesten muotia 90-luvulta.
Mikko ja Korjaustelakan Sten Segerqvist,
Heikki Vuorinen, Ari Puroja ja Markku
Mäkinen.

LEENA VÄNTTINEN

Pikkuveljeni tuli maailmaan 6.2.1946

Oli kylmä helmikuun kahdeksas päivä vuonna 1946. Kun aamupuurot oli syöty, ei isä-Armas lähtenytkään Turkuun työhön, vaan jäi kotiin lämmittämään hellaa ja uunia. Hiukan asia minua ihmetytti, mutta kannaltani kaikki oli paremmin kuin hyvin kun pääsin Annelin luokse leikkimään. Iltapäivällä kun tulin kotiin, odotti yllätys. Takakamarissa oli jalallisessa korissa pieni punainen vauva; mun oma pikkuveli! Voi sitä ilon ja riemun tunnetta, en ollutkaan enää mikään pikkutyttö, vaan oikea isosisko.

Lainaus vieraskirjasta: *”Tänään 14.4.46 annettiin nimi pikku MIKKO ARMAKSELLE. Paljon onnea pikku prinssille, tuhannet kiitokset vanhemmille hyvistä ja maukkaista antimista Kummitäti Saru Kummisetä Aarne Kummitäti Anna Veräjänkorva Askaisista.”* Kastepappina oli Edvin Holmström Vieraina lähimpiä sukulaisia.

Mikko kasvoi ja vanheni kaikkien suosikkina,

olihan hän Rönnholmin suvun jatkaja ja muutenkin kiltti pieni poika. Puhe kuitenkin viipyi. Ja kun joku kysyi isästä, oli vastaus: ”is kok”. Ne jotka tunsivat ja tiesivät Armas-isän aktiivisuuden yhteiskunnallisissa asioissa ja Naantalin Työväenyhdistyksen ja Naantalin Toverien riennot ja talkoot, ymmärsivät että is kok tarkoitti isän olevan kokouksessa. Kerran kun äiti ihmetteli, että poika on jo kaksivuotias eikä vielä puhu, niin hän sai vastauksena melkein kuin ennustuksen: ”älä sure, voi vielä puhua liikaakin”.

Sitten on tämä vanha puurojuttu. Meillä syötiin joka ikinen aamu kaurapuuroa. Minä heräsin aikaisemmin ja jouduin syömään puuroa ja Mikko vasta myöhemmin kun äiti ja isä olivat jo lähteneet. Pistin vahingon kiertämään ja pakotin Mikonkin syömään sitä kylmää ja jäähtynyttä puuroa, ja jos en onnistunut sovinnolla niin käytin lievää törkeämpiä otteita. Mikko on ne köysiin sitomiset ja pakkosytöt antanut anteeksi, joten uskallan tämän näin julkisesti tunnustaa.

Mikko ei suostunut menemään Lasten seimeen vaikka oli 4-vuotias kun äiti meni töihin. Tosin hänen piti olla vain puolipäivää, mutta äkkiä olikin työpäivä täysmittainen. Mikko aloitti koulunkäynnin Kuparivuoren koulussa. Koulu oli niin ahdas, että koulua käytiin kahdessa vuorossa. Kerran kun äiti tuli ruokautunnilla kotiin lähettämään pojan kouluun iltavuoroon, ei sälliä näkynyt missään. Joku oli kuitenkin nähnyt, että poikia oli mennyt Lappalaisten rantaan. Sieltä löytyikin koululainen rantavedestä pulikoimasta ja yltäpäältä savessa, mutta taisi kuitenkin äidin avustuksella ehtiä ajoissa ja puhtaana kouluun.

Mikolla oli aina paljon kavereita ja koulun myötä tuli lisää. Pojat rakensivat Mikon johdolla puutarhaamme itselleen koijan (suomeksi maja). Se oli kyhätty nurkista löytyneistä laudanpätkistä ja muusta rojusta. Tätimme mies Yrjö Paldán nimesi rakennelman sikalaksi, nimi vakiintui ja Sikalan nimissä pojat laajensivat toimintaansa. Talvella oli Sikalan talvikisat ja

kesällä sirkusesityksiä ja onnenpyörän pyörittystä. Viimeksi mainittu vain maksua vastaan tietenkin, koska onnenpyörässä oli myös palkintoja eikä se muuten olisi mikään bisnes ollut. Parhaita kävijöitä olivat varakkaiden turkulaisten kesävieraiden lapset, joita ei muuten oikein joukkoon kelpuutettu.

Kun Armas-isä osti itselleen Tunturi-mopon se tuli junalla Naantaliin. Mikko oli niin nuori ettei saanut ajaa mopoa, mutta mopo saatiin kotiin niin että minä jo mopoikäinen ajoin mopoa ja Mikko juoksi vieressä ja sanoi mitä täytyi tehdä. Kyllä se mopo poltti Mikkoa kovin ja hän rupesi ajamaan sillä ylös Rakkauden polulle. Sitä polkua sitten huristeli edestakaisin niin että jotkut Naantalin rauhaan tulleet Lappalaistenmäen kesävieraista polttivat tropunsa.

Vuonna 1957 Mikko aloitti koulunkäynnin Naantalin Yhteiskoulussa, itse olin silloin 7-luokalla ja meillä oli psykologiaa, jota opetti Heikki Kiviluoto. Yhtenä tuntina tehtiin kokei-

ta ekaluokan oppilailla ja Mikko oli heidän joukossaan. En muista varmaksi, mutta ehkä olin kotona puhunut jotain tästä aiheesta. Ja niin Mikko nokkelana poika pärjäsikin kokeessa oikein hyvin ja tieto tästä kulkeutui opettajainhuoneeseen. Mikko sai hyvän leiman koko lopuksi kouluajakseen.

Yksi esimerkki tästä oli kasvien keruusta. Itse olin jo fuskannut kun piti kerätä saroja ja heiniä, sillä sain ne vuotta vanhemmalta kaveriltani. Hän oli hyvin hiljainen ja vaatimaton. Kun hän oli saanut uusista kasveistaan seiskan, minä jo vuotta vanhemmista kasin, niin Mikko sai seitsemän vuoden kuluttua näistä samoista yrteistä ysin.

Koulunkäynti jatkui ja sujui hyvin koko ajan. Kun sitten tuli ylioppilaskokeiden aika, juuri sinä aamuna kun Mikolla oli matikan koe, äiti kaatui töihin mennessään ja sai aivotärähdyksen. Tilanne näytti aika pahalta, eikä se varmaan ollut vaikuttamatta Mikon koe-tulokseen. Kaikki kokeet lähtivät kuitenkin

hyväksytyinä ja tulivat takaisin parantuneina. Tulokset tulivat kouluun ja sieltä soitettiin kotiin. Mikko oli silloin jo kesätöissä Kaupungin vesilaitoksella ja työmaa oli silloin Rantsun edessä syvässä montussa. Sinne mentiinkin kertomaan hyviä uutisia, mutta Mikko vaan jatkoi homman loppuun.

Lainaan Armas-isän merkintöjä 31.5.1965: Valkolakki tuli Iso-Valliin, Mikko Armas sai paljon ruusuja ja onnen toivotuksia (127 ruusua ja paljon muuta).

Lisää isämme merkintöjä:
17.7.1965 Mikko tuli Helsingistä kursseilta
18.7.1965 Lähti sotaväkeen Hankoon.
5.8.1965 Tuli tieto Teknilliseen korkeakouluunkouluun pääsystä

Tervetuloa tälle vuosikymmenelle!

Leena Vänttinen
sisar

RAUNO VÄNTTINEN

Samassa veneessä

Minä opin tuntemaan Mikon jo silloin, kun hän kulmakunnan poikien kanssa pyöritti Sikalan toimintaa sivutuotteena oli n.s. bisnestä varakkaiden kesävieraiden lasten kustannuksella. Jouduin tuolloin itsekin Sikalan tukijaksi, aloinhan noihin aikoihin tapailla hänen isosiskoaan Leenaa. Jotta saimme vähän niin sanottua yksityisyyttä, liityin Sikalan tukijäseneksi. Mikon mielestä tämä tapahtui isolalla rahalla, ja niinpä minusta tuli Sikalan kunniajäsen ja näin saimme myös Leenan kanssa tutustua toisiimme ilman pikkuveljen varjostusta. Ja loppu onkin historiaa, olemme siitä saakka ”hihtäneet samaa latua”.

Mikko on aina ollut erittäin innokas urheilun harrastaja, kuten itsekin, joten olemme ikäerosta huolimatta pelanneet samassa joukkueessa jääkiekkoa. Ennen kaikkea Sulkavan soutu on ollut se yhteinen juttumme. 25 kertaa on Partalan saaren kierto urakoitu yhdessä. Tästäkin voisin kertoa, että Mikko houkutteli minut ensi kertaa soutu-kaverikseen, koska

edellinen oli sairastunut vakavasti. Ja ajattelin että totta kai piti Mikkoa jelpata. Mutta seuraavana kesänä Mikko ilmoitti minulle, että viikon kuluttua on sitten taas edessä soutu. Hän oli taas ilmoittanut minut kaverikseen, mutta unohtanut kertoa siitä minulle aiemmin. Olen siis kerran kiertänyt Partalan saaren harjoittele-matta airon vetoakaan ennen kilpailua, ja se reissu kyllä pysyy mielessä. Paikat aristelivat vähintään pari viikkoa kisan jälkeen.

Olen vilpittömästi kiitollinen, että olen saanut Mikosta erittäin hyvän, luotettavan ja mukavan sukulaismiehen, jonka kanssa on kiva olla tekemisissä, niin politiikassa, liikunnassa kuin tavallisissa arkiasioissakin.

Onnea!

Rauno Vänttinen

lanko ja soutu-kaveri

RIKU RÖNNHOLM

Jälkipuhe

Varhaisimmat muistoni isästä tuntuvat kaikki liittyvän tavalla tai toisella urheiluun tai ulkoiluun. Muistiin on jäänyt myös miten, ilmeisen suuren vaikutuksen tehden, isä joskus tuli maastopuvussa kertausharjoituksista lomille. Siihen aikaan ne taisivat olla pidempiä kuin nykyään. Siis kertausharjoitukset, eivät maastopuvut. Tai no, isän tapauksessa saattoi maastopukukin olla turhan pitkä.

Tuolloin, 70-luvun alkupuolella ja puolessavälissä, isä pelasi vielä aktiivisesti tennistä. Sillä aikaa kun isä pelasi, sain minä hakata palloa kentän ta-
kaosassa olevaan puuseinään omalla Donnayn juniorimailallani tai kyykkiä verkolla pallopoikana kuin Wimbledonissa ikään. Wimbledonin otte-
luiden seuraaminen televisiosta isän kanssa kuul-
luikin joka kesäiseen vakio-ohjelmistoon. Joskus
teinivuosina isä lupasi minulle 1000 markkaa heti,
kun voitan hänet tenniksessä. Se tonni jäi saamat-
ta. Ei sen vuoksi, etteikö tennistä olisi tullut pelat-
tua. Nyt isällä on pelikavereita jo seuraavassakin
sukupolvessa. Jokohan heistä joku onnistuisi pap-

pansa voittamaan.

Tenniksen lisäksi isä opetti minulle muitakin taito-
ja. En muista, olinko vielä koulussakaan, kun suun-
nistusta kartan ja kompassin avulla opeteltiin en-
sin kotipihassa ja sitten Luonnonmaalla metsässä.
Luonnonmaalle ja luonnossa liikkumiseen liittyy
muisto retkestä, jolla törmäsimme isoon sarvipäi-
seen uroshirveen. Ja hämähäkkiin. En ole ihan var-
ma kumpi niistä oli pelottavampi. Isän reaktiosta
päättellen sen ei kuitenkaan olisi pitänyt olla se hä-
mähäkki.

Näin taaksepäin katsoessa, oleellisempaa kuin yk-
sittäiset muistot on ehkä kuitenkin se, että isän
lapsena minuun juurruttama kipinä urheiluun ja lii-
kuntaan kantaa edelleen ja se, että maanpuolus-
tustoiminnasta on tullut minulle tärkeä harrastus.
Näissä isän esimerkki, opetukset ja asenne ovat
varmasti olleet merkittävässä roolissa.

Koska isä oli töiden takia paljon poissa kotoa, vas-
tasi äiti pääosin minun ja Anttonin päivittäisestä
kasvatuksesta. Isän mielipiteellä ja arvoilla oli kas-
vatuksessa kuitenkin merkittävä rooli. Tämä tuli

ehkä parhaiten esiin toimintatavoissa, kuten siinä,
että omat harrastukset piti hoitaa itsenäisesti pie-
nestä pitäen. Jääkiekkovarusteet eivät esimerkik-
si kulkeneet autolla harjoituksiin, vaan ne piti itse
saada hallille joko kassissa olalla tai kotona val-
miiksi päälle puettuina jos voimat eivät vielä riit-
täneet kassin kantamiseen hallille asti. Ajat kui-
tenkin muuttuvat ja niin myös isä, jonka auto on
nykyään aina valmiina kускаamaan lapsenlapsia
harrastuksiin, sijaitsivat ne sitten 500 m tai 50 km
päässä.

Isä on myös opettanut, ettei kaikkea saa valmiina.
Kun viisitoistavuotiaana halusin stereot, lupasi isä
maksaa niistä puolet. Loput piti hankkia itse. Ra-
hanhankintatehtävää helpotti suuresti isän ilmoi-
tus Naantalın sahalla olevasta kesätyöpaikasta.
Kesän uurastamisen jälkeen hankittujen stereo-
iden arvo oli minulle varmasti paljon suurempi kuin
mitä se olisi ollut, jos olisin saanut ne pelkästään
pyytämällä.

Välillä, jos asiat eivät olleet menneet täysin mal-
likkaasti, oli se yleensä isä, joka asiaan puuttui.
Seuranneissa keskusteluissa palaute oli yksiselit-
teistä ja suoraa. Ja olen ymmärtänyt, että se on
hänen tapansa toimia muutenkin. Isän kasvatus-
metodien tarkoitus oli selvästi ohjata itsenäiseen
vastuunkantamiseen omista asioista ja tekemisis-
tä. Ongelmatilanteissa voi kuitenkin aina luottaa

siihen, että tarvittaessa apua ja neuvoja on saa-
tavilla. Tämä on isän ominaisuus myös suhtees-
sa muihin ihmisiin. Jos joku tarvitsee apua, häntä
mahdollisuuksien mukaan autetaan.

Isän ominaispiirteisiin kuuluu myös toisten ihmis-
ten kunnioittaminen arvosta tai asemasta riippu-
matta. Omaa itseä ei korosteta; muut kyllä huo-
maavat, jos on jotain huomattavaa. Isän mielestä
on lisäksi säilytettävä kohtuullisuus siinä, mitä it-
selleen haluaa. Myöskään minkäänlainen pröystäily
materiaalla ei kuulu tapoihin. Hänelle tyyppillistä
on tietynlainen nuukuus monissa omissa asioissa
ja toisaalta anteliaisuus tai jopa avokätisyys toisia
ihmisiä kohtaan.

Nämä piirteet lienevät iskostuneet isään jo hä-
nen lapsuudenkodissaan Helena-mummin ja Ar-
mas-papan vaikutuksesta. Meillä näitä asioita ei
erityisesti kotona korostettu, ne vain olivat jollain
tapaa taustalla läsnä. Uskon, että isä on koros-
tamattakin onnistunut siirtämään samaa elämä-
asennetta niin Anttoniin kuin minuun. Ja jos omi-
aan osaa yhtään arvioida, niin ainakin osin myös
seuraavaan sukupolveen.

Tästä ja paljosta muusta olen kiitollinen.

Riku Rönnholm

